

VOL.

26

ENVIRONMENTAL  
SOCIAL  
GOVERNANCE

2018



## Ko nozīmē **ESG** pieeja

ESG – termins nozīmē Environmental, Social, Governance (vide, sociālā atbildība, pārvaldība). Termins apzīmē pieeju, kas nosaka atbilstošu organizācijas uzvedības modeli. Organizācijas, kas apņemas sekot šai koncepcijai, savā darbībā apsola fokusēties uz:

**VIDES SAGLABĀŠANU** - domājot par siltumnīcefekta gāzu izmešiem, bioloģisko daudzveidību, vides piesārņojumu, dabas resursu taupīšanu, ogļskābās gāzes izmešiem, atjaunojamo enerģiju,

**SOCIĀLO ATBILDĪBU** - domājot par nodarbinātības paradumiem, cilvēktiesībām, veselību un drošību, dažādu sociālo grupu aizsardzību,

**LABU PĀRVALDĪBU** - domājot par efektīvu pārvaldību, nevainojamu reputāciju, korupcijas risku novēršanu.

## **E** Ietekme uz vidi

Banka kopā ar klientiem īsteno investīciju projektus, kas saistīti ar energoefektivitātes veicināšanu un atjaunojamās enerģijas ražošanas un izmantošanas attīstību. Tādējādi Banka dod iespēju klientiem gūt ienesīgumu no kapitāla, rūpējas par apkārtējo vidi un sabiedrības labklājību pašlaik un nākotnē.

## **S** Sociālā atbildība

Bankas darbība balstās uz sociālās atbildības principiem – Banka aktīvi iniciē un iesaistās sabiedriski nozīmīgās norisēs, kā arī atbalsta Latvijas kultūras, mākslas un literatūras vērtību attīstību un nodošanu nākamajām paaudzēm. Banka veicina arī jaunu darba vietu izveidi, gan izsniedzot finansējumu uzņēmumu attīstībai, gan arī Bankai pastāvīgi attīstoties.

## **G** Pārvaldība

Banka īpašu uzmanību pievērš korporatīvās pārvaldības principu ievērošanai, ikdienas darbībā veidojot atvērtu un uzticamu komunikāciju ar Bankas klientiem, partneriem, darbiniekiem, akcionāriem un citām iesaistītajām pusēm, kā arī nodrošinot atbilstību Latvijas un starptautiskajām likumdošanas normām un ētikas standartiem.

AVOTS: BALTIC INTERNATIONAL BANK SOCIĀLĀS  
ATBILDĪBAS UN ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS PĀRSKATS

# ESG

## Environmental. Social. Governance

Izdots 2019. gada augustā  
Pārskata periods: 2018. gada janvāris - decembris  
Vol. 26

Biznesa, sociālās atbildības un ilgtspējīgas attīstības pārskats

Baltic International Bank ir viena no Latvijā pieredzējušākajām bankām privātpersonu individuālajā apkalpošanā. Tā piedāvā plaša spektra individuāli izstrādātus finanšu pakalpojumus un ESG principos balstītus investīciju risinājumus. Šis ir Bankas pirmais Biznesa, sociālās atbildības un ilgtspējīgas attīstības pārskats. Tas ietver faktorus un mērījumus saskaņā ar «NASDAQ ESG Reporting guide for Nordic and Baltic countries» un vēsta arī par citām ar ilgtspējīgu attīstību saistītām aktivitātēm Bankas darbībā.

Baltic International Bank  
Grēcinieku iela 6, Rīga,  
LV-1050, Latvija

+371 6700 0444 / info@bib.eu / www.bib.eu

Redaktori: Laima Zēmele, Jekaterina Kuzņecova  
Autoru kolektīvs: Osvalds Zebris (Tekstu Čehs), Laima Zēmele,  
Lolita Ručevska, Konstantīns Goluzins, Oto Davidovs  
Foto: Toms Norde, LETA, Latvijas Literatūras gada balva, Rīga  
Symphony 2018, Baltic International Bank foto arhīvs  
Dizains: Vitālijs Skrīvelis

(C) Baltic International Bank, 2019

## VADĪBAS UZRUNAS

- 4 Pašcieņa kā uzticēšanās avots. **Valērijs Belokoņs**, Bankas akcionārs, Padomes priekšsēdētājs
- 6 Atbildīga pārmantojamība. **Viktors Bolbats**, Bankas valdes priekšsēdētājs

## SOCIĀLĀS ATBILDĪBAS UN ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS PĀRSKATS

- 20 **Korporatīvā pārvaldība**
- 46 **Sociālā atbildība**
- 52 **Ietekme uz vidi**

## KORPORATĪVĀ PĀRVALDĪBA

- 8 Atslēgas vārds ir balanss. Saruna ar Bankas padomes locekli **Hansu-Frīdrihu fon Plocu**

## DARBĪBAS ATBILSTĪBA UN RISKU VADĪBA

- 12 Mēs vienmēr esam vienu soli priekšā. Saruna ar Bankas padomes locekli **Džozefu Koferu Bleku**
- 14 Ilgtspējīgs un atbildīgs bizness nozīmē turpināt ieguldīt risku kontrolē un vadībā. **Anda Saukāne**, Bankas valdes locekle
- 16 Bankas potenciāls – cilvēku un tehnoloģiju apvienojumā. Saruna ar Bankas valdes locekli **Bogdanu Andruščenko**
- 18 Misija: strādāt saskaņā ar likuma burtu un garu. Saruna ar Bankas Darbības atbilstības kontroles pārvaldes vadītāju **Nataliju Boļšakovu**

## PĀRMAIŅU VADĪBA

- 22 6 pagrieziena punkti Bankas attīstībā. **Viktors Bolbats**, Bankas valdes priekšsēdētājs
- 24 Konkurējam Eiropas līmenī. Saruna ar Bankas padomes priekšsēdētāja vietnieci **Ilonu Guļčaku**
- 26 Gatavi jaunam attīstības posmam. Saruna ar Bankas valdes locekli **Guntaru Reidzānu**

## EKONOMIKAS APSKATS UN TENDENCES

- 34 Bankas finanšu apskats
- 36 Notikumi pasaules ekonomikā un finanšu tirgos
- 38 Norises Latvijas ekonomikā

## SOCIĀLĀ ATBILDĪBA

- 28 Deviņi gadsimti Kalēju Kvartālā
- 32 «Jā, es to varu!» Saruna par Bankas komandas veidošanu ar Bankas valdes priekšsēdētāju **Viktoru Bolbatu**
- 40 **Diskusija par biznesa iesaisti kultūrprocesos**
- 43 **Pieci Bankas atbalsta virzieni**

## IETEKME UZ VIDĪ

- 48 Attīstības balsti – atbildīgums pret vidi, laba pārvaldība, iesaiste sabiedrībā. Saruna ar Bankas Stratēģiskās plānošanas pārvaldes vadītāju **Jekaterinu Kuzņecovu**

# ESG

# PAŠCIENA KĀ UZTICĒŠANĀS AVOTS

**VALĒRIJS BELOKOŅS**

BANKAS AKCIONĀRS, PADOMES PRIEKŠSĒDĒTĀJS

**B**altic International Bank 2018. gada darbības un attīstības pārskata atslēgas vārds ir “pārmaiņas”. Šis visai ietilpīgais un dažādus procesus aptverošais vārds izskan teju katrā pārskata lappusē un, acīmredzot, tieši tas visvairāk raksturo mūsu Banku 2018. gadā. Tiesa, raksturoja mūs arī gadu iepriekš un 2016. gadā, kad tika pieņemta jaunā Bankas attīstības stratēģija un sākās restrukturizācijas procesi. Mums pievienojās daudz jaunu kolēģu, kuri šajā pārskatā jau dalās ar savu redzējumu par Bankas attīstību.

Tomēr ir vēl viens ne mazāk nozīmīgs vārds, kas ikdienā varbūt neizskan tik bieži, taču vienmēr ir bijis, ir un būs finanšu nozares pamatā. Uzticēšanās. Spēja uzticēties un spēja radīt uzticēšanos ir mūsu attīstības potenciāla kodols. Ja nav šī kodola, nav arī biznesa. Kā šīs Bankas dibinātājs zinu, ka mums uzticas, zinu, ka mēs spējam uzticēties. Tas ir bijis un būs mūsu galvenais dzinējspēks, kas, neskatoties uz satricinājumiem globālajā un nacionālajā finanšu pasaulē, turpina pieņemties spēkā. Šobrīd mēs esam pilnvērtīgs pasaules finanšu sistēmas dalībnieks ar lielisku attīstības potenciālu.

Vienlaikus der atcerēties, ka uzticēšanās nav pašsaprotama “lieta”, kas reiz iemantota, paliek uz mūžīgiem laikiem. Tā var izzust ātri un atgūstama ir ļoti ilgā laikā. Turklāt uzticēšanās ir atkarīga no daudziem faktoriem, tostarp no vides, kurā strādājam. Latvijas finanšu sektora un citu nozaru lielā iespēja ir mūsu dziļā integrācija globālajā pasaulē. Lai šo potenciālu atraisītu, ir nepieciešama pilnasinīga un savstarpējā uzticībā sakņota sadarbība starp valsti un uzņēmējiem. Ir vajadzīgas pārmaiņas.

Šodien Baltic International Bank spēj piesaistīt klientus jebkurā no kontinentiem, jo gluži vienkārši varam atļauties veltīt vairāk laika un uzmanības katra klienta patiesajai vajadzībai, nekā to var atļauties, piemēram, milzīgas ASV bankas filiāle. Uzdrošināšos apgalvot, ka mēs arī varam dziļāk izprast katru konkrētā klienta problēmjautājumus un spējam piemeklēt tiem adekvātus risinājumus. Lūk, integrācijas ieguvums, lūk, mūsu lielā priekšrocība. Kā vietējā kapitāla Banka mēs esam labi izglītoti un pieredzējuši, tāpēc varam dalīties ar savām zināšanām un ar to pelnīt. Sekmīgi konkurēt ar finanšu institūcijām Kanādā, Vācijā, Itālijā, jebkur. Un šodien tas jau daļēji notiek, – esam spējīgi piesaistīt klientu investīcijas, varam finansēt ilgtspējīgus investīciju projektus ārvalstīs, jo esam pilnvērtīgs pasaules finanšu sistēmas dalībnieks. Tiesa, no valsts interešu skatupunkta vēl vērtīgāka būtu investīcija Latvijas ekonomikā, kur arī var saskatīt labu izaugsmes potenciālu, ja vien ir mērķtiecīga un valstiska pieeja.

Viss iepriekš minētais ir cieši saistīts arī ar uzticēšanos valstij. Tā izriet no valsts reputācijas, kurā dziļu nospiedumu atstāj katra nevienu nozīmīgā komunikācija par un ap finanšu nozari. Cīņa pret noziedzīgu līdzekļu legalizāciju, kas ir un būs viena no Latvijas prioritātēm, vienlaikus ir arī valsts reputācijas jautājums. Arī šeit vajadzīga savstarpēja sadarbība un uzticēšanās. Taču jāsaprot, ka viens ir kopīgi virzīties uz kādu noteiktu mērķi, lai ierobežotu nelegālas naudas apriti, pavisam kas cits – nemitīgi par to runāt, uzsverot neizdarības, atpalcību. Mūsu kopīgais mērķis ir sekmīgs un uz ilgtspējīgu attīstību vērsts Latvijas tēls, kas liek rūpīgi pārdomāt katru soli komunikācijā. Kāpēc tik ļoti atšķiras valstu reputācija? Iespējams, atbilde



*«Kā vietējā kapitāla Banka mēs esam labi izglītoti un pieredzējuši, tāpēc varam dalīties ar savām zināšanām un ar to pelnīt.»*

slēpjas komunikācijas manierē un intensitātē, – kamēr viens skaļi runā par problēmām, cits klusiņām tās atrisina un runā par sasniegumiem. Esmu pārliecināts, ka Latvijai ir un būs gana daudz iemeslu, lai lepotos ar sevi un veidotu sekmīgas, uzticamas valsts reputāciju.

Nauda – banknotes, monētas un elektroniski uzskaitītā – nav nekas vairāk kā savstarpēja vienošanās. Uzticēšanās. Tomēr, arī – ne mazāk

par to. Tas ir divvirzienu process, kurā tu uzticies un tev (cerams) arī uzticas. Kad cilvēks ir gana stiprs, lai uzticētos, par viņu mēdz teikt – par sevi pārliecināts, pašpārliecināts. Šāds cilvēks vispirms ciena pats sevi, šāda valsts ciena sevi, jo zina, ka tā ir gana nobriedusi, lai uzticētos savam prātam un savām spējām. Lūk, viens no mūsu kopīgajiem izaicinājumiem – noticēt sev.

Latvija ir spējusi paveikt ļoti daudz – politiskās vides maiņā, ekonomikā, kultūrā, arī sociālo jautājumu risināšanā, veselības aprūpē un citur. Mums vajag vairāk ticības saviem spēkiem un pārliecības. Vairāk pašcieņas. Vēsturiski esam bijuši un paliekam organiska Eiropas daļa, tāpēc varam cīnīties par savas valsts cilvēku un biznesa interesēm. Ir jāuzticas sev, tad mums ticēs arī citi.

Paldies maniem kolēģiem, klientiem un partneriem par uzticēšanos! ☺

# ATBILDĪGA PĀRMANTOJAMĪBA

**VIKTORS BOLBATS**

BALTIC INTERNATIONAL BANK VALDES PRIEKŠSĒDĒTĀJS

**Katrs gads atmiņā parasti paliek ar vienu vai dažiem īpaši zīmīgiem notikumiem. 2018. gadā man par šādu īpašu pieredzi kļuva vizīte Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) – gada nogalē devāmies turp, lai ar Bankas kolēģu dāvinātajām grāmatām papildinātu LNB Tautas grāmatu plauktu. Apciemojums izvērtās par emocionāli krāšņu piedzīvojumu, – mēs tikām sirsnīgi uzņemti un jutām, ka Bankas dāvinājums ir gaidīts un novērtēts. Iespējams, atmiņā tas ir palicis kā mūsu Bankai ļoti zīmīgs notikums, jo viena no Bankas pamatvērtībām ir pārmantojamība. Grāmata – šis cilvēka personību bagātināošais avots – atrod ceļu pie mums, un vēlāk turpina savu ceļojumu pie mūsu bērniem vai līdzcilvēkiem. Mūsu atbildība ir grāmatas vērtību apzināties un rūpēties, lai šis “ceļojums” neaprautos. Līdzīgi ir saprotama arī atbildība pret vērtību un tās pārmantojamību biznesā.**

**M**ūsu Bankai 2018. gads ir bijis ātruma uzņemšanas, jaunas enerģijas gads. Pēc tam, kad Bankas dibinātājiem bija nobriedusi iecere par nozīmīgām strukturālām pārmaiņām un jaunu biznesa stratēģiju, un bija noslēdzies plānošanas posms (2016. gads), sākās pārmaiņu ieviešana (2017. gads). Tam sekoja sākotnējo ieceru adaptācija, un turpinājās stratēģijas ieviešana, kas nozīmēja gan jaunu kolēģu pievienošanu Bankas komandai, gan izmaiņas klientu struktūrā, mūsu piedāvājuma klāstā un Bankas ikdienas darba procesos.

Var teikt, ka pērn bija pirmais gads, kad *Baltic International Bank* jaunā veidolā sāka darbu ar pilnu jaudu un enerģiju. Mēs visi – Bankas darbinieki, mūsu partneri un arī klienti – katrs savā veidā esam bijuši līdzdalīgi pie šī jaunā sākuma.

2018. gads man ir bijis īpašs ar to, ka ir sākūšas piepildīties agrāk plānotās, apspriestās, arī kritizētās un vairākkārt no jauna pārdomātās ieceres. Idejas par to, kāda būs jaunā *Baltic International Bank*. Tas, kas bija likts uz papīra, tagad sāk iemiesoties dzīvē. Jau sen plānotais Bankas pārmaiņu process turpinās un turpināsies, jo tas nav viena vai divu gadu jautājums.

*«Jau sen plānotais Bankas pārmaiņu process turpinās un turpināsies, jo tas nav viena vai divu gadu jautājums.»*

*BIB 2.0.*, – šādu abreviatūru dažkārt lietoja mani kolēģi, mūsu pārmaiņu komanda, lai raksturotu pārmaiņu vērienu un dziļumu. Jo runa nav par dažu darbinieku nomaīņu un atteikšanos no kāda klienta. Vairāku gadu garumā plānota un gatavota, 2017. un 2018. gados faktiski ir veikta Bankas struktūras maiņa. No tā izriet viss pārējais – jauna veida pieeja klientu apkalpošanā, personāla atlasē, Bankas produktu piedāvājumā, ikdienas darba procesos, mārketingā u.c.

To var salīdzināt ar pamatīgi renovētu vēsturisko ēku, kur nomainītas nesošās konstrukcijas, modernizētas komunikācijas, novērsti visi iespējamie drošības riski un tiek veidots pievilcīgs, mūsdienīgs interjers. Tiesa, tas viss ir noticis un notiek uz vēsturiski sen tapušiem pamatiem, nezaudējot tās vērtības, kas Bankā ir bijušas ieliktas vēl kopš Bankas dibināšanas 1993. gadā, – tikai pateicoties tām mēs vispār šodien varam sākt ko jaunu. Šis ir laiks, kad notiek vērtību pārmantojamība.

Mūsu redzējums par *Baltic International Bank* nākotni ir būt ilgtspējīgu investīciju Bankai. Bankai, kas apvieno klientus, realizē biznesa projektus, kā arī atbildīgi izvieto klientu nopelnītos līdzekļus. Bankai, kas kopā ar klientiem veic investīcijas videi draudzīgos un ilgtspējīgos projektos, un

Šajā pārskatā par Bankas darbību 2018. gadā Jūs atradīsiet visu nozīmīgāko informāciju par pārmaiņām, kas jau ir notikušas un notiek *Baltic International Bank*. Ņemot vērā, ka mūsu Bankas attīstība balstās ESG pieejā, šajā pārskatā īpašu uzmanību esam veltījuši visu trīs ESG pamata elementu – vides ilgtspējas, labas pārvaldības un sociāla rakstura jautājumu – integrācijai Bankas ikdienas darbā.



*«Mūsu redzējums par Baltic International Bank nākotni ir būt ilgtspējīgai investīciju Bankai.»*

uzņēmumos, kam ir līdzvērtīgas vides vērtības un pozitīva ilgtermiņa ietekme uz nākotni. Ceļā uz šo mērķi, Banka savu darbību balsta starptautiski aprobētajā ESG (*Environmental, Social, Governance*) pieejā. Trīs pamata pilāri, kas balsta ESG pieeju – vides ilgtspējas jautājumi, labas pārvaldības jautājumi un sociāla rakstura jautājumi – ir bijuši un būs Bankai svarīgi gan kā biznesa organizācijai, gan arī kā mūsu klientu un partneru izglītotajam.

**«Banka tic, ka tās darbībā izmantotā atbildīgā pieeja ar skatu un rūpēm nākotnē, nodrošina ilgtspējīgas attīstības pamatu. Banka zina, ka vides saglabāšanas un sociālās atbildības un labas pārvaldības jautājumi ir svarīgi biznesa videi un kopienai, kurā Banka darbojas. Tāpat pieejas īstenošana sniedz konkurētspējas priekšrocības – paver jaunas biznesa iespējas un atver jaunus tirgus, paplašina klientu loku, uzlabo zīmolu. Tādēļ Banka apņēmusies īstenot ESG pieeju, tiecoties nodrošināt Bankas ilgtspēju.»**

Baltic International Bank Sociālās atbildības un ilgtspējīgas attīstības pārskats, 2018. gads.

ESG pieeja ir viena no manis minētajām nesošajām konstrukcijām jaunajā Bankas modelī, 2018. gadā šī pieeja kļuva par Bankas ikdienu.

Kad ir ielikti labi pamati un sev apkārt ik dienu redzi motivētus, ambiciozus un profesionāli spēcīgus kolēģus, ir skaidrs, ka jaunam sākumam sekos attīstība. Mūsu gadījumā attīstību raksturo vārds “atbildīgums”. Tajā, ka esam profesionāli, zinoši, kompetenti un pastāvīgi attīstām savu ekspertīzi ilgtspējīgu investīciju un videi draudzīgu tehnoloģiju jomā, izpaužas mūsu atbildīgums pret saviem klientiem un partneriem. Tas ļauj sniegt ienesīgākos risinājumus visām finanšu vajadzībām. Tajā, ka esam uzticams, atklāts un godprātīgs ilgtermiņa sadarbības partneris, kurš iegulda savas zināšanas, prasmes un resursus arī sabiedrības labā, izpaužas mūsu atbildīgums pret vidi, kurā dzīvojam un strādājam. Jo to vērtīgo mantojumu, kuru ir uzticēts attīstīt manai paaudzei, reiz būs jāatstāj bērniem un mazbērniem. Mūsu iespēja ir to saglabāt un vairo. ☺

## ATSLĒGAS VĀRDS IR BALANSS

Par universāliem labas pārvaldības principiem, atšķirīgu skatu uz pasauli un uzticēšanās nozīmi – saruna ar Bankas padomes locekli Hansu–Frīdrihu fon Plocu.

**L**ielu uzņēmumu un institūciju pārvaldība – principi, kuros tā balstīta, politikas, kuros tā aprakstīta – bieži ir tikusi uztverta kā lieka noņemšanās ar jautājumiem, kas biznesu tikai apgrūtina. Bankas padomes loceklis Dr. Hanss–Frīdrihs fon Plocs (Dr. Hans Friedrich von Ploetz) ir īstais sarunas partneris, kurš pārlicina par pretējo. Universālu noteikumu ievērošana padara dzīvi vieglāku un patīkamāku visiem, un tieši tā ir korporatīvās pārvaldības principu ieviešanas un ievērošanas jēga. Problēma, protams, ir un paliek atšķirīgajā izpratnē par to, ko īsti nozīmē laba pārvaldība.

Ja runājam par labas korporatīvās pārvaldības principiem mūsdienīgā uzņēmumā – kādiem tiem ir jābūt, kas ir šo principu pamatā? Vispirms jānosver, ka labas pārvaldības jomā darbojas vairāki universāli principi un vienlaikus laba pārvaldība ir arī universāla problēma, izaicinājums visā pasaulē. No vienas puses ir šie uzņēmēju un valstu iniciētie pārvaldības principi, no otras – daļa biznesa cilvēku, kuriem šāda pieeja nepatīk, kuri ir “profesionāļi” šo vienošanos apiešanā. Šī dualitāte ir uzskatāmi novērojama, piemēram, kiberpasaulē. No vienas puses tur ir sasniegts milzīgs progress, taču, diemžēl, atsevišķu privātpersonu un arī cilvēku grupu noziedzīgā enerģija cenšas iegūt kādu labumu uz citu rēķina. Izmantojot to, ka kiberpasaulē nav regulēta, netiek pārvaldīta. Un tāpēc kritiski svarīgs jautājums ir, kā korporatīvā pārvaldība tiek kontrolēta, padarot to par universālu vērtību visiem.

Kāpēc šie principi ir tik grūti ieviešami? Ir būtiski, lai uzņēmumi, kuri saprot un atbalsta labas pārvaldības principus, sadarbotos. Jāņem gan vērā, ka banku biznesā informācija par klientu tiek aizsargāta. Tā ir daļa no šī biznesa. Taču sadarbība līdzīgu uzņēmumu vidū, daloties informācijā par riskiem un respektējot

informācijas konfidencialitāti, ir ļoti vajadzīga. Tā šī izpratne un sistēma kļūst visaptveroša. Viens piemērs par to kā strādā laba korporatīvā pārvaldība. Kādā lielā Eiropas bankā par naudas atmazgāšanas apkarošanu atbildīgā vadītāja tika uzaicināta uz valdi sniegt ziņojumu par savu darbu. Vispirms tika uzdots jautājums par to, kādas ir šīs darbinieces attiecības ar bankas biznesa vadības cilvēkiem. “Biznesa cilvēki mani ienīst,” viņa atbildēja. Tas jāva secināt, ka darbs norit labi un bankas vadība var būt droša, – tiek darīts viss iespējams, lai labas pārvaldības principi patiešām tiktu iedzīvināti. Protams, nozīmīgs jautājums ir par pareizu balansu starp striktu regulējumu un adekvātu telpu biznesam – finanšu pasaulē tieši šis balanss ir viena no veiksmes atslēgām.

### HANSS–FRĪDRIHS FON PLOCS

IR DIPLOMĀTS AR MILZĪGU PIEREDZI VĀCIJAS ĀRLIETU RESORĀ. VIŅŠ IR BIJIS VĀCIJAS VĒSTNIEKS NATO (1989–1993), VĀCIJAS ĀRLIETU MINISTRIJAS VALSTS SEKRETĀRS (1994–1999), VĒSTNIEKS LIELBRITĀNIJĀ (1999–2002) UN KRIEVIJAS FEDERĀCIJĀ (2002–2005). HANSS–FRĪDRIHS FON PLOCS IR BIJIS PADOMES LOCEKLIS VĀCIJAS INVESTĪCIJU BANKĀ DEUTSCHE ENTWICKLUNGSGESELLSCHAFT, KĀ ARĪ UZŅĒMUMĀ ROBERT BOSCH CO, BIJIS VITRULAN INTERNATIONAL GMBH VICEPREZIDENTS. VIŅŠ IR VADĪJIS GREEN GATEWAY FUND INVESTMENT KONSULTATĪVO PADOMI (2011–2018) UN IR GGF 2 PARTNERIS.

BIJIS REGULĀRS RAIDSTACIJU BBC UN EHO MOSKVI VIESIS.

«Kritiski svarīgs jautājums ir, kā korporatīvā pārvaldība tiek kontrolēta, padarot to par universālu vērtību visiem.»

Tomēr neskatoties uz principu ieviešanu, ik pa brīdim “izšauj” kāds jauns skandāls banku sfērā. Šajā pasaules daļā, ko pazīstam kā Eiropas Monetāro savienību, esam panākuši lielu progresu, ieviešot vienotu valūtu un izveidojot šīs sistēmas uzraudzību. Laba korporatīvā pārvaldība te ir pašsaprotams standarts. Taču tas nebūt nenozīmē, ka viss būtu paveikts. Skaļie atmaskojumi banku sfērā dažādās Eiropas valstīs, arī Skandināvijā, ko pieņemts uzskatīt par līderiem labas pārvaldības un reputācijas jomā, liecina, ka uzņēmumu pārvaldība nepārtraukti jāpildinveido un jāuzrauga. Tas pats attiecas uz Latviju, uz tās finanšu sistēmu. Te nenotiek nekas neordinārs un nedzirdēts. Jūs saskaraties ar tiem pašiem izaicinājumiem kā ikviens, un viens no tiem

ir nepārtraukti saglabāt šo enerģiju – ieviest un uzraudzīt labu pārvaldību, ierobežot nelegālas naudas ceļus finanšu sistēmā, apturēt terorisma finansēšanai paredzētu naudu un tamlīdzīgi.

Ar ko ir skaidrojamas milzīgās atšķirības tajā, kā cilvēki uztver un traktē godīga un negodīga biznesa jēdzienu? Atbildēšu uz šo jautājumu netieši. Trīs finanšu nozares profesori – no Francijas, Lielbritānijas un Vācijas – pirms neilga laika publicēja kopīgu darbu, grāmatu “Eiro un ideju sadursme” par to, kāpēc eiropiešiem bieži vien ir tik smagi vienoties par jautājumiem finanšu pārraudzības un regulējumā jomā<sup>1</sup>. Vai tāpēc, ka saduras nacionālās intereses? Šie trīs profesori satikās Stenforda universitātē,

EKONOMISTI PAR EIROPIEŠU ATŠKIRĪGO SKATU UZ PASAULI. CITĀTS NO GRĀMATAS THE EURO AND THE BATTLE OF IDEAS:

«KONTRASTĒJOŠO FILOZOFIJU PAMATELEMENTUS VAR ATTĒLOT DIEZGAN VIENKĀRŠI. ZIEMEĻNIECISKAIS SKATĪJUMS IESTĀJAS PAR NOTEIKUMIEM, PRECIZITĀTI UN KONSEKVENCI, KĀMĒR DIENVIDNIECISKAIS UZSVĒR ELASTĪGUMA, PIELĀGOSĀNĀS SPĒJU UN INOVĀCIJU NOZĪMI. KANTA UZSKATI PRET MAKJAVELLI. EKONOMISTIEM ŠĪ SARUNA IR PAZĪSTAMA JAU SEN UN VINI TO DEFINĒ KĀ NOTEIKUMU UN RĪCĪBAS BRĪVĪBAS PRETNOSTĀTĪJUMU.»

kur bija uzaicināti pasniedzēja darbā. Viņu diskusijās atklājās, ka bieži vien tās nav nacionālas intereses, bet tradīcijas un ieradumi. Grāmatas atvēršanas pasākumā Francijas vēstniecībā Berlīnē ļoti trāpīgu komentāru sniedza arī tā laika Vācijas finanšu ministrs Volfgangš Šoible (Wolfgang Schäuble). Centralizētajā Francijā lielu krīžu brīžos ļaudis ir ieradusi doties pie prezidenta. Vācijā, kas tradicionāli ir bijusi federāla valsts, pirmais jautājums vienmēr ir: ko par šo situāciju saka likums vai starptautiskas vienošanās? Nepārprotami, – federāla valsts bez likumiem beigtos haosā! Un tas ir galvenais iemesls, kāpēc vācieši tik ļoti sagaida no saviem partneriem likumu un vienošanos ievērošanu. Mēģināt skaidrot to ar kādām nacionālām interesēm, ir kļūdaini. Pret to minētajiem profesoriem iebildumu nebija.

**Viens no plaši apspriestiem jautājumiem saistībā ar biznesa pārvaldību un reputāciju, ir cilvēku uzticēšanās līmenis uzņēmumiem. Uzticēties aizvien vēl ir svarīgi?**

Bizness pamatā ir atkarīgs no uzticēšanās, tas veidojas vidē, kur valda uzticēšanās. Tas ir viens no pamata nosacījumiem, lai kaut kas notiktu. Kā diplomāts esmu strādājis ļoti dažādos reģionos un jāsaka, ka uzticēšanās cilvēki uztver diezgan atšķirīgi. Piemērs. Pērn viesojos Irānā un taksometra šoferis lūdza man izskaidrot Vācijas ekonomikas brīnumu. Centos viņam to īsi izstāstīt, akcentējot trīs, manuprāt, būtiskākos punktus.

Pirmkārt, runa ir par mūsu uzticēšanos likuma spēkam. Mēs ticam, ka visi rīkojas saskaņā ar likumu, ka tas ir pāri visam, arī valdība ir pakļauta likumam. Otrkārt, reliģija ir katra cilvēka privāta darīšana, tā ir nodalīta no valsts. Un, treškārt, – vēsturiskā pieredze ir mums iemācījusi to, ka privātais sektors biznesā ir sekmīgāks, nekā valsts. Brīva un godīga konkurence ir absolūta nepieciešamība, tā var tikt apdraudēta, ja valsts iesaiste ir pārāk liela. Šis trīs fundamentālās lietas ir labi saprotamas gan Vācijā, gan Latvijā un citur ES. Kas dažkārt atšķiras, – ir šo principu piemērošana, ieviešana. Mūsu pilsoņi un uzņēmēji var paļauties uz likuma varu un uz tiesiskumu, uz tiesu sistēmu ar augstāko tās līmeni ES Tiesā Luksemburgā. Tā ir ļoti nozīmīga kvalitāte kā biznesam, tā valsts pārvaldei un katram cilvēkam atsevišķi.

**Tad viena no problēmām vienotu pārvaldības principu ieviešanā ir atšķirīgs skats uz pasauli?**

Jā, laikā, kad strādāju Krievijā, mēs par šiem jautājumiem diskutējām diezgan bieži. Gadījums no manas pieredzes. Maskavā man bija iespēja vairākkārt viesoties radiostacijā "Eho Moskvi", biju sadraudzējies ar šī radio vadītāju Alekseju Venediktovu. Radioprogrammas noslēgumā mans sarunas partneris, tas gan nebija Venediktovs, bet kāds cits žurnālists, atcerējās, ka viņam jāskrien izņemt no skolas bērns. Ejot laukā pa durvīm, viņš atvadījās no manis ar joku: "Deutschland, Deutschland über alles!"<sup>2</sup>

Domādams, ka citē Vācijas himnas vārdus. Es viņu aizkavēju, lai nocitētu īstos himnas sākuma vārdus: "Einigkeit und Recht und Freiheit für das deutsche Vaterland!"<sup>3</sup> Ziniet, viņš nosarka un asaras bija viņa acīs, un viņš sacīja man: "Es gribētu, kaut manas valsts himna reiz būtu ar šādiem vārdiem!" Ļoti savilņojošs mirklis, kas paliek atmiņā. Par kādām vērtībām šis valstis iestājas? Lūk, kāpēc mēs Eiropas Savienībā, un, starp citu, arī NATO, vienmēr uzsveram, ka esam sabiedrība, ko vieno zināmas vērtības.

**Kā ar labas pārvaldības izpratni un ieviešanu veicas Latvijā?**

Latvija ir salīdzinoši jauns spēlētājs globālajā finanšu tirgū un kopumā tai veicas labi. Esmu pārliecināts, ka daudz kas ir paveikts, lai nostiprinātu finanšu sektora regulatora darbu, pateicoties nacionālā regulatora darbam. Tomēr ceļš uz labas un ilgtspējīgas pārvaldības principu ieviešanu nekad nebeidzas, te vienmēr būs arī "inovatīvi" un negodīgi tirgus dalībnieki. Un tad nākas prasības pastiprināt vai arī mainīt balansu starp regulējošām prasībām un biznesa attīstību. Man šķiet, ka Latvija šobrīd ir uz pareiza ceļa. ⑤

<sup>1</sup> Markus K. Brunnermeier, Harold James & Jean-Pierre Landau. *The Euro and the Battle of Ideas*. Princeton University Press, 2016.

<sup>2</sup> "Vācija, Vācija, pāri visam!" (tulk. no vācu val.)

<sup>3</sup> "Vienotība, likums un brīvība – Vācijas tēvzemei!" (tulk. no vācu val.)



**ANDRIS GRAFS**  
Baltijas Korporatīvās  
pārvaldības institūta  
viceprezidents,  
vadītājs Latvijā

Visās Baltijas valstīs ir vērojama tendence, ka uzņēmumu korporatīvā pārvaldība kļūst par arvien būtiskāku dienaskārtības jautājumu. Iemesli tam ir vairāki. Pirmkārt, uzņēmējdarbības vidē palielinās atbildīga biznesa kultūra, uzņēmēji vairāk domā par biznesa ilgtspēju, efektivitāti, izaugsmi. Ja uzņēmums ir ambiciozs un plāno augt nevis par desmit procentiem gadā, bet desmit reizes, tad efektīva korporatīvā pārvaldība ir sastāvdaļa, bez kuras to izdarīt nebūs iespējams. Otrkārt, citu uzņēmumu

krīzes un korporatīvie strīdi liek pārskatīt principus, kādā tiek pieņemti stratēģiski lēmumi, kā tiek pārvaldīti riski, kā notiek sadarbība starp uzņēmuma akcionāriem, padomi un valdi u.c. Treškārt, palielinās "spiediens" no investoriem un bankām sakārtot korporatīvo pārvaldību. Katra banka uzņēmumam, kuram nepieciešams finansējums attīstībai, piešķir kredītreitingu, kas nosaka finansēšanas nosacījumus. Apkopojot piecu Latvijas banku, tostarp Baltic International Bank, pieredzi, jāsecina, ka

ar korporatīvo pārvaldību saistīti aspekti ietekmē līdz pat 25% no banku veidotā uzņēmuma kredītreitinga: bankas vērtē uzņēmuma īpašniekus, darbības pieredzi un reputāciju, uzņēmumu vadības profesionalitāti, stratēģisku lēmumu pieņemšanas praksi, risku vadību, caurskatāmību, sniegtās informācijas kvalitāti un citus aspektus. Tāpēc sagaidāms, ka tieši šiem jautājumiem gan paši uzņēmumi, gan bankas un investori tuvākajos gados pievērsīs arvien lielāku uzmanību. ⑤



**DACE HELMANE**  
Korporatīvās  
ilgtspējas un atbildības  
institūta vadītāja

Labas pārvaldības nozīme nākotnē tikai pieaugs, turklāt būtiski, ka arvien svarīgāka kļūs ne tikai atbilstība tiesību aktu prasībām, bet ētikas principu ievērošana un negatīvās ietekmes mazināšana.

Jau šobrīd redzam, ka ne tikai globāli, bet arī Latvijā investori, klienti un patērētāji pievērš uzmanību ESG jeb vides, sociālās ietekmes un pārvaldības jautājumiem. Vairākās valstīs noteiktām uzņēmumu grupām, piemēram, valsts kapitālsabiedrībām, finanšu nozares uzņēmumiem u.c. ir obligāti jāatskaitās ne tikai par finansiālo sniegumu, bet arī savas ietekmes nefinanšu rezultātiem, tai skaitā, ietekmi uz vidi, dzimumu līdztiesību u.tml. Ilgtspējas sasaiste ar vērtību radīšanu un iespēju līdzsvarošana, noteikti būs ne tikai

turpmāko gadu globālās tendences, bet arī investoru prioritāte. Uzmanība tiks veltīta gan ESG aspektu mērījumiem, novērtēšanai un informācijas atklāšanai, gan tam, kā šie jautājumi ir integrēti biznesa stratēģijā.

Latvijā Ilgtspējas indekss ir gadu gaitā atzīts, pārbaudīts un pilnveidots instruments uzņēmumu darbības novērtēšanai atbilstoši virknei kritēriju stratēģiskās plānošanas, vides aizsardzības, darba vides un citos būtiskos aspektos. 2019. gadā īpaši priecājos par uzņēmumiem, kuri indeksam pierēģistrējās jau vairākus gadus un uzrāda pozitīvu sasniegumu dinamiku, kalpojot par iedvesmojošu piemēru arī citiem. Baltic International Bank piedalās Ilgtspējas indeksā jau sesto gadu, aizvien uzrādot progresīvu virzību augšup, tāpēc arī likumsakarīga ir Baltic International Bank augstākā kategorija – Platīna – šogad.

Paralēli stratēģiskās plānošanas, vides, darba vides un citiem aspektiem arvien lielāka loma būs korporatīvajai kultūrai. Cilvēkkapitāls un nemateriālie aktīvi, tostarp organizācijas kultūra un reputācija, ir svarīgi, jo tieši ietekmē iespējas piesaistīt un noturēt talantus. Arī investoriem ir būtiski zināt, vai vērtības, ko uzņēmums vēlas iemiesot, sakrīt ar tā reālo uzvedību, un kāda ir valdes izpratne šajā jautājumā.

Lai gan Eiropas Savienībā sieviešu pārstāvēta valdes līmeni ir salīdzinoši augsta tiesiskā regulējuma un vēsturisko apstākļu dēļ, tomēr jāreķinās, ka šī jautājuma aktualitāte tikai pieaugs. Uzņēmumiem, kas nespēs nodrošināt vienlīdzīgas iespējas, būs jāpamato cēloņi un jāpiedāvā plāni to risināšanai, turklāt tas attiecas arī uz atalgojuma atšķirībām.



## ILGTSPĒJAS INDEKSS PLATĪNA KATEGORIJA

Baltic International Bank ikgadējā Ilgtspējas indeksā ieguvusi augstāko – platīna novērtējumu. Kopš 2014. gada Banka regulāri piedalās Ilgtspējas indeksā. To organizē biedrība „Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts”. Indekss ir stratēģisks vadības instruments, kas balstīts uz starptautiski atzītu metodoloģiju, palīdzot Latvijas uzņēmumiem novērtēt savas darbības ilgtspēju un korporatīvās atbildības līmeni. Sešu gadu laikā Banka pakāpeniski uzlabojusi savu sniegumu, šogad lepojoties ar sasniegto platīna kategoriju un vienlaikus arī augstāko novērtējumu savas dalības vēsturē.

## «GIMENEI DRAUDZĪGI» STATUSS

Labklājības ministrija trešo gadu pēc kārtas piešķirusi Baltic International Bank «Gimenei draudzīgi» statusu. To iegūst uzņēmumi, kuri savā ikdienas darbībā īsteno gimenei draudzīgas uzņēmējdarbības principus gan savā komercsabiedrībā, gan plašākas sabiedrības kontekstā.



ar mērķi efektīvi cīnīties pret naudas atmazgāšanu visās tās izpausmēs. Un naudas atmazgāšanas apkarošana ir mans kā uzraudzības padomes locekļa galvenais darba uzdevums šeit, *Baltic International Bank*. Viens no darba virzieniem ir bijis un paliek – uzbūvēt un pilnveidot mehānismu, sistēmu, kas identificē riskantus klientus, kā arī nosaka potenciālos riskus šajā jomā. Un tieši sistēmiska pieeja ir ļoti nozīmīga, jo risku noteikšana un ierobežošana pat teorētiski nedrīkstētu būt atkarīga no viena vai dažiem darbiniekiem. Tā tas nestrādā. Taču, protams, profesionāli šīs jomas darbinieki vienmēr būs daļa no minētās sistēmas, jo risku līmenis ir mainīgs, tam ir jāadaptējas nepārtraukti.

**Sistēma vēl tiek veidota, jeb tā jau strādā?**

Sistēma ir izveidota, tā darbojas un uzrāda labus rezultātus. Viens no tiem, – 2019. gada martā saņēmām ļoti pozitīvu novērtējumu no Ņujorkas reitingu aģentūras *Sigma Ratings*, kas piešķir

Tāpat kā tas, ka mums ir darīšana ar ļoti gudriem un viltīgiem pretiniekiem. Cilvēki, kuri ir iecerējuši apiet nelegālas naudas atmazgāšanas procedūras, nav gluži kā vectēvs un vecmamma no laukiem, kuri sēž pie virtuves galda un prāto kā apmulķot banku. Tas ir viņu mērķis un business, – tikt garām mūsu kontrolei, lai legalizētu noziedzīgi iegūtu naudu. Viņi tam nopietni gatavojas, plāno, tāpēc mums vienmēr jābūt vienu soli priekšā. Un mēs esam! Ir diezgan vienkārši notvert amatieri, kurš agrāk nekad nav krāpies, bet pavisam cits jautājums ir aizsargāt banku pret rūdītiem, pieredzējušiem profesionāļiem, kuri ar naudas atmazgāšanu nodarbojas gadiem ilgi. Tieši tāpēc profesionāļi naudas atmazgāšanas apkarošanas jautājumos ir tik ļoti pieprasīti. Patiesībā, ir divas pieprasītākās profesionāļu grupas – baņķieri, kuri spēj šo biznesu izveidot un ilgtermiņā droši vadīt, un cilvēki, kuri samazina riskus.

**Ar ko skaidrojams, ka naudas atmazgāšanā tik iecienīta bija kļuvusi tieši Latvija?**

Kriminālo pasauli raksturo tieši tas pats princips, kas attiecas uz jebkuru cilvēku – paveikt uzdevumu iespējami vienkāršākajā veidā. Veidā ar mazāko pretestību. Tas ir viens. Otra lieta, – man laikam jāapbēdina Latvija, taču tā nebūt nav unikāla un kaut kā īpaši iecienīta naudas atmazgāšanas jomā. Pirms jums ir bijuši un ir vesela rinda daudz iecienītāku valstu un teritoriju. Karību jūras reģions, Kaimanu salas, dažas Āfrikas valstis – desmitiem gadu ir bijušas daudz populārākas šajā ziņā. Tomēr ir jāņem vērā viena lieta, kas atšķir Baltijas valstis no Kaimanu salām. Tas ir novietojums blakus Krievijai ar visu, kas no tā izriet. Proti, šeit ir bijusi izveidota sistēma, kur vienlīdz ērti jūtas gan godīgi uzņēmēji, gan kriminālās pasaules cilvēki. Un tas ir jāizmaina. Latvijas valdība ir apņēmusies aizvērt vārtus naudas ieplūdei no kriminālās pasaules un domāju, ka tas tiks izdarīts līdz galam. ⑤

«Viens no darba virzieniem ir bijis un paliek – uzbūvēt un pilnveidot mehānismu, sistēmu, kas identificē riskantus klientus, kā arī nosaka potenciālos riskus šajā jomā.»

## MĒS VIENMĒR ESAM VIENU SOLI PRIEKŠĀ

**S**avu pieredzi Džozefs Kofers Bleks liek lietā privātajā sektorā, – atbildot par vairāku uzņēmumu biznesa attīstības stratēģiju izveidi un īstenošanu, kā arī sniedzot atbalstu ASV valdībai un starptautiskiem klientiem. Kopš 2016. gada viņš ir uzņēmuma *Cofer International, LLC* dibinātājs un vadītājs, Bankas komandai viņš pievienojās 2016. gadā.

**Ar cīņu pret finanšu noziedzīgiem esat saistīts jau sen. Vai tas, ka turpināt šo darbu privātajā sektorā nozīmē, ka šis ir Jums īpaši interesants jautājums?**

Man ir dziļa un nopietna interese par naudas atmazgāšanas apkarošanu, kas izriet no manas iepriekšējās karjeras, kad vadīju Centrālās izlūkošanas pārvaldes Terorisma apkarošanas centru. Centrā manas darbības laikā tika izveidota ar citām valsts institūcijām integrēta vienība

### DŽOZEFS KOFERS BLEKS

JĀ PAR KĀDU VAR SACĪT, KA CĪŅA PRET NOZIEDZĪGAS NAUDAS ATMAZGĀŠANU IR ŠĪ CILVĒKA AICINĀJUMS, TĀD BANKAS PADOMES LOCEKLIS DŽOZEFS KOFERS BLEKS (JOSEPH COFER BLACK) IR TIEŠI ŠĀDS CILVĒKS. ILGUS GADUS VIŅŠ IR VADĪJIS ASV CENTRĀLĀS IZLŪKOŠANAS PĀRVALDES TERORISMA APKAROŠANAS CENTRU (1972–2002), BIJIS ASV VALSTS DEPARTAMENTA VĒSTNIEKS TERORISMA APKAROŠANAS KOORDINĀCIJAS JOMĀ (2002–2005). UN FINANŠU NOZIEGUMI IR BIJUŠI VIENS NO BŪTISKĀKAJIEM ASPEKTIEM VIŅA PROFESIONĀLAJĀ KARJERĀ, KAS ĻĀVA DŽOZEFAM KOFERAM BLEKAM KĻŪT PAR STARPTAUTISKI ATPAŽĪSTAMU AUTORITĀTI TERORISMA APKAROŠANĀ, KIBERDROŠĪBĀ, NACIONĀLAJĀ DROŠĪBĀ UN STARPTAUTISKĀJĀS ATTIECĪBĀS. SAVU PIEREDZI DŽOZEFS KOFERS BLEKS LIEK LIETĀ PRIVĀTAJĀ SEKTORĀ, – ATBILDOT PAR VAIRĀKU UZŅĒMUMU BIZNESĀ ATTĪSTĪBAS STRATĒĢIJU IZVEIDI UN ĪSTENOŠANU, KĀ ARĪ SNIEDZOT ATBALSTU ASV VALDĪBAI UN STARPTAUTISKIEM KLIENTIEM. KOPŠ 2016. GADA VIŅŠ IR UZŅĒMUMA COFER INTERNATIONAL, LLC DIBINĀTĀJS UN VADĪTĀJS, BANKAS KOMANDAI VIŅŠ PIEVIENOJĀS 2016. GADĀ.

Bankai finanšu noziedzumu novēršanas atbilstības reitingu BBB+. Tas ir augsts novērtējums mūsu darbam, jo *Sigma* pārskats aptver gan Bankā jau ieviestos finanšu noziedzumu novēršanas procesus, tostarp noziedzīgu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas jomā, gan sniedz pozitīvu novērtējumu Bankas attīstībai nākotnē. Protams, šī ir joma, kas dinamiski attīstās un pilnveidojas, jo lietas, kas bija labas vakar, iespējams, vairs nav tik efektīvas šobrīd. Un šis pārmaiņas mani aizrauj īpaši, jo te varu likt lietā savu agrākā darba pieredzi.

**Kādi ir būtiskākie uzdevumi, kas jāpaveic sistēmas uzlabošanai?**

Mērķis ir turpināt attīstīt sistēmu, vajadzības gadījumā pārdefinēt procesus, meklēt kļūdas. Jo šī ir joma, kur informācijas nekad nav un nevar būt par daudz, – klienti mainās, uz banku atnāk jauni, esošo klientu biznesā notiek pārmaiņas. Un šie procesi parasti notiek diezgan ātri, mums ir jārikojas dinamiski. Turklāt, sistēma vienmēr ir jāuzrauga, jo cilvēki mēdz kļūdīties. Tas jāpatur prātā.

**Vai naudas atmazgāšanas apkarošanā lielākais izaicinājums nav digitālās naudas izplatība?**

Domāju, ka digitālās naudas nozīme un mērogs vēl nav pilnībā aptverts. Kas tad pamatā ir ieinteresēts izmantot naudu, lai slēptu savu identitāti? Kriminālās pasaules cilvēki ir vieni no tiem. Esmu skeptisks arī tāpēc, ka digitālajai naudai pagaidām nav adekvātu kontroles mehānismu. Un tas nav arī labs mērķis investīcijām, ņemot vērā astronomiskās vērtības svārstības.

**Kā vērtējat pagājušā gada norisēs Latvijas finanšu sistēmā?**

Latvijas finanšu sistēma nesena laikā ir sastapusi ar nopietniem izaicinājumiem naudas atmazgāšanas apkarošanas jomā, it īpaši, šie signāli ir nākuši no ASV puses. Viena banka ir tikusi sodīta par sistēmiska rakstura pārkāpumiem, kas ir bijis svarīgs signāls visai nozarei. Ir sekojis un turpinās ļoti mērķtiecīgs darbs, lai nozari sakārtotu, viss attīstās cerīgi, pareizā virzienā – gan no uzraugošo iestāžu puses, gan pašiem tirgus dalībniekiem.



**BANKAS DARBINIEKI – ĪPAŠI APMĀCĪTI AML JOMĀ**

**ANDA SAUKĀNE**  
BALTIC INTERNATIONAL BANK VALDES LOCEKLE:

«Lai sekmētu Bankas darbības atbilstību augstākajiem standartiem, esam veikuši virkni pasākumu, tajā skaitā, stiprinājuši Bankas iekšējās kontroles sistēmu, visi Bankas darbinieki, kas īsteno "Know Your Customer" (KYC) un "Know Your Customer's Partner" (KYCP) principus, ir izgājuši padziļinātas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas (NLLTFN) apmācības, kā arī ir ieviesti grozījumi NLLTFN politikā un procedūrās.»



# ILGTSPĒJĪGS UN ATBILDĪGS BIZNESS NOZĪMĒ TURPINĀT IEGULDĪT RISKU KONTROLĒ UN VADĪBĀ

ANDA SAUKĀNE *BALTIC INTERNATIONAL BANK VALDES LOCEKLE*

## IEGULDĪJUMI TEHNOLOĢIJĀS UN DARBINIEKOS

2016. gadā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas (AML) jomā Bankas darbs tika nozīmīgi pārstrukturēts, – tas ir koncentrēts trijos virzienos: sākotnējā klientu izpēte; klienta uzraudzība un izpēte darījumu attiecību laikā; klienta darījumu uzraudzība (monitorings).

Jāuzsver – kopš 2016. gada ir veiktas nozīmīgas ārējo AML normatīvu aktu izmaiņas, kas nevarēja neietekmēt arī Bankas AML iekšējās kontroles sistēmu. Tā tika papildināta ar dažādiem jauniem IT risinājumiem, piemēram, NILLTF riska pārvaldīšanai Banka izmanto pasaulē plaši pazīstamo un finanšu sektorā pārbaudīto *FICO Tonbeller* sistēmas risinājumu. Pateicoties tehnoloģisko sistēmu iespējām, ir ievērojami samazinājies Bankas operācijām nepieciešamais laika apjoms, tādējādi ļaujot vairāk koncentrēt uzmanību uz klientu apkalpošanu un pakalpojumu piedāvājumu klāstu.

Tomēr ar tehnoloģijām vien mēs šo darbu paveikt nespētu. Vienlīdz nozīmīga ir arī Bankas darbinieku profesionalitāte un kvalifikācija. Aizvadīto gadu laikā esam veikuši būtiskas investīcijas darbinieku izglītošanā: pērn tika aizvadītas 79 apmācības par dažādam NILLTFN un sankciju tēmām. Šajā jomā Bankā nepārtraukti notiek darbinieku papildus izglītošana.

Prognozējams, ka AML jomā pieaugs kvalificētu darbinieku un mūsdienīgu IT risinājumu nozīme. Lai veiktu kvalitatīvu klientu izpēti, AML darbiniekam jābūt speciālistam ne tikai par AML jautājumiem, bet jāpārzina arī sankciju, nodokļu, juridisko jautājumu, grāmatvedības,

multas politikas, transporta pakalpojumu un vēl daudzas citas jomas. Kā arī jāorientējas ne vien Latvijā, bet arī citu valstu likumdošanā. Tāpēc Banka turpinās ieguldīt darbinieku apmācībās un IT produktos.

## UZLABOJUMI AML PROCEDŪRĀS

Tā kā mainās regulējums un prasības AML jomā, turklāt nemitīgi transformējas arī pati biznesa vide, Banka ir mērķtiecīgi pilnveidojusi un automatizējusi virkni AML procedūru.

Maksājumu *skrīningam* un klientu pārbaudei ar sankciju sarakstiem un PNP sarakstiem sākām izmantot kompānijas *Dow Jones* pakalpojumus. Tas ļauj ātri identificēt klientus ar augstu risku, kā arī sniedz detalizētus atjauninātus personu un kompāniju datus vairāk nekā par 650 tūkstošiem personām un organizācijām. Tāpat ir informācija par nacionālajiem un starptautiskajiem sankciju sarakstiem, kā arī personām, kuras ir notiesātas par smagiem noziegumiem vai kurām ir oficiāli pierādīta saistība ar šiem noziegumiem. Savukārt, veicot klientu padziļināto izpēti, Banka sāka izmantot *SPARK Interfax* datu bāzi. Šajā bāzē ir pieejama informācija par vairāku valstu (Krievija, Baltkrievija, Ukraina, Kazahstāna, Kirgizstāna, Moldova un Kipra) fiziskām personām un kompānijām.

2018. gada sākumā tika izveidots un ieviests iekšējais ziņošanas kanāls par neparastiem un aizdomīgiem darījumiem (iekšējais AML ziņošanas kanāls). Tas tiek izmantots:

- lai nodrošinātu iespēju Bankas darbiniekiem paziņot par identificētiem neparastiem vai/un aizdomīgiem darījumiem/incidentiem;

## ANDA SAUKĀNE

BALTIC INTERNATIONAL BANK STRĀDĀ KOPŠ 2012. GADA, SĀKOTNĒJI VEICOT NODOKĻU POLITIKAS KONSULTANTES PIENĀKUMUS, BET NO 2013. GADA IEŅEMOT INFORMĀCIJAS PĀRVALDES UN NO 2017. GADA MARTA – DROŠĪBAS DIENESTA VADĪTĀJAS AMATU. PIRMS TAM ANDAS SAUKĀNES PROFESIONĀLĀS GAITAS BIJA SAISTĪTAS AR VALSTS IEŅĒMUMU DIENESTA MUITAS KRIMINĀLPĀRVALDI.

2018. GADĀ ANDA SAUKĀNE IEGUVA NAUDAS ATMAZGĀŠANAS NOVĒRŠANAS SPECIĀLISTA CAMS (THE CERTIFIED ANTI-MONEY LAUNDERING SPECIALIST) SERTIFIKĀTU. ŠIS SERTIFIKĀTS VISĀ PASAULĒ TIEK UZSKATĪTS PAR ZELTA STANDARTU NELIKUMĪGI IEGŪTU LĪDZEKĻU LEGALIZĀCIJAS NOVĒRŠANAS SERTIFIKĀCIJAS JOMĀ, UN TO STARPTAUTISKI IR ATZĪNUŠAS FINANŠU IESTĀDES, VALDĪBAS, REGULĀTORI UN STANDARTU NOTEICĒJI VISĀ PASAULĒ.

- lai automatizētu visu ziņojumu par konstatētajiem neparastiem vai/un aizdomīgiem darījumiem/incidentiem apstrādi un statusu kontroli;
- lai ar konstatēto neparasto vai/un aizdomīgo darījumu/incidentu reģistru (bāzi) veiktu bāzes analīzi dažādos griezumos.

Esam arī automatizējuši lēmumu pieņemšanas procesu par sadarbības uzsākšanu ar klientu. Nav jāparaksta lieki dokumenti, visa informācija par klienta sākotnējās izpētes procesu glabājas sistēmā. Šādā veidā ietaupām resursus – gan laika, gan materiālos –, kā arī pamazām pārejam uz “bez-papīra” lietvedību.

Esam nozīmējuši īpašu personu, kas Bankā ir atbildīga par sankciju ievērošanu (*Sanction Officer*). Bankā ir izstrādāta un darbojas Sankciju politika, kuras mērķis

«AML jomā darbs koncentrēts trijos virzienos: sākotnējā klientu izpēte, klienta uzraudzība un izpēte darījumu attiecību laikā, klienta darījumu monitorings..»

ir saskaņā ar Sankciju likumu nodrošināt Bankas saistību pildīšanu pret Latvijā tieši piemērojamajām sankcijām (ES un ANO sankcijas, Ārvalstu kapitāla kontroles birojs (OFAC) teroristu saraksts). Kā arī, – izmantojot starptautiski pieņemto labāko praksi, ņemt vērā ANO dalībvalstu partneru noteiktās sankcijas, ievērot ASV OFAC noteiktās sankcijas un citus saistošos noteikumus. Katrs klients tiek vērtēts caur sankcijas riska prizmu, ar mērķi novērst iespēju Bankai tikt iesaistītai sankciju apiešanā.

Jāpiemin arī procesu reorganizācija, kas saistīta ar jaunām likumdošanas prasībām AML jomā, proti, ir reorganizēts klientu darījumu *on-line* monitoringa un darījumu pēckontroles process, veiktas izmaiņas ziņošanas procesā par neparastiem un aizdomīgiem darījumiem valsts iestādēm, pilnveidoti klientu izpētes procesi.

## PANĀKUMI NEIZPALIKS, UZ MĒRĶI JĀVIRZĀS KOPĀ

2016. gada 1. martā stājās spēkā Starptautisko un LR nacionālo sankciju likums. Savukārt, pagājušā

gada 12. jūlijā šajā likumā stājās spēkā būtiski grozījumi, kas paplašināja likuma darbības jomu, norādot, ka ir piemērojamas arī Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) dalībvalstu noteiktās sankcijas. Jāatzīmē, ka tajās ietilpst ASV Ārvalstu aktīvu kontroles biroja (OFAC) noteiktās sankcijas. Tika arī noteikts pienākums izveidot iekšējās kontroles sistēmu sankciju jomā.

Tāpēc arī *Baltic International Bank* sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēma ir neatņemama iekšējās kontroles sistēmas sastāvdaļa. Lai nodrošinātu pilnīgu sankciju ievērošanu, Banka izmanto uz risku balstītu pieeju (*risk based approach*), apvienojot to ar pārbaudi sankciju sarakstos un klientu, to partneru un darbību izpēti.

Sadarbība – starp valsti un privāto sektoru, kā arī dažādām biznesa nozarēm – ir vitāli svarīgs nosacījums kopīgo AML mērķu sasniegšanai. Mūsdienīgu pasaules apdraudējumi ir tik teritoriāli un metodoloģiski dinamiski un elastīgi, ka ar AML jomu ir jānodarbojas praktiski visām nozarēm un tajās iesaistītajiem. Papildu bankām, ir virkne citu likuma

## AML JOMĀ PAVEIKTAIS 2018. GADA

IZVEIDOTA BANKAS KOPĒJĀ  
NILLTFN RISKĀ NOTEIKŠANAS  
METODOLOĢIJA.

ATBILSTOŠI JAUNAJĀM  
PRASĪBĀM AKTUALIZĒTI  
UN DOKUMENTĒTI ŠĀDI  
BANKAS PROCESI:

- Korespondentbanku izpētes process
- Finanšu iestādes izpētes process
- Āģentu ar identifikācijas tiesībām izpētes un sadarbības process
- Klientu izpētes un uzraudzības process
- Klientu informācijas aktualizācijas process
- Ziņošanas par neparastiem un aizdomīgiem darījumiem process

ATJAUNOTA UN PAPILDINĀTA  
NILLTFN POLITIKA  
UN STRATĒGIJA.

Izveidots un tiek pilnveidots starptautisko sankciju ievērošanas un kontroles mehānisms.

UZSĀKTĀS IZMAIŅAS:

- AML IT sistēmas “iestatījumi” un uzstādījumu korekcijas.
- Uzsākta klientu riska noteikšanas sistēmas un metodoloģijas pārskatīšana un uzlabošana, AML riska aprēķināšanas principa pārskatīšana.
- Klientu darījumu monitoringa procesa aktualizācija, tajā skaitā jaunas procedūras izveidošana.
- Klientu veiktās/veicamās izpētes un pieprasījumu automatizētais reģistrs ar kontroles funkcijām (top IT nodrošinājums).
- AML procesu kvalitātes nodrošināšanas (Quality assurance) procesa izveidošana un dokumentēšana.
- Tiek aktualizēta Sankciju politika, tiks aktualizēts sankciju ievērošanas un kontroles process, – tas tiks dokumentēts vienā Bankas iekšējā normatīvajā dokumentā. Tiks izveidota automatizēta kontrole Klientiem, kas ir pakļauti sankciju riskam.

subjektu, kuriem ir pienākums ziņot par neparastiem un aizdomīgiem darījumiem (piemēram, notāri, grāmatvedības pakalpojumu sniedzēji, automašīnu tirgotāji, parādu piedzinēji utt.). Vienīgi strādājot kopā, spēsim sasniegt jūtamu situācijas uzlabošanas globālā mērogā. ⑤



## BANKAS POTENCIĀLS – CILVĒKU UN TEHNOLOĢIJU APVIENOJUMĀ

**K**uras no reformām finanšu sektora regulējumā Jūs minētu kā būtiskākās aizvadītajā gadā?

Aizvadītais gads ir raksturīgs ar to, ka visā Eiropā Bankas savā darbībā ieviesa virkni iepriekš tapušu izmaiņu finanšu nozares regulējumā. Viens no lielākajiem darbiem bija attiecībā uz Starptautisko finanšu pārskatu standartu, tā saukto IFRS9, kas nosaka jauna veida pieeju aizdevumu vērtēšanā. Proti, uzkrājumi tagad ir jāizveido jau kredīta izsniegšanas brīdī, nevis tikai vēlāk, problēmu gadījumā. Šis ir jauns standarts, kas attiecas arī uz vērtspapīru iegādi. Tāpēc mums bija jāizveido modelis, kas spēj novērtēt risku līmeni un attiecīgi katram līmenim noteikt nepieciešamo uzkrājumu līmeni. Ar vārdu "modelis" domāju gan automatizētu risinājumu, kas analizē datus, gan arī bankas speciālistu iesaisti risku vērtēšanā. Jo runa ir par nākotnes risku, dažādu nākotnes scenāriju iestāšanās iespējamības vērtēšanu. Ņemot vērā, ka esam neliela Banka un mūsu rīcībā nav vēsturisku datu par ļoti lielu skaitu neizpildītu saistību, šīs sistēmas izveidei bija nepieciešama arī ārēju konsultantu palīdzība. 2018. gadā šo sistēmu ieviesām ikdienas darbā.

Otra būtiska lieta, ar ko pērn sastapās pilnīgi visi, bija Vispārējā datu aizsardzības regula (GDPR), kas prasīja ievērojamus resursus gan tajā, lai identificētu, kur un kā Bankas darbībā šī regula jāpiemēro, gan arī ieviešanas procesā. Jāpiemin arī izmaiņas Finanšu instrumentu tirgus likumā, kas izriet no attiecīgās direktīvas prasībām. Ņemot vērā, ka Banka strādā ar dažādiem finanšu instrumentiem, mums šīs izmaiņas nozīmēja milzīgas pārmaiņas gan atskaišu sniegšanā, gan līgumos un citos Bankas darbības procesos. Pērn parādījās arī jauni norādījumi finanšu sektoram, kas skar procentu riska vadību un ienākumus nenesošu aizdevumu vadību. Manis minētie jauninājumi finanšu sektora regulējumā atspoguļo tikai daļu no milzīgā grozījumu, papildinājumu, jaunu prasību kopuma, ar ko mēs ikdienā saskaramies.

**Izklausās, ka bankai pamazām jāpārņem ministriju, kas strādā ar likumu ieviešanu.** Zināmā mērā tā varētu teikt. Manuprāt, būtu vērts padomāt par to vai pilnīgi visiem – nelielai investīciju bankai ar dažiem simtiem klientu un milzīgai finanšu institūcijai, kuras klientu skaits mērāms miljonus – ir piemērojamas vienas un tās

### BOGDANS ANDRUŠČENKO

BALTIC INTERNATIONAL BANK VALDES LOCEKLIS. BANKĀ STRĀDĀ KOPŠ 2002. GADA. ŠOBRĪD BOGDANS ANDRUŠČENKO VADA ĻOTI AKTUĀLU UN NOSLOGOTU BANKAS JOMU – VIŅŠ IR ATBILDĪGS PAR RISKIEM UN BANKAS DARBĪBAS ATBILSTĪBU LIKUMAM.

BOGDANS ANDRUŠČENKO IR ABSOLVĒJIS MASKAVAS INDUSTRIĀLO UNIVERSITĀTI (KRIEVIJA), IEGŪSTOT AUGSTĀKO IZGLĪTĪBU MENEDŽMENTĀ, KĀ ARĪ EKONOMIKAS UN KULTŪRAS AUGSTSKOLU (LATVIJA), IEGŪSTOT EKONOMISTA KVALIFIKĀCIJU.

pašas prasības. Jā, ir dažas lietas, kas padziļināti un īpaši jāievieš tieši lielajām bankām, taču kopumā šo prasību apjoms ir līdzvērtīgs. Bet resurss milzīgā organizācijā, teiksim, ar 10 tūkstošiem darbinieku, ir atšķirīgs, nekā uzņēmumā ar dažiem simtiem darbinieku. Prasības finanšu sektoram ir šo tirgu sakārtojošas un kopumā racionālas, bet būtu jābūt gradācijai attiecībā pret atšķirīgiem tirgus dalībniekiem. Jo katrs jaunais regulējums mums ir jāievieš, un ieviešana nav tukša formalitāte, – tas nozīmē izstrādāt jaunu procedūru bankas darbā, aprakstīt to, nozīmēt atbildīgos cilvēkus, veikt kontroli, atskaitīties.

**Vai jūtat, ka finanšu nozares regulējumā ir sasniegts zināms maksimums un tagad būs gaidāms pretējs process?** Pagaidām nē. Šeit vēl vērojām sniega

**Ko visas šīs jaunās prasības galā nozīmē Bankas ikdienas darbā?**

Milzīgu resursu ieguldījumu. No Bankas klientiem pieprasāmās informācijas apjoms ir pieaudzis nevis dažas reizes, bet desmitiem reižu. Ja kādreiz par Bankas izsniegtu kredītu tika pieprasīta informācija, nosacīti sakot, dažus desmitu parametru griezumā, tad šobrīd tie ir vairāki simti parametru. Un te būtiski saprast, ka mēs nerunājam par statisku informāciju, – klientu biznesa attīstās, notiek pārmaiņas un faktiski mums visos šajos parametru simtos nepārtraukti ir jāspēj veikt izmaiņas. Tātad, šī informācija par katru klientu ir jāuzglabā un nemitīgi jāatjauno, lai katrā mirklī būtu iespējams to iesniegt. Un ir vajadzīgi darbinieki, kuri šo darbu ikdienā veic, kā arī nepieciešami apjomīgi ieguldījumi Bankas IT sistēmās. No klasiskā Bankas risku

automatizētu. Manuprāt, šis ir milzīgs resurss kā atrast Bankas darbinieku spējas strādāt pie jauniem produktiem, pie klientu piesaistes un citos Bankai būtiskos virzienos. Abas minētās lietas – jauni darbinieki un tehnoloģiju iesaiste mūsu darbā – rada ļoti labu sajūtu par Bankas attīstības potenciālu.

**Kāda ir Banka šodien un pirms 17 gadiem, kad sākat te strādāt?**

Tā ir pilnībā cita pasaule. Ir mainījies pilnīgi viss, jo esam organiska pasaules daļa. Domāju, ka esam attīstījušies ātrāk nekā citi, jo šodien varam lepoties ar tādu kompetenci un zināšanām, kas pārspēj daudzu Eiropas banku līmeni. Mums ir daudzveidīgāka pieredze un universālāks skats, – pagaidām vēl neesam tik ļoti specializējušies katrs savā nišā, lai neredzētu pasauli plašāk un dziļāk. ☺

«Mums ir daudzveidīgāka pieredze un universālāks skats, – pagaidām vēl neesam tik ļoti specializējušies katrs savā nišā, lai neredzētu pasauli plašāk un dziļāk.»

bumbas efektu – prasības rada jaunas prasības, no tām atvasinās vēl kaut kas jauns. Esmu pārliecināts, ka bankas šodien ir daudz labāk uzraudzītas, savā darbībā – atbildīgākas un klienti ir ieguvēji. Lielā mērā – pateicoties regulējuma maiņai, jaunam skatam uz šo sfēru. Būtu ļoti vērtīgi apstāties un izvērtēt, cik un kādas prasības ir izvirzītas, kas no tā visa strādā, kas varbūt ir izrādījies mazāk efektīvs. Arī tas būtu klientu interesēs, jo mazāks ieguldījums administratīvos procesos nozīmētu, ka Bankai, piemēram, parādās iespēja samazināt cenas. Otra būtiska lieta skar starptautisko prasību ieviešanu nacionālajā likumdošanā. Katra valsts tomēr ņem vērā savu specifiku un šīs globālās prasības pielāgo savam tirgum. Šis ir īpaši būtisks apsvērumus tieši nelielām valstīm, kur uzņēmumu konkurence ir atkarīga no efektivitātes, no izmaksām. Tāpēc starptautisku prasību adaptācija nacionālā līmenī, manuprāt, ir vēl viens temats nopietnai diskusijai.

menedžmenta esam nozīmīgi aizvirzījušies uz datu vākšanu, analīzi un ziņošanu.

**Kāds šajos jaunajos apstākļos ir Bankas nākotnes darbinieks?**

Nākotnes darbinieks ir tāds, kurš mērķtiecīgi un nepārtraukti tiecas pēc jaunām zināšanām. Tāds, kurš ir spējīgs saprast Bankas darbību plašākā kontekstā – ekonomikas, sociālo procesu kontekstā, saistībā ar norisēm pasaulē. Daudz trāpīgāk un efektīvāk strādās cilvēks, kurš saprot, kas un kāpēc notiek, kāpēc tiek pieņemts jauns regulējums, kas tam varētu sekot. Varu teikt, ka pērn Bankas komandā ir notikušas strukturālas pārmaiņas un mūsu darbinieku vidū ir daudz šādu kolēģu. Viņi vēlas sevi pierādīt un var to izdarīt, jo ir ar labu izglītību un arī praktiskām iemaņām. Papildu tam, – Banka savā ikdienas darbā ievieš daudz tehnoloģisku jauninājumu, atbalsta rīku. Lai atvieglotu cilvēku darbu un daudzus procesus

### BANKA SAŅEM FINANŠU NOZIEGUMU NOVĒRŠANAS ATBILSTĪBAS REITINGU BBB+ UN POZITĪVU NĀKOTNES NOVĒRTĒJUMU

Reitingu aģentūra Sigma Ratings (ASV) 2019. gada martā piešķīra Baltic International Bank finanšu noziegumu novērtības reitingu BBB+, ievietojot to starp nozares līderiem. Sigma ziņojumā minēts, ka Bankas nākotnes novērtējums ir pozitīvs. Ņujorkā bāzētais Sigma Ratings ir viens no pasaulē vadošajiem uzņēmumiem, – aģentūra vērtē organizāciju riskus, kas saistīti ar finanšu noziegumu novēšanu, pārvaldību, sankcijām, korupciju un reputāciju. Sigma Ratings izvērtēja Bankas raksturīgo risku vidi un kontroles efektivitāti finanšu noziegumu novēšanā. Pārskats ietver vairākus finanšu noziegumu novērtības faktorus, tostarp nelegāli iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēšanu, sankcijas un arī ārējā riska jautājumus, piemēram, ģeopolitisko risku, kā arī vietējā regulatora darbību. Sigma Ratings ziņojumā minēts, ka Baltic International Bank stiprās puses ir palielinātas investīcijas finanšu noziegumu novērtības atbilstībā – gan cilvēkresursu, gan tehnoloģiju, kā arī komplicēta darījumu monitoringa sistēma (TMS) ar visaptverošu iespējamo scenāriju konstatēšanas sarakstu. Bankā ir ieviesta progresīva kontroles sistēma cīņā pret finanšu noziegumiem.

# MISIJA: STRĀDĀT SASKAŅĀ AR LIKUMA BURTU UN ĢARU

**Ko** īsti nozīmē vadīt šo procesu, ko dēvējam par atbilstības nodrošināšanu?

Latvijai kā nozīmīgu globālo organizāciju dalībvalstij – ES, FATF - Moneyval, OECD un citu – ir jārēķinās ar zināmu “slodzi” uz mūsu likumdošanu. Tās ir gan šo organizāciju rekomendācijas, gan arī diezgan tiešas norādes par tiesību aktu veidošanu un piemērošanu. Bieži vien šīs norādes izriet no vēlmes harmonizēt patērētāju tiesības un aizsardzību visās ES valstīs. Piemēram, prasība visām dalībvalstīm vienādi nosaukt un aprakstīt finanšu produktus un pakalpojumus – ar mērķi, lai patērētāji var salīdzināt šo pakalpojumu nosacījumus un cenas.

**Kādas bija nozīmīgākās pārmaiņas, kas Bankai bija jāievieš pagājušā gadā?**

Te var minēt virkni ļoti apjomīgu izmaiņu, kas skar Bankas darbību kopumā. Pirmkārt, Vispārīgā datu aizsardzības regula, kas prasīja veikt milzīgus priekšdarbus, iekšējo datu auditu, lai saprastu visus procesus, uz kuriem regula attiecas. Otrkārt, tā saucamā “Sankciju likuma” izmaiņas, kas nosaka, ka Latvijas finanšu iestādēm ir jāievēro visas NATO valstu piemērotās sankcijas un ierobežojumi. Sankciju saraksts ir ļoti garš, tāpēc ir nepieciešams īpašs mehānisms, lai visas sankciju sarakstos minētās personas tiktu savlaicīgi identificētas. Jāņem vērā, ka sankciju saraksti nemitīgi mainās un mums šīm pārmaiņām ir jāspēj izsekot līdzī. Kā trešo un ceturto varētu minēt Finanšu instrumentu tirgus likuma izmaiņas saistībā ar ES direktīvu MiFID un izmaiņas Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā. Iepriekšējos gados ir notikušas būtiskas izmaiņas Bankas struktūrā, – šobrīd Banka ir kļuvusi efektīvāka lēmumu pieņemšanā. Tas skar arī atbilstības jautājumus, jo varam ietekmēt procesus ātrāk un precīzāk.

## NATALIJA BOĻŠAKOVA

BANKAS DARBĪBAS ATBILSTĪBAS KONTROLES PĀRVALDES VADĪTĀJA NATALIJA BOĻŠAKOVA AR ATBILSTĪBAS JAUTĀJUMIEM FINANŠU SFĒRĀ STRĀDĀ JAU VAIRĀK NEKĀ 10 GADUS. PIRMS BALTIC INTERNATIONAL BANK N. BOĻŠAKOVA STRĀDĀJUSI VAIRĀKĀS FINANŠU INSTITŪCIJĀS, KĀ ARĪ SNIEGUSI APMĀCĪBAS ATBILSTĪBAS JAUTĀJUMOS DAŽĀDU KREDĪTIESTĀŽU UN FINANŠU UZŅĒMUMU DARBINIEKIEM. PĀR VIENU NO SAVA DARBA PRIORITĀTĒM VIŅA MIN BANKAS DARBINIEKU IZGLĪTOŠANU.



**Tad Jūsu vadītās pārvaldes misija ir monitorēt pārmaiņas likumdošanā un “iztulkot” tās kolēģiem Bankā?**

Ne tikai monitorēt un “iztulkot”, bet arī iesaistīt cilvēkus, uz kuriem konkrētās tiesību normu pārmaiņas attiecas. Noteikt termiņus un atbildīgos darbiniekus šo normu ieviešanai. Jo izmaiņas skar visas Bankas darbības sfēras, – kamēr vienu lietu ieviešam, uzzinām jau par jaunām novitātēm. Par laimi, mēs par gaidāmajām pārmaiņām uzzinām savlaicīgi, jo bieži likumdevēji konsultējas ar finanšu nozari – ar Latvijas finanšu nozares asociācijas starpniecību pirms likumu pieņemšanas. Jāņem vērā, ka visas izmaiņas ir arī jāapraksta, tās nevar vienkārši izstāstīt un paļauties, ka viss tiks precīzi uztverts un laicīgi ieviests. Kamēr viss ir labi, procedūras it kā nav vajadzīgas un šķiet liekas, bet tiklīdz rodas kādi jautājumi, pretrunas, rakstīts dokuments palīdz panākt vienotu izpratni. Mūsu uzdevums ir panākt, lai tiesību aktu piemērošana notiek savlaicīgi, ar vienotu izpratni visos Bankas departamentos un atbildības līmeņos.

**Kas kontrolē to, vai Bankas darbība ir atbilstoša visām likuma prasībām?**

Bankas darbības atbilstību – tiesību aktu ieviešanu un piemērošanu Bankas ikdienas darbībā – kontrolē ārējās institūcijas, piemēram, FKTK, auditori, un arī Bankas leģslēģa audita dienests. Savukārt manis vadītā pārvalde ikdienā kontrolē Bankas struktūrvienību darba atbilstību. Attiecīgi mums notiek dubulta vai pat trīskārša pārbaude.

**Kā Bankas darbinieki uzzina par pārmaiņām tiesību aktos un prasībās?**

Viena no mūsu Bankas pamatvērtībām ir ekspertīze, tāpēc pastāvīgi strādājam, lai paaugstinātu darbinieku kompetenci un ekspertīzes līmeni visās Bankas darbības jomās. Kopumā 2018. gada laikā dažāda veida apmācībās bija iesaistīti 80% Bankas darbinieki. Apmācību tēmu loks bija ļoti plašs – 145 dažādas tēmas. Dažādu Bankas pārvalžu speciālisti pērn apmeklēja seminārus, forumus un konferences arī ārvalstīs – Lietuvā, Ukrainā, Igaunijā, Vācijā, Lielbritānijā, Krievijā, Čehijā, Īrijā, Kiprā, Austrijā un Spānijā. Bankas zinošākie kolēģi daudzās no apmācībām dalījās ar savām zināšanām un pieredzi ar jaunākajiem kolēģiem, – mācībspēka statusā pērn bija 17 mūsu Bankas darbinieki.

**Kāpēc tik lielu uzsvāru liekat tieši uz apmācībām?**

lemlis ir vienkāršs, – darbinieki ir tie, kas ikdienas darbā ievieš, “iedzīvina” likumu prasības. Visi darbinieki ik gadu obligāti iepazīstas ar izmaiņām Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā. Tie kolēģi, kuri ikdienā apkalpo klientus, protams, tiek apmācīti padziļināti, lai spētu arī atpazīt pazīmes, kas var radīt aizdomas par līdzekļu izcelsmi. Salīdzinoši jauns apmācību cikls skar ESG (Environment, Social, Governance) pieejas ieviešanu, kas attiecas

praktiski uz visiem Bankas darbības virzieniem un tātad arī uz darbiniekiem. Apgūstam, kā šie principi attiecas uz Bankas darbību un to, kā mēs caur šo prizmu vērtējam klientus un partnerus. Pēdējā laikā notiek arī specifiska rakstura apmācības, kas jāapgūst atsevišķām darbinieku kategorijām. Piemēram, ieguldījumu pakalpojumu sniedzējiem ir jābūt kompetentiem ne tikai par produkta specifiku, bet arī par aktualitātēm normatīvo aktu jomā. Darbinieku zināšanas papildinām kompetences treniņos un apmācībās, kam seko arī zināšanu pārbaudes.

**Salīdzinot prasības šodien un pirms gadiem desmit, – kādas ir lielākās atšķirības?**

*«Mūsu uzdevums ir panākt, lai tiesību aktu piemērošana notiek savlaicīgi, ar vienotu izpratni visos Bankas departamentos un atbildības līmeņos.»*

Ja salīdzina šodien ar prasībām, kas bija jāievēro pirms desmit gadiem, var sacīt, ka regulējums ir kļuvis daudz smagnējāks, birokrātiskāks, resursu ietilpīgāks. Īpaši tas attiecas tieši uz finanšu sfēru. Taču labi saprotam, kāpēc tā notiek. Mēs nedzīvojam izolēti no pārējās pasaules, tāpēc procesi, kas notiek Eiropā un ASV, ietekmē arī Latviju. Salīdzinot Bankas darbinieku zināšanas un kompetenci, šodien tā ir daudz plašāka un dziļāka. Vispirms jau tas ir mūsu klientu interesēs, taču no ilgtermiņa biznesa attīstības viedokļa tas ir arī Bankas pašas interesēs. ⑤

# SOCIĀLĀS ATBILDĪBAS UN ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS PĀRSKATS

## ESG pieeja

Rūpes par vidi, kurā dzīvojam un sociāli atbildīgas investīcijas kļūst arvien izplatītākas un apjomīgākas. Sociāli atbildīgas investīcijas nozīmē izvairīties no ieguldījumiem kompānijās, kas ražo vai pārdod kaitīgas vielas, izvēloties investēt kompānijās, kas iesaistās rūpēs par sociālo taisnīgumu, vides ilgtspēju, alternatīvās enerģijas un tīru tehnoloģiju pielietojumu u.tml. Īstenojot ESG principu pieeju, mēs nodrošinām sociāli atbildīgu investēšanu un rūpējamies par vides saglabāšanu. Banka tic, ka tās darbībā izmantotā atbildīgā pieeja ar skatu un rūpēm nākotnē, nodrošina ilgtspējīgas attīstības pamatu. Vides saglabāšanas un sociālās atbildības, un labas pārvaldības jautājumi ir svarīgi biznesa videi un kopienai, kurā Banka darbojas. Šīs pieejas īstenošana sniedz konkurētspējas priekšrocības – paver jaunas biznesa iespējas un atver jaunus tirgus, paplašina klientu loku, uzlabo zīmolu. Banka gan ar savu uzvedību, gan savu klientu un sadarbības partneru uzvedību var atstāt iespaidu uz vidi, sociāliem un pārvaldības jautājumiem. Piemēram, Banka var samazināt savu siltumenerģijas patēriņu, samazinot CO2 izmešu daudzumu; tā var rūpēties par atkritumu šķirošanu un pārstrādi, samazinot vides piesārņojumu. Banka var izvēlēties ieguldīt

atjaunojamās enerģijas projektos, atbalstīt vietējās kopienas attīstību, var izvēlēties sadarboties ar sociāli atbildīgiem un „zaļi” saimniekojošiem partneriem, tādējādi veicinot citu uzņēmumu atbildīgu rīcību. Šis pārskats sniedz ieskatu Bankas ESG pieejas īstenošanā. Tas ietver faktorus un mērījumus saskaņā ar „NASDAQ ESG Reporting guide for Nordic and Baltic countries” un izgaismo arī citas ar ilgtspējīgu attīstību saistītas pieejas un prakses Bankas darbībā.

## G Korporatīvā pārvaldība

Banka īpašu uzmanību pievērš korporatīvās pārvaldības principu ievērošanai, ikdienas darbībā veidojot atvērtu un uzticamu komunikāciju ar klientiem, partneriem, darbiniekiem, akcionāriem un citām iesaistītajām pusēm, kā arī nodrošinot atbilstību Latvijas un starptautiskajām tiesību normām un ētikas standartiem.

## G1 Darba organizācija un pienākumu sadale Board – separation of powers

Bankas stratēģija tiek īstenota, izmantojot vairāk pakāpju organizatorisko struktūru – padome – valde – struktūrvienības un komitejas.

Padomes un Valdes locekļu pienākumi un atbildība noteikta Bankas iekšējos normatīvajos aktos - nolikumos. Katram Padomes un Valdes loceklim ir noteiktas savas atbildības sfēras. Valde ir Bankas izpildinstitūcija, kas vada Bankas ikdienas darbu. Valdes priekšsēdētājs piedalās Padomes sēdēs. Viņš arī var piedalīties komiteju darbā, un var būt to vadītājs.

## G2 Darbības caurredzamība Board – transparent practices

Bankas vadībai ir pienākums publiskot pārskatu par darbību un finanšu rādītājiem ik ceturksni un reizi gadā par gada finanšu rezultātiem (informāciju publicē Bankas interneta vietnē). Pārskati ietver arī informāciju par vadības pieņemtajiem lēmumiem, jaunām stratēģijām. Valdes un Padomes pieņemtie lēmumi tiek nodoti izpildei atbilstošajiem darbiniekiem. Tie tiek uzkrāti Bankas iekšējā Vadības informācijas sistēmā un ir pieejami autorizētiem lietotājiem.

## G3 Stimulējošs atalgojums Incentivized pay

ESG pieejas īstenošana ir Bankas stratēģiska apņemšanās. Katru gadu tiek izstrādāts darbības plāns ESG pieejas ieviešanai, kas tiek kontrolēts reizi pusgadā. Vadības atalgojums pagaidām nav formāli piesaistīts ESG rādītāju sasniegšanai. Visi Bankas darbinieki ir izģājuši ESG apmācību un tiek mudināti ievērot ESG principus gan darbā, gan privātajā dzīvē. Bankas intranetā ir izveidota sadaļa „Dzīvosim zaļi”, kur ir publicēti padomi, kā praksē īstenojami ESG principi.

## G4 Godīgas nodarbinātības prakse Fair labor practices

Bankas politika ir iedrošināt darbiniekus būt atvērtiem un izteikt savas domas par to, kā Banka var uzlabot darba apstākļus. Ik gadu notiek darbinieku aptauja, tās rezultāti tiek prezentēti vadībai, lai lemtu par uzlabojumiem. Par aptaujas rezultātiem tiek informēti arī darbinieki. Banka rūpējas par darba vidi. Katru gadu tiek vērtēti darba vides riski, notiek komandu saliedēšanas pasākumi. Visi darbinieki reizi gadā tiek instruēti par ugunsdrošību un darba drošību.

Katram ir jāiziet obligātā veselības pārbaude. Biroja darbiniekiem Banka daļēji kompensē optikas iegādi. Ir ieviesta darbinieku novērtēšanas sistēma, – lai darbinieks tiktu stimulēts, un viņam būtu skaidrs, kas no viņa tiek sagaidīts un kādi ir reālie rezultāti, kas būtu par pamatu godīgai atlīdzībai. 2017. un 2018.g. Banka saņēma ilgtspējīgās un sociāli atbildīgās darbības novērtējumu – ieguva Ģimenei draudzīga uzņēmuma statusu, ierindojoties to 31 Latvijas uzņēmuma vidū, kuri savā ikdienas darbībā īsteno ģimenei draudzīgas uzņēmējdarbības principus. Lepojamies ar to, ka esam labs darba devējs mūsu darbiniekiem un ilgtspējīgs partneris klientiem!

## G5 Piegādātāju novērtēšana Supplier code of conduct

Pieņemot lēmumus par sadarbību ar potenciālajiem piegādātājiem, Banka tos vērtē ESG risku kontekstā. Bankā ir izstrādāta aptaujas anketa sadarbības partneriem. ESG riska lielums sadarbības partneriem tiek novērtēts trīs kategorijās – augsts, vidējs, zems. Banka atturas no sadarbības ar partneriem ar augstu ESG risku. Neskatoties uz ESG performances vērtējumu, Banka izvēlas piegādātāju, balstoties uz tā produkta vai pakalpojuma kvalitātes un cenas novērtējumu, atbilstību specifikācijas prasībām, garantijas laiku, drošību, apmaksas nosacījumus, kā arī piegādātāja profesionālo pieredzi, iepriekšējās sadarbības pieredzi, lojalitāti, u.c.

Informācija publiskajā telpā: [https://bib.eu/uploads/2017/02/Korporativas-](https://bib.eu/uploads/2017/02/Korporativas-parvaldibas-pamatprincipi-Baltic-International-Bank-2018.pdf)

*parvaldibas-pamatprincipi-Baltic-International-Bank-2018.pdf*

## G6 Ētikas kodekss Ethics code of conduct

Bankā ir izstrādāts un pieņemts “AS „Baltic International Bank” korporatīvās ētikas kodekss” (Kodekss), ar mērķi, sekmēt tādu korporatīvo un darbinieku uzvedību, kas ir ētiska pēc vispārpieņemtajiem ētikas principiem un vērsta uz Bankas īstermiņa un ilgtermiņa stratēģisko mērķu sasniegšanu. Kodekss nosaka Bankas korporatīvās uzvedības principus un Bankas darbinieku uzvedības ētiskās normas, t.sk. interešu konflikta un korupcijas novēršanu. Kodekss definē Bankas korporatīvās vērtības, nosaka augstus profesionālās rīcības un ētikas standartus, lai darbinieki veic savus pienākumus ar vislielāko godprātību, savu amata pienākumu izpildē un lēmumu pieņemšanā ir objektīvi, ievēro atbilstības likumus, noteikumus un standartus, respektē informācijas par darījumu un klientu konfidencialitāti un komercnoslēpumu, un to rīcība un uzvedība atbilst augstiem ētikas standartiem.

## G7 Antikorupcijas nostāja Bribery – anticorruption act

Bankas nostāja pret korupciju ir deklarēta “Korporatīvās pārvaldības politikā”. Bankai ļoti nozīmīgs ir reputācijas risks, – viens no tā aspektiem ir kukuļdošana un kukuļņemšana. Banka iestājas pret korupciju. Banka savā darbībā nepieļauj iespēju, ka tiek apsollīts, dots, pieprasīts, saņemts vai akceptēts kukulis.

Banka nepieļauj situācijas, kurās darbiniekam, veicot finanšu darījumus vai jebkuru citu darbību Bankas vārdā, pieņemot lēmumus amata pienākumu ietvaros, vai izskatot Bankai iesniegtos iesniegumus, ir personiska tieša vai netieša mantiska vai nemantiska ieinteresētība. Sadarbojoties ar klientiem un partneriem var rasties situācijas, kas nav korupcijas un uzpirkšanas gadījumi, bet var būt saistītas ar dāvanu vai citu labumu saņemšanu, vai pasniegšanu klientiem vai sadarbības partneriem Bankas vārdā. Definējot skaidrus principus un nosakot darbinieku rīcību, Banka novērš situācijas, kurās darbinieki, klienti un biznesa partneri var tikt kompromitēti.

Informācija publiskajā telpā: [https://bib.eu/uploads/2017/02/Korporativas-](https://bib.eu/uploads/2017/02/Korporativas-parvaldibas-pamatprincipi-Baltic-International-Bank-2018.pdf)

## G8 Nodokļu caurredzamība Tax transparency

Banka pakļaujas LR likumdošanai un nodokļu politikai. Tā atbildīgi izpilda savas saistības pret valsti, ievērojot gan likuma burtu, gan garu. Banka ir atvērta sadarbībai ar varas iestādēm un uztur konstruktīvu dialogu. Banka veicina savstarpēju uzticēšanos un veido ilgtermiņa attiecības. Banka publicē gada pārskatus par finanšu rādītājiem. Bankas nodokļu politiku īsteno pieredzējuši speciālisti, kas seko līdzī valsts nodokļu politikas izmaiņām. Bankas nomaksātie nodokļi publicēti VID mājas lapā. Bankai nav VID administrēto valsts sociālās apdrošināšanas un iedzīvotāju ienākuma nodokļu parāda. Finanšu ministrija un VID ir iekļāvuši Banku tā dēvētā VID „Baltā saraksta” zelta līmenī, apliecinot darbības caurskatāmību un godprātīgu nodokļu saistību izpildi. Banka sadarbojas ar ārējiem auditoriem, lai nodrošinātu neatkarīgu kontroli.

Informācija publiskajā telpā: [https://bib.eu/uploads/2017/02/Korporativas-](https://bib.eu/uploads/2017/02/Korporativas-parvaldibas-pamatprincipi-Baltic-International-Bank-2018.pdf)

## G9 Ilgtspējas pārskats Sustainability report

Šis ir pirmais ilgtspējas pārskats, ko Banka sagatavoja 2019. gadā.



VALĒRIJS BELOKONS  
PADOMES PRIEKŠSĒDĒTĀJS



VIKTORS BOLBATS  
VALDES PRIEKŠSĒDĒTĀJS



DR. HANSS-FRĪDRIHS FON PLOCS  
(DR. HANS FRIEDRICH VON PLOETZ)  
PADOMES LOCEKLIS



ILONA GULČAKA  
PADOMES PRIEKŠSĒDĒTĀJA  
VIETNIECE



DŽOZEFS KOFERS BLEKS  
(JOSEPH COFER BLACK)  
PADOMES LOCEKLIS



GUNTARS REIDŽĀNS  
VALDES LOCEKLIS



ANDA SAUKĀNE  
VALDES LOCEKLE



BOGDĀNS ANDRUŠČENKO  
VALDES LOCEKLIS

## 6 PAGRIEZIENA PUNKTI BANKAS ATTĪSTĪBĀ

**Jau notikušās un vēl gaidāmās pārmaiņas Bankā raksturo Viktors Bolbats, Baltic International Bank valdes priekšsēdētājs.**

### 1 Jauna attīstības stratēģija līdz 2030. gadam

Baltic International Bank kopš 2016. gada ir piedzīvojuši visaptverošas un dziļas pārmaiņas, kas iedalāmas trijos galvenajos virzienos: pārmaiņas Bankas struktūrā, tostarp, valdē un padomē; pārmaiņas klientu apkalpošanā; pārmaiņas Bankas iekšējās kontroles sistēmās un procesos. Pārmaiņu process izriet no mūsu definētā attīstības mērķa – būt Bankai, kas kopā ar klientiem veic investīcijas videi draudzīgos un ilgtspējīgos projektos un uzņēmumos, kam vienlīdz nozīmīgas ir gan vides vērtības, gan pozitīva ilgtermiņa ietekme uz nākotni. Bankas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam paredz virkni aktivitāšu un procesu, kas ir un būs mums svarīgi ejot uz minēto mērķi. Bankas vērtības ir palikušas nemainīgas – tās ir ekspertīze, uzticamība un pārمانtojamība.

### 2 Pārmaiņas Bankas struktūrā, vadībā

2018. gadu raksturo tas, ka Bankai pievienojās daudz jaunu darbinieku – tie ir ambiciozi profesionāļi, kas strādā praktiski visos Bankas darbības virzienos un līmeņos. Ļoti dažādi cilvēki, ar izteikti atšķirīgu pieredzi, strādājuši dažādās vidēs, kurus vieno profesionalitāte, vēlme pierādīt sevi un mūsdienīgs skats. Šis process ir absolūti nepieciešams, lai iedzīvīnātu jauno Bankas attīstības modeli, kurā centrālā loma ir mūsdienīgam baņķierim. Tādām, kurš spēj saskatīt klienta biznesa izaicinājumus un sniegt uzticības “kreditu”, – nodrošinot klientam drošības sajūtu par viņa ieguldījumiem vai biznesa finansēšanu, kapitāla pieaugumu. Strukturālās pārmaiņas attiecas arī uz Bankas vadību – valdes un padomes

līmenī. Bankas iepriekšējā vadītāja Ilona Guļčaka (šobrīd strādā Bankas padomē) bija iesākusi vairākus nozīmīgus procesus, lai sagatavotu Banku pārmaiņām. Jaunajai vadības komandai ir nepieciešams laiks, lai iedzīvīnātu plānotās pārmaiņas, īsā laikā pēkšņi visu izmainīt nevar. Bankas darbība turpinās, un tai paralēli ir jāgatavojas augsnei tam, lai pārmaiņas vispār varētu notikt. Guļčakas kundze Banku vadīja 10 gadus, – zinu, ka viņa ir ļoti daudz ieguldījusi, lai Banka atrisītu savu potenciālu un būtu izvēle Nr. 1 savā nišā. Jāņem vērā, ka Baltic International Bank dzīvo un aug integrēti Latvijas, Eiropas un arī pasaules finanšu sistēmās. Pārmaiņas, kas notiek tur, vienmēr sajūtam arī mēs. Un reaģējam uz tām, vēlam, – apsteidzoši. Piesaistām vadības komandai spēcīgus savas jomas profesionāļus, piemēram, Bankas valdei 2018. gada jūnijā pievienojās Guntars Reidzāns, stiprinot klientu apkalpošanas jomu. Bankas padomē ir iesaistīti ārvalstu eksperti. Kopumā, minētie pārmaiņu procesi ir apsteidzošs solis, reaģējot uz pārmaiņām.

### 3 Pārmaiņas klientu apkalpošanā

Viens no lielākajiem izaicinājumiem pārmaiņu kontekstā ir ieņēmumu struktūras maiņa, kas saistīta ar citu pieeju klientu apkalpošanā. Mēs attīstām investīciju Banku, taču izmaiņas jau ir notikušas klientu portfeli, tostarp, attiecībā uz mūsu mērķa tirgiem, turpināsies arī izmaiņas produktu piedāvājumā un klientu apkalpošanas modeli. Klientu apkalpošana ir kļuvusi izteikti proaktīva. Salīdzinoši lielāku akcentu liekam uz darbību Latvijas tirgū, arī Baltijā, bet kopumā mūsu pamata mērķa tirgus ir Eiropas Ekonomiskā zona, kur ir līdzīga izpratne par atbildīgu darbību finanšu tirgū. Šādā izpratnē var teikt, ka uz agrākās Bankas veiksmīgi izveidotajiem pamatiem tiek būvēta jauna Banka. Te ir zināmas paralēles ar mūsu iesākto investīciju projektu Vecrīgā Kalēju ielā, kur mēs veidojam jaunu, mūsdienīgu biznesa, kultūras un atpūtas

### VIKTORS BOLBATS

BALTIC INTERNATIONAL BANK KOMANDAI VIKTORS BOLBATS PIEVIENOJĀS 2017. GADA RUDENĪ, BET NO 2018. GADA JŪNIJĀ VIŅŠ IR BANKAS VALDES PRIEKŠSĒDĒTĀJS. PIRMS TAM STRĀDĀJIS DAŽĀDOS VADOŠOS AMATOS KORPORATĪVO KLIENTU APKALPOŠANĀ LATVIJAS FINANŠU SEKTORĀ.

VIKTORS BOLBATS AKTĪVI DARBOJAS FINANŠU NOZARES ASOCIĀCIJĀ (AGRĀKĀ LATVIJAS KOMERCIBANKU ASOCIĀCIJA), VIŅŠ IR ASOCIĀCIJAS STRATĒGISKĀS ATTĪSTĪBAS KOMITEJAS LĪDZPRIEKŠSĒDĒTĀJS. VIKTORS BOLBATS IR IEGUVIS MBA GRĀDU RĪGAS BIZNESĀ SKOLĀ UN BSC GRĀDU EKONOMIKĀ UN BIZNESĀ ATTĪSTĪBĀ STOCKHOLM SCHOOL OF ECONOMICS.

kvartālu, – ļoti rūpīgi saglabājot un izceļot tās vērtības, kas senajā Rīgā veidojušās deviņu gadsimtu laikā.

### 4 Bankas darbības atbilstības jautājumi


Kā starptautiskos finanšu procesos dziļi integrēts uzņēmums, mēs rūpīgi sekojam līdzi visām tām milzīgajām pārmaiņām, kas attiecas uz Bankas darbības atbilstību, tā saucamo compliance. Un šī ir joma, kur Banka centusies un centīsies būt notikumus apsteidzoša. Saprotot virzienu, kādā iet likumdevējs nacionālā un Eiropas līmenī, kādā strādā finanšu jomas regulators, mēs savu darbību proaktīvi adaptējam šīm pārmaiņu garam. Jo atbalstām globālo vektoru – būt atbildīgākiem, būt ilgtspējīgākiem, caurskatāmākiem. Tāpēc atbilstība ir un būs viena no mūsu prioritātēm, kur ieguldīsim tik daudz resursu, cik nepieciešams, lai šajā jomā būtu viens no līderiem tirgū.

### 5 ESG pieejas ieviešana

2017. gadā sākām savā darbībā ieviest starptautiski pazīstamo ESG (Environment, Social, Governance) pieeju. ESG tika izraudzīts kā mūsu uzskatiem gandrīz pilnībā atbilstošs modelis, kas Bankas attīstības stratēģiju ieliek saprotamā, loģiskā struktūrā. Trīs pilāri, kas balsta šo pieeju – vides ilgtspējas jautājumi, labas pārvaldības jautājumi un sociāla rakstura jautājumi – ir bijuši un būs Bankai svarīgi gan kā biznesa organizācijai, gan arī kā mūsu klientu un partneru izglītotajam. Jāpiebilst, ka Eiropas Banku federācija nesen ir uzsākusi aktivitātes tieši šajā virzienā – ilgtspējīgas finansēšanas jautājumos. ESG pieejas ieviešana Bankas ikdienas darbā ir diezgan ambiciozs mērķis, taču vienlaikus arī ļoti vērtīgs. Mūsu biznesa modelim un pārlicēbai atbilstošs. Īsi rezumējot šīs pieejas jēgu, var teikt: “Lai rīt tev nebūtu kauns par lēmumiem, ko pieņem šodien.” Ļoti svarīgi ir tas, ka ar šādu pārlicēbu dzīvo aizvien vairāk biznesa organizāciju, jo tas rada plašākas pārmaiņas sabiedrībā.

### 6 Augstāka pievienotā vērtība

Pēdējā gada laikā Banka ir mērķtiecīgi attīstījusi jauna veida pieeju produktu un pakalpojumu piedāvājumā. Kā investīciju Banka mēs attīstām savu kompetenci un piedāvājumu augstākas pievienotās vērtības pakalpojumu izvēlētajā nišā. Redzam, ka šeit ir pieprasījums. Un ceļā uz šo modeli jau esam daudz paveikuši. Pērn Banka ieguva tiesības emitēt korporatīvās obligācijas, kā arī saņēma licenci, lai kļūtu par turētājbanku licencētiem aktīvu pārvaldīšanas uzņēmumiem. 2018. gadā sākām veidot jaunu internetbanku efektīvākai klientu apkalpošanai. Jāņem vērā, ka jautājumi par kapitāla saglabāšanu un vairošanu no baņķiera prasa ne tikai zināšanas, teiksim, par finanšu tirgiem, bet arī ilgtermiņa skatu uz norisēm ekonomikā, sabiedrībā. Mēs ar klientiem bieži vien runājam par kapitāla vai kādu citu aktīvu saglabāšanu bērniem un viņu bērniem, – runa ir par pārmanojamību. Tātad, par ieguldījumiem ilgām laikā. Pārmanojamība ir viena no mūsu Bankas

vērtībām, tāpēc šādā kontekstā arī veidojam savu piedāvājumu. Kad mums izdodas klientu sekmīgi uzrunāt, zinām, ka tā būs sadarbība daudzu gadu garumā. Un šo pārmaiņu esam iesākuši sekmīgi, – to apliecina izmaiņas Bankas ieņēmumu struktūrā, ja salīdzina 2018. un 2016. gadu. Ir pieauguši komisijas ieņēmumi, samazinājušies ieņēmumi par zemākas pievienotās vērtības pakalpojumiem, piemēram, par pārskaitījumu veikšanu. Tas ir ilgtspējīgs Bankas attīstības modelis ceļā uz mūsu mērķi – būt vienai no vadošajām investīciju Bankām, jeb bank of choice šajā pasaules malā. 

### Baltic International Bank vērtības

#### EKSPERTĪZE

Mēs esam profesionāli, zinoši un kompetenti

Mēs pastāvīgi attīstām mūsu ekspertīzi ilgtspējīgu investīciju un videi draudzīgu tehnoloģiju jomā

Mūsu savstarpējā profesionālā sadarbība ļauj sniegt klientiem un partneriem ienesīgākos risinājumus visām finanšu vajadzībām

#### UZTICĪBA

Mēs esam uzticams, atklāts un godprātīgs ilgtermiņa sadarbības partneris

Mēs sniedzam klientiem efektīvus, saprotamus un pārbaudīti drošus finanšu pakalpojumus un augstākās kvalitātes servisu

Mēs ieguldām mūsu zināšanas, prasmes, resursus un ekspertīzi mūsu klientu, partneru un visas sabiedrības labā

#### PĀRMANTOJAMĪBA

Mēs augstu vērtējam ģimeniskumu un rūpējamies par klientu kapitāla vairošanu un pārmanojamību

Mūsu uzmanības centrā ir vides saglabāšana un ilgtspējīgas investīcijas

Mēs aktīvi atbalstām izcilu vērtību nodošanu nākamajām paaudzēm

# KONKURĒJAM EIROPAS LĪMENĪ

## Kāda ir Bankā notiekošo strukturālo pārmaiņu vēsture, – kā veidojās sapratne par to, ka Bankai ir jāmainās?

Tā notiek jebkurā biznesā – nevar stāvēt uz vietas, vienmēr ir jāmainās. Finanšu sektora attīstību ietekmē gan jauno tehnoloģiju strauja ienākšana, augošā regulācija, ģeopolitiskā situācija, klientu dziļāka izpratne par savu finanšu pārvaldību, gan arī, protams, ekonomika kopumā. Tā vienmēr ir bijusi prioritāte, – domāt, kas ietekmēs biznesu nākotnē, lai laicīgi varētu pārorientēties, ieviest kaut ko jaunu, atteikties no vecā.

## Kādi priekšdarbi bija jāpaveic, lai nonāktu pie jaunas biznesa stratēģijas un Bankas attīstības redzējuma?

Bija jāsaprot, kā mainās klients, jāparedz, kā zināmi notikumi ģeopolitikā ietekmēs Bankas izvēlēto darbības nišu. Bija jāapzina riski un jādomā par to vadību. Un, protams, vienmēr jādomā, kur un kā piesaistīt jaunus klientus. Mēs daudz tikāmies ar partneriem, prasījām viņu viedokli par notiekošajiem procesiem, par nākotni, diskutējām ar klientiem. Bija veikts arī liels analītiskais darbs, jo finanšu sektora attīstības jautājumi bija un ir svarīgi ne tikai mums, bet arī auditoru kompānijām, konsultāciju aģentūrām. Pētījām analītiku par mums svarīgo klientu segmentu datiem: tādus faktorus kā turība, investīciju preferences, sociālie un demogrāfiskie aspekti. Bankas iekšiene notika vairākas diskusijas, *brainstorm* sesijas, kas arī noveda pie secinājumiem, ka:

- Bankas esošajiem un potenciālajiem klientiem aizvien nozīmīgāki kļūst jautājumi par uzkrātā un nopelnītā kapitāla saglabāšanu, vairošanu un tālāku nodošanu saviem bērniem.
- Klienti vairs nav kādas konkrētas valsts rezidenti, bet vairāk "pasaules cilvēki". Biznesu viņi var vadīt no vienas valsts, produktus vai pakalpojumus piegādāt uz citām valstīm, dzīvot vēl kādā citā zemē, un ieguldīt aktīvos visā pasaulē. Šeit arī saskatījām gan savas stiprās puses, gan potenciālu un nepieciešamību audzēt jaunas kompetences.
- Investīciju tēmas kļuvis aizvien svarīgākas visiem, kam ir kapitāls. Un nepareizi būtu izmantot unificētu pieeju visiem. Noteicošā loma te ir individualizētai pieejai.
- Kapitāla nodošanas jautājumiem ir augstākā aktualitāte, jo klientu vecums sāk (vai drīz sāks) tuvojies zināmāi

robežai, un, ņemot vērā demogrāfiskās tendences, tas būs svarīgs jautājums aizvien lielākam potenciālo klientu lokam.

- Jaunu tehnoloģiju attīstība neļaus mums konkurēt visu Bankas produktu griezumā (nekad nevarēsim izkonkurēt lielas *retail* bankas, piemēram maksājumu vai karšu produktos) līdz ar to ir jāizvēlas savs fokuss.
- Jaunās tehnoloģijas daudzus produktus padara pieejamākus, bet vienlaicīgi – bezpersoniskākus. Tomēr cilvēki vienmēr novērtēs personalizētu servisu un tam būs lielāka pievienotā vērtība.
- Pieaugoša regulācija un naudas atmazgāšanas novēršanas nozīmīgums būs noteicošās tendences banku nākotnes biznesa modeļa izveidei.

## Kā Banka ir mainījies kopš Jūs tajā uzsākat darbu?

Mēs esam izauguši no ļoti mazas, slēgta tipa Bankas, kas piedāvāja salīdzinoši vienkāršus produktus, par spēlētāju, kam jāspēj atrisināt klientiem svarīgus jautājumus, kurš būtu gatavs runāt valsts līmenī par finanšu sektora jautājumiem, kura viedoklis ir svarīgs, kura speciālistus novērtē gan klienti, gan sektora regulators. Esam ieviesuši jaunus sarežģītākus produktus, esam izveidojuši ļoti interesantas jaunas partnerattiecības. Daudz arī esam zaudējuši, šis ceļš nebija līdzens.

## ILONA GUĻČAKA

BANKAS PADOMES PRIEKŠSĒDĒTĀJA VIETNIECE IR VIENA NO PIEREDZES BAGĀTĀKĀJĀM DARBINIECĒM BALTIC INTERNATIONAL BANK VADĪBAS KOMANDĀ. BANKĀ ILONA GUĻČAKA STRĀDĀ KOPŠ 2000. GADA, – VIŅAS ATBILDĪBĀ IR BIJUSI GAN IEKŠĒJĀS KONTROLES SISTĒMAS DARBĪBA, GAN NOZIEDZĪGI IEGŪTU LĪDZEKĻU LEGALIZĀCIJAS UN TERORISMA FINANSĒŠANAS NOVĒRŠANAS JOMA, KĀ ARĪ KLIENTU APKALPOŠANA, JURIDISKĀS PĀRVALDES DARBĪBA UN BANKAS PĀRSTĀVNICĪBAS ĀRVALSTĪS.

ILONA GUĻČAKA IR IEGUVUSI MBA GRĀDU VORVIKAS UNIVERSITĀTĒ LIELBRITĀNIJĀ (UNIVERSITY OF WARWICK), KĀ ARĪ EKONOMIKAS MAĢISTRA UN POLITOLOĢIJAS BAKALAURA GRĀDUS LATVIJAS UNIVERSITĀTĒ.



«Mēs esam izauguši no ļoti mazas, slēgta tipa Bankas, kas piedāvāja salīdzinoši vienkāršus produktus, par spēlētāju, kam jāspēj atrisināt klientiem svarīgus jautājumus.»

Tehnoloģiski mēs esam kļuvusi daudz stiprāki un progresīvāki, nekā pirms vairākiem gadiem. Banka ir kļuvusi daudzveidīgāka kompetenču ziņā. Un mums ir jāmekā visu šo pieredzi koncentrētā un pareizā veidā izmantot, lai varētu strādāt efektīvāk šobrīd un veidot Bankas nākotni.

## Atskatoties uz Jūsu kā Bankas vadītājas pieredzi – kurš brīdis Bankā Jums tagad šķiet aizraujošākais un nozīmīgākais?

Mani vienmēr aizrauj biznesa attīstības jautājumi: jaunu klientu piesaiste, jaunu produktu un pakalpojumu ieviešana, partneru piesaiste un attiecību attīstība. Tas pirmām kārtām dod biznesam nākotnes perspektīvu un otrām kārtām ļauj visiem iesaistītiem cilvēkiem kaut ko jaunu iemācīties, iziet no ierastas kārtības. Uzskatu, ka nekad nedrīkst apstāties, vienmēr ir jāmeklē jauni izaicinājumi. Tas vienmēr ļaus pārvarēt jebkuras grūtības.

## Kā Jūs raksturotu banku nozares attīstību Latvijā – kādiem posmiem esam gājuši cauri, kas mūs vēl sagaida?

Tas šobrīd ir ļoti grūts un sāpīgs jautājums. Banku nozare attīstījās strauji un mēs esam sasnieguši daudz, – gan tehnoloģiski, gan pakalpojumu sniegšanas jomā. Tomēr ne visi darbības aspekti vēl ir gana sabalansēti. Pašlaik finanšu sektors atgādina situāciju pēc vētras, – pamazām sākas uzlabojumi, bet migla joprojām ir klātesoša, un ne vienmēr var redzēt nākamo pagrieziena punktu. Uzskatu, ka Latvijas bankas var konkurēt Eiropas līmenī, jo sektors ir ļoti progresīvs. Nākamajiem soļiem ir jābūt saistītiem ar valsts ekonomikas attīstību, ar tām prioritātēm, kādas ir izvirzītas, un, kurās bankām varētu būt svarīga loma. Tas skar investīciju piesaisti valstij, jaunu uzņēmumu izveidi un biznesa attīstību, arī tirdzniecības, eksporta veicināšanu. Tajā visā skaidri redzu arī *Baltic International Bank* vietu. <sup>5</sup>

SABIEDRĪBAS VECUMA STRUKTŪRAS MAIŅA ATTĪSTĪTĀJĀS EKONOMIKĀS AKTUALIZĒ JAUTĀJUMU PAR LABKLĀJĪBAS SAGLABĀŠANU UN NOPELŅĪTĀS, UZKRĀTĀS NAUDAS PĀRMANTOJAMĪBU NO PĀAUDAZES PĀAUDAZĒ.

“No vienas puses, tiek prognozēts, ka iedzīvotāju skaits Eiropas reģionā līdz 2020. gadam pieaugs salīdzinoši nedaudz – no 894 miljoniem līdz 910 miljoniem –, un pēc tam (līdz 2050. gadam) atgriezīsies pašreizējā līmenī. No otras puses, paredzams, ka darbspējīgā vecuma cilvēku skaits samazināsies un palielināsies vecāka gadagājuma cilvēku skaits, kā rezultātā pieaugs t.s. vecuma slodzes attiecība. Tiek prognozēts, ka līdz 2020. gadam 85 gadus vecu un vecāku cilvēku skaits palielināsies no 14 miljoniem līdz 19 miljoniem un līdz 2050. gadam – līdz 40 miljoniem cilvēku. Avots: WHO, Demographic trends, statistics and data on ageing.”



### GUNTARS REIDZĀNS

DARBU BALTIC INTERNATIONAL BANK UZSĀKA 2017. GADA OKTOBRĪ. VIŅŠ IR VIENS NO LATVIJĀ PIEREDZES BAGĀTĀKAJIEM PRIVATE BANKING SPECIĀLISTIEM – ŠAJĀ JOMĀ GUNTARS REIDZĀNS IR STRĀDĀJIS STARPTAUTISKĀS BANKĀS LATVIJĀ UN ĀRVALSTĪS. VIŅA ATBILDĪBAS LOKĀ IR BIJUSI LIELO KLIENTU APKALPOŠANA LATVIJĀ UN BALTIJAS VALSTĪS, KĀ ARĪ STARPTAUTISKO KLIENTU APKALPOŠANA.

GUNTARS REIDZĀNS IR IEGUVIS EXECUTIVE MBA GRĀDU RĪGAS BIZNESĀ SKOLĀ UN MAĢISTRA GRĀDU LATVIJAS UNIVERSITĀTĒ. STUDIJU LAIKĀ VIŅŠ PĒTĪJIS INVESTĪCIJU PARADUMUS BALTIJAS VALSTĪS UN SKANDINĀVIJĀ, KAS LIECINA, KA BALTIJAS VALSTU UZŅĒMUMU ATTĪSTĪBAS IESPĒJAS AIZVIEN VĒL IEROBEŽO NEPIETIEKAMAS ZINĀŠANAS UN IZPRATNE PAR KAPITĀLA UN FINANŠU TIRGIEM. TE GUNTARS REIDZĀNS SASKATA BANKAS ATBILDĪBU UN UZDEVUMU – BŪT SAVU KLIENTU IZGLĪTOTĀJAM.

## GATAVI JAUNAM ATTĪSTĪBAS POSMAM

BANKA KĀ ATBILDĪGS FINANŠU PARTNERIS UN TIRGUS IZGLĪTOTĀJS – SARUNA AR BANKAS VALDES LOCEKLI **GUNTARU REIDZĀNU**.

**Bankas attīstība kopš 2016. gada notiek saskaņā ar jaunu stratēģiju, kas jau ir prasījusi būtiskas strukturālas pārmaiņas. Kas ir izraisījis un ietekmējis šīs pārmaiņas?**

Mēs dzīvojam laikā, kad kardināli mainās finanšu nozares vide, – tas ir globāls un neatgriezenisks process. Pārmaiņas skar finanšu sektora regulāciju, kur ir pieaugusi baņķiera kā izziņas avota loma par savu klientu biznesu. Vienlaikus mainās arī paši klienti, jo viņi lieliski zina un saprot, ka mums, baņķieriem, var nākties atbildēt uz jautājumiem par viņu biznesu. Šie procesi ir savstarpēji saistīti visā pasaulē. No bankām un klientiem tiek prasīta daudz detalizētāka informācija, piemēram, par līdzekļu izcelsmi. Minētajām pārmaiņām ir sena priekšvēsture, proti, jauna veida prasības, kas izvirzītas finanšu sektoram, – tas nav kaut kas negaidīts un jauns. Bija laiks un iespēja sagatavoties, adaptēties. Šis ir viens no galvenajiem jaunā Bankas biznesa modeļa

vektoriem un virzītājspēkiem. Tomēr runa nav tikai par ārējiem ietekmes faktoriem. Bankai pievienojos 2017. gadā, bet zinu, ka lēmumi par jaunu Bankas attīstības stratēģiju tika pieņemti jau pirms vairākiem gadiem, tad sekoja darbs pie paša stratēģijas dokumenta.

**Vai un kā ir mainījies Bankas mērķa klientu ģeogrāfiskā izcelsme?**

Ir būtiski palielinājies Latvijas klientu skaits. Tas attiecas gan uz šeit bāzētiem, Latvijas izcelsmes uzņēmumiem, gan arī tādiem, kuri mūsu valsti ir izvēlējušies kā vietu sava uzņēmuma veidošanai un reģistrācijai. Te es runāju par ilgtspējīgām un caurspīdīgām biznesa organizācijām. Un vēlreiz atgriežoties pie prasībām, kas ir izvirzītas bankām no regulējošo institūciju puses – tās lielā mērā kaskadējas tālāk uz klientiem. Tas mums ļauj būt vēl labāk informētiem par norisēm klientu biznesā. Runājot par Bankas mērķa klientu “ģeogrāfisko” izcelsmi, – mūsu uzmanības

lokā ir un būs valstis vai reģioni, ar kuriem Latvijai vēsturiski ir bijusi saikne. Protams, mūsu portfeli ir būtiski sarucis klientu skaits no Krievijas, esam slēguši Bankas pārstāvniecību Maskavā, taču mūsu mērķis nekad nav bijis pārtraukt attiecības ar klientiem tikai tāpēc, ka tie ir, piemēram, no Krievijas. Ja klients atbilst visām tām stingrajām prasībām, kas attiecas arī uz citu valstu uzņēmumiem un privātpersonām, ja biznesa modelis ir skaidrs un caurskatāms, ja uz šo klientu neattiecas tā saucamie sankciju saraksti vai kādi citi ierobežojumi, mēs

sadarbojamies. Protams, ja saskatām šajā biznesā potenciālu. Taču mūsu stratēģiskais virziens ir Rietumvalstis, kur mums jau tagad ir gana liels klientu skaits. Kopumā ap 75% no mūsu klientu portfeļa ir ES valstu klienti, tostarp Latvijas uzņēmumi un privātpersonas, kas no klientu kopapjoma pārstāv aptuveni trešdaļu. Vērtējam iespēju nākotnē atvērt Bankas pārstāvniecību kādā no lielo Eiropas valstu galvaspilsētām. Tā varētu būt Frankfurtē, iespējams, Parīzē vai kādā cita pilsētā, kas, visticamāk, laika gaitā no Londonas pārņems Eiropas finanšu centra funkcijas.

**Kas raksturo Bankas jauno pieeju klientu apkalpošanā?**

Domāju, ka atslēgas vārdi ir ilgtspēja un atbildīgums ikvienā Bankas darbības izpausmē, ikvienā procesā. Šeit jāpiemin Bankas darbs pie ESG (*Environment, Social, Governance*) pieejas ieviešanas Bankas darbībā, kas ir mūsu izvēlēts ceļš, lai atbildīgumu, ilgtspēju, labu pārvaldību padarītu par mūsu ikdienu. Šis modelis, visticamāk, ar laiku tiks integrēts arī banku

taču valdīja uzskats, ka nav labāka ieguldījumu veida kā nekustamais īpašums. Bija pieņēmums, ka cenas taču tikai augs un augs. Tā nenotika, ar laiku “atklājās” arī citas ieguldījumu iespējas. Lūk, tā ir vienlaikus gan mūsu iespēja, gan atbildība – stāstīt par finanšu tirgu un tā iespējām, jo klienti tā iegūst plašākas attīstības iespējas, bet mēs paplašinām “telpu” savam biznesam.

**Vai šajā jomā ir kādi jauna veida finanšu produkti, kas jau tiek piedāvāti?**

Viens piemērs, kur Banka ir uzsākusi piedāvāt jauna veida iespēju kapitāla piesaistei, ir korporatīvo obligāciju emisija. Pērn saņēmām FKTK licenci šādu obligāciju emisijai, – tās ietvaros uzņēmumi emitē parāda vērtspapirus ar noteiktu ienesīgumu un dzēšanas termiņu. Banka ir emisijas organizētājs, piedāvā klientiem izstrādāt parāda vērtspapīru noteikumus, sagatavot nepieciešamos dokumentus emisijas laidiena reģistrēšanai atbildīgajās iestādēs, nodrošināt emitenta sadarbību ar depozitāriju un biržu, kā

klienta īpašo situāciju un vajadzību. Tas ir liels pluss, zinot, cik ļoti standartizētas ir procedūras citās finanšu institūcijās. Mēs šajā ziņā esam elastīgāki un spējam pieņemt lēmumus daudz ātrāk. Un dēļ minētajām pārmaiņām konkurences vidē, mēs veidojam adekvātu piedāvājumu – gan produktu ziņā, gan arī klientu apkalpošanas struktūrā. Strādājam pie jaunas internetbankas versijas, īpaši apmācām darbiniekus–privātbaņķierus, kuru kompetence ir un būs daudz plašāka un dziļāka, nekā to spēj piedāvāt digitālie kanāli. Tikai abu šo klientu servisa veidu apvienojums – digitālā vide un kompetenti profesionāļi – spēj nodrošināt augstvērtīgu, katra klienta vajadzībai pieskaņotu apkalpošanu.

**Kas un kā ir mainījies Bankas komandā?**

Komanda ir būtiski mainījies visos darbinieku atbildību līmeņos. Sākot no Bankas padomes un valdes, un līdz pat klientu apkalpošanas speciālistiem, cilvēkiem mārketiņgā un citur. Banku jau tagad veido unikāls izteikti daudzveidīgu

«Kā stratēģisko ceļu esam izvēlējušies specializēties klientu kapitāla pārvaldē, tāpēc virsmērķis ir piedāvāt finanšu risinājumus ilgtspējīgai investīciju pārvaldīšanai.»

regulācijā Eiropas līmenī, *Responsible Banking* regulas ietvaros. Ja tā notiks, mēs būsim paveikuši šo darbu jau iepriekš un aprobežūši šo sistēmu ikdienas darbā.

**Ko Jūs izceltu kā galvenos Bankas attīstības mērķus?**

Kā stratēģisko ceļu esam izvēlējušies specializēties klientu kapitāla pārvaldē, tāpēc virsmērķis ir piedāvāt finanšu risinājumus ilgtspējīgai investīciju pārvaldīšanai, nodrošināt kvalitatīvu un mūsdienīgu biznesa apkalpošanu korporatīvajiem klientiem, kā arī individualizētu apkalpošanu privātpersonām. Papildus tam, lielu Bankas lomu saskatu arī klientu izglītošanā par finanšu tirgus iespējām. Veicot pētījumu par investīciju paradumiem Baltijas valstīs un Skandināvijā, ir pamats secinājumam, ka mēs aizvien vēl ļoti maz zinām par kapitāla tirgu un pieejamajiem finanšu instrumentiem. Esam salīdzinoši agrīnā attīstības stadijā, – vēl līdz 2008. gadam

arī nodrošināt tehnisko bāzi parāda vērtspapīru norēķinu veikšanai. Mēs kopīgi veidojam analītiskos un informatīvos materiālus, kas nepieciešami finansējuma piesaistei, kā arī varam nodrošināt attiecību uzturēšanu ar investoriem emisijas sagatavošanas posmā un arī pēc obligāciju laišanas tirgū. Šeit būtu jāuzsver, ka Bankas iesaiste korporatīvo obligāciju emisijā ir ļoti laba zīme konkrētajam uzņēmumam, jo tas ir skaidrs signāls, apliecinājums tam, ka mēs ticam šim biznesam, saskatām tajā potenciālu.

**Kur Jūs saskatāt īpašo Baltic International Bank priekšrocību, salīdzinot ar citām bankām Latvijā?**

Vispirms jau jāsaka, ka konkurences vide Latvijā ir būtiski mainījies, – mēs jūtam lielu pieprasījumu, piemēram, pēc uzņēmumu apkalpošanas. Sākot no norēķinu konta un līdz pat līdzdalībai kopīgos investīciju projektos. Mūsu priekšrocība ir spēja individuāli vērtēt katra

pieredžu apvienojums, jo pēdējo gadu laikā mums pievienojušies cilvēki praktiski no visām Latvijas komercbankām. Šis pieredzes ir jāmāk likt lietā, kā arī – ir nemitīgi jāturpina ieguldīt darbinieku izglītošanā. Strādājam abos šajos virzienos, jo labi saprotam, ka banku konkurētspēju izšķirs tieši šie faktori – darbinieku kompetence, profesionalitāte un cilvēku vēlme sasniegt labu rezultātu. Tāpēc šī ir un būs nemitīgi mainīga Bankas daļa.

**Kā varētu mainīties Bankas loma tuvāko gadu laikā?**

Domāju, ka pieaugs Bankas nozīme Latvijas un Baltijas tirgū, kā arī – starptautisku projektu apkalpošanā, tostarp investējot ilgtspējīgos un kvalitatīvos projektos kopā ar mūsu klientiem. Pērn un šogad būs veikti ļoti apjomīgi priekšdarbi tam, lai sagatavotu Banku kvalitatīvi jaunam attīstības posmam. Par tā izpausmēm varēsim runāt nākamajos Bankas darbības pārskatos. ☺

## DEVĪNI GADSIMTI KALĒJU KVARTĀLĀ

Šogad tiks pabeigta pirmo divu ēku  
rekonstrukcija Kalēju Kvartālā,  
kur Banka veic visnenākās  
Rīgas apbūves atjaunošanu.

**K**alēju iela un tās apkārtnē  
ir viena no senākajām  
Rīgas vietām – 13.  
gadsimtā šeit aizsākās  
pilsētas veidošanās.

Rīdzenes upes krastā bija osta, vēlāk tika  
uzbūvēts pilsētas nocietinājumu mūris,  
kas sargāja Rīgu līdz pat 19. gadsimtam.  
Baltic International Bank ir ķēries pie  
ambiciozas ieceres – pilnībā atjaunot  
piecas ēkas Kalēju un Vecpilsētas ielās,  
izveidojot publiski pieejamu senās  
Rīgas kvartālu, kurā būs apskatāmas  
un aptaustāmas vēsturiskas liecības par  
pilsētas veidošanos šajā vietā deviņu  
gadsimtu garumā. Kultūrvēsturiskais  
mantojums te tiks apvienots ar pievilcīgu  
darba vidi Bankas darbiniekiem.



«Projekts lieliski  
raksturo mūsu Bankas  
vadības pasaules  
redzējumu. Saglabāt  
un atjaunot vēsturisku  
vērtību, nevis nojaukt  
un būvēt tās vietā  
debesskrāpi.»



### Skaitļi un fakti

PIE REKONSTRUKCIJAS  
PROJEKTA STRĀDĀJA:  
**6** ARHITEKTI  
**6** BŪVKONSTRUKTORI  
**10** INŽENIERI

**105** SĒJUMI – KOPĒJAIS  
IZSTRĀDĀTĀ  
BŪVPROJEKTA APJOMS

KOPUMĀ PROJEKTS IR  
SAŅĒMIS **15** DAŽĀDUS  
SĀSKAŅOJUMUS

**6000 M<sup>2</sup>** – VISU  
KALĒJU KVARTĀLA  
ĒKU KOPPLATĪBA

Avots: Baltic International Bank

### Debesskrāpja vietā – ieguldījums kultūrvēsturiskā vērtībā

Iniciatīva par Kalēju Kvartāla izveidi  
no Bankas vadības nāca pirms  
aptuveni pieciem gadiem, kad tika  
nolemts apvienot divus nozīmīgus  
mērķus – izveidot mūsdienīgas telpas  
augošas investīciju bankas vajadzībām  
un saglabāt kultūrvēsturisku liecību  
par Rīgas tapšanu un attīstību. “Šis  
projekts lieliski raksturo mūsu Bankas  
vadības pasaules redzējumu. Saglabāt  
un atjaunot vēsturisku vērtību,  
nevis nojaukt un būvēt tās vietā  
debesskrāpi. Šis taču ir pats mūsu  
Rīgas sākums, bīskaps Alberts te lika  
pamatus Latvijas galvaspilsētai,” uzsver  
Bankas Nekustamo īpašumu attīstības  
projektu vadītāja Irina Armanova.

Piecu ēku atjaunošanas ceļš aizsākās ar  
visu ēku arhitektoniski-māksliniecisku  
inventarizāciju, arheoloģu sākotnējo

vietas izpēti (teritorija tika skenēta  
5 metru dziļumā) un projektu metu  
konkursu. Tika uzaicināti četri arhitektu  
biroji ar pieredzi projektēšanā  
Vecrīgā un ekspertu komisija par  
labāko atzina arhitektu biroja “Ivara  
Šļivka birojs” redzējumu.

### Katra ēka ar savu unikālo stāstu

“Deviņu gadsimtu laikā te ir būvēts,  
nojaukts un atkal būvēts no jauna –  
neskaitāmas reizes. Izteikti daudzslāņaina  
vēsture, kuru mēs centīsimies saglabāt  
un iespēju robežās parādīt – pa kādam  
fragmentam, zīmei no katra laika,”  
apjomīgā projekta ieceri raksturo  
arhitekts Ivars Šļivka. Viņš uzsver, – šis  
ir bijis viens no tiem izaicinājumiem,  
ko arhitekts nedrīkst laist garām.  
“Vesels kvartāls Vecrīgā! Vienreizēja  
iespēja, jo tādi investori, kas ir  
gatavi ieguldīt vēsturiskā mantojuma  
atjaunošanā – šodien ir retums.”





Avots: clearlab.lv

Kalēju iela izveidojās 13. gadsimtā, bet savu tagadējo nosaukumu ieguva 17. gadsimtā, kad pēc pilsētas valņu uzbēršanas kalēju darbnīcas no tagadējās Rozena ielas pārcēlās uz Rīgas upes krastmalu pie vecā nocietinājuma mūra ārsienas. Tā kā ielā apmetās kalēji, tad iela arī ieguva Kalēju ielas nosaukumu. Rīgā bijušas astoņas dažādas Kalēju ielas. 19. gadsimta 20. gadu sākumā iela tika nosaukta par Lielo Kalēju ielu. 1938. gadā to pārdēvēja par Kalēju ielu. Ielas garums ir 575 metri.



«Ieceres pamatā ir trīs uzdevumi: atklāt un atjaunot līdz šim mazāk zināmas Vecrīgas daļas unikālos vēsturiskos slāņus, padarīt šo vietu par vēl vienu publiski pieejamu Vecrīgas pērli, kā arī izveidot mūsdienīgai bankai piemērotas telpas.»

Arhitekts norāda, ka jau no pirmās projekta tapšanas dienas, tā ieceres pamatā ir trīs uzdevumi: atklāt un atjaunot līdz šim mazāk zināmas Vecrīgas daļas unikālos vēsturiskos slāņus; padarīt šo vietu par vēl vienu publiski pieejamu Vecrīgas pērli; kā arī izveidot mūsdienīgai Bankai piemērotas telpas. "Ir žēl Vecrīgas, iet bojā tik daudz skaistu namu. Mums ir iespēja no graustiem izveidot vēl vienu Rīgas senā kultūras mantojuma pērli. Izcelt daudzos šīs vietas

vēsturiskos slāņus – katrai ēkai te būs savs stāsts, kvartāla detaļās būs redzami pagātnes nospiedumi," stāsta I. Šļivka.

### Pieci nami, iekšpagalms, restorāns un muzejs

Kopumā Kalēju Kvartāla projekts aptver piecas ēkas un iekšpagalmu. Šī gada nogalē noslēgsies pirmais projekta posms – būs atjaunotas divas vēsturiskās ēkas. Pašreizējā Bankas biroja ēka Kalēju ielā

43 apjoma ziņā paliks nemainīga, tiks atjaunotas visas nama būvkonstrukcijas, komunikāciju tīkli, te tiks izveidota ieeja kvartālā. Ēka no Vecpilsētas ielas puses paliks esošo sešu stāvu apjomā, tiks saglabāta nama vēsturiskā fasāde. Savukārt kvartālā esošajai četrstāvu ēkai tiks piebūvēti divi stāvi, vēl divas ēkas piedzīvos būtisku pārbūvi. Divas Kalēju Kvartāla ēku krāsni ir atzītas par kultūrvēsturiski vērtīgām interjera detaļām, bet epitāfijai, (kas datēta ar 16.

gadsimtu), ēkas Vecpilsētas ielas fasādē ir Valsts mākslas pieminekļa statuss. Tiks restaurētas vēsturiskās kāpnes.

Pēc rekonstrukcijas, ko iecerēts noslēgt 2022. gadā, ēku pirmajos stāvos tiks atklāta publiski pieejamā zona – ar iekšpagalmu koncertiem un izstādēm, galerijā izvietotiem veikalēm, kā arī restorānu un Naudas muzeju. Namu augšējos stāvos būs mājvieta Bankai, kur tiks izveidota mūsdienīga un ērta darba vide Bankas darbiniekiem. Publiskai apskatei tiks atsegti vēsturiskā Rīgas nocietinājuma mūra fragmenti.

Kvartāla izveidē Banka ieguldīs aptuveni 12 miljonus eiro. Daudzas būvkonstrukciju detaļas top Latvijā, turklāt projektā iecerēts izmantot vēsturiskos koka elementus, kas tiek izņemti no senajām būvēm un pārstrādāti jaunos materiālos. Visā ēku kompleksā ir paredzēti īpaši energoefektīvi risinājumi, kas Vecrīgā ir liels izaicinājums, jo te nav pieļaujama ēku ārējo siltināšana.

### Projekts 105 sējumos

Projekts ir bijis un ir īpaši komplicēts gan projektēšanas, gan saskaņošanas un būvniecības ziņā. Kvartāls atrodas

### Par Kalēju ielas nosaukumu

"[...] Garā puslokā aizvijas Kalēju iela. Kāpēc tai ir šāds veids? Tāpēc, ka gar to stiepās nocietinājuma mūris. Tā iet arī iela. Kalējiem neatļāva dzīvot pilsētas robežās, jo baidījās, ka no nejaušas dzirksteles var izcelties ugunsgrēks. Senajā Pleskavā pie viena no tās mūriem arī atrodas iela. Tādi vārdi nosaukumā kā Miesnieku, Gleznotāju, Mucenieku iela liek domāt, ka reiz viena aroda cilvēki dzīvojuši vienuviet. "Visapkārt smilšu kalni, pati Rīga ūdenī" – tādi ir tautas dainas vārdi. Ūdens te nozīmē ne tikai vareno Daugavu, bet arī mazo Rīdzeni, pie kuras atradās mūsu pilsētas šūpulis."

J. Rīdzenieks, "Rīgas Balss", 10.14.1965

valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa "Rīgas pilsētas vēsturiskais centrs", UNESCO Pasaules kultūras un dabas mantojuma vietas "Rīgas vēsturiskais centrs" un valsts nozīmes arheoloģijas pieminekļa "Vecrīgas arheoloģiskais komplekss" teritorijā. Projektēšana ir sadalīta divās daļās, viss arhitektu un inženieru redzējums tika apkopots 105 sējumos.

"Pielāgojām katru detaļu, piemēram, kā Kalēju Kvartāla namu jumti izskatīsies no Pēterbaznīcas torņa," projekta tapšanu raksturo I. Armanova. Pirms

projektēšanas Banka pasūtīja padziļinātu arheoloģisko izpētes prognozi, kas liecināja, ka šī vieta ir intensīvi apdzīvota un izmantota saimnieciskajai darbībai jau kopš Rīgas pilsētas pirmsākumiem 13. gadsimtā, kā arī veica visu piecu ēku, iekšpagalmu un apkārtnējo ēku trīsdimensionālu uzmērījumu.

Kalēju Kvartāla projektēšana un saskaņošana notika divus gadus, būvniecība tika uzsākta 2018. gadā, visā projekta norises laikā paralēli būvniekiem strādā arī arheologi. <sup>9</sup>

### Kalēju Kvartāla tapšana Avots: Baltic International Bank



Avots: LNB Periodikas krājums



## «JĀ, ES TO VARU!»

**Aizvadīto gadu laikā Baltic International Bank ir pievienojušies daudz jaunu darbinieku, – tas izriet no Bankas apņemšanās mainīt biznesa modeli. “Jaunā” Banka top uz agrāk veidotas un pārbaudītas bāzes, tāpēc jaunu kolēžu pievienošanās notiek ar domu iegūt daudzveidīgāku skatu uz Bankas darbu un ikdienas izaicinājumiem. Par to, kas ir vērtīgākais Bankas darbinieks – jaunos un sevi jau pierādījušajos – saruna ar Baltic International Bank valdes priekšsēdētāju Viktoru Bolbatu.**

**Kādi šobrīd ir Baltic International Bank mērķa darbinieki? Par kādiem cilvēkiem Jūs konkurējat?**

Pirmkārt, gribētu izmantot šo iespēju pateikt lielu paldies visiem Bankas darbiniekiem, gan tiem, kas pievienojušies pavisam nesen, gan arī tiem, kas strādā Bankā jau vairākus gadus. Jāsaka, ka par labiem un perspektīviem darbiniekiem mēs konkurējam kopīgā darba tirgū ar jebkuru attīstībā esošu uzņēmumu, ne tikai ar bankām. Un, ne jau tikai Latvijā. Baltic International Bank specifika ir individualizēta pieeja katram klientam, kas prasa ļoti daudzpusīgu, kompetentu un zinošu darbinieku. Tas nav tikai, piemēram, labs privātbaņķieris, bet arī padomdevējs ar plašu redzesloku. Tas pats attiecas uz ikvienu profesiju un katru tās pārstāvi Bankā. Mūsu cilvēkkapitāls ir mūsu lielā un unikālā vērtība. Otrkārt, – par kvalitātēm, kuras mēs meklējam. Izcils darbinieks – un te nav

lielas nozīmes vecumam – ir profesionāls, uzticams un ambiciozs. Uzticamība šajā gadījumā izriet no mūsu Bankas un tās vērtību izpratnes, no tā, ka mēs esam, kā saka, uz viena viļņa. Ar profesionalitāti saprotu gan jau iegūtās zināšanas, gan arī nepārtrauktu sevis pilnveidošanu. Jo teorētisko zināšanu bāze noveco, tā ir jāatjauno, turklāt labam baņķierim ir perfekti jāorientējas ne tikai savas bankas pakalpojumos un piedāvājumā, bet arī savu klientu biznesa pasaulē. Un mūsu klienti ir dažādi, tāpēc te neiztikt bez tādām ikdienas “rutinām” kā biznesa literatūras un žurnālu lasīšanas, kā arī sekošanas līdzi aktualitātēm dažādās biznesa nozarēs. Šajā – baņķiera – amatā tā ir absolūta nepieciešamība. Mums ir jābūt savam, argumentētam viedoklim gan par puļa finansēšanu (crowd funding), gan par kriptovalūtām, gan finanšu nozares regulējuma attīstību un daudziem citiem jautājumiem. Profesionāls

cilvēks tam visam uzmanīgi seko līdzi. Vēl viena lieta, ko mēs ļoti sagaidām no darbiniekiem un augstu vērtējam ir, ka viņš attiecas pret darbu ar saimnieka, īpašnieka skatu. Tas skar gan lielus, stratēģiskus jautājumus, gan arī ikdienišķas lietas. Proti, katru situāciju ir jāvērtē caur skatpunktu, – kā es rīkotos, ja būtu īpašnieks? Lielā mērā tas ir jautājums par mūsu katra atbildīgumu.

**Par atbildīgumu un droši vien arī par drosmi pastāvēt, argumentēt savu viedokli.**

Arī drosmi, bet tas jau būtu tāds nākamais līmenis. Es runāju arī par pamatiem, par to, ka cilvēks neatstāj pusdarītu darbu tāpēc, ka tuvojās darba laika beigas. Ka cilvēks pats meklē risinājumu, nevis identificē problēmu un tad veikli to pārvirza kādam citam. Pēc tam seko uzdrīkstēšanās un drosme darīt lietas savādāk, vēlme uzņemties iniciatīvu, nevis no tās vairīties, pieminot kādreiz tik izplatīto parunu, ka iniciatīva tiek sodīta.

**Šodien iniciatīva vairs nav sodāma?**

Domāju, ka ir notikusi darba kultūras un vērtību maiņa un šajā kultūrā iniciatīva nav sodāma. Tieši pretēji, – tā ir slavējama. Es kā Bankas vadītājs daru un darišu visu, lai šādu kultūru atbalstītu. Jo, ja uz iniciatīvas jautājumu paskatās no otras puses, – tās neuzņemšanās nozīmē nemitīgu “atkratīšanos” no atbildības, parasti skaļi paziņojot par problēmām, kas ir mums

apkārt. Piemēram, ja daudzstāvu nama kāpņu telpā ir parādījušies dūmi, būs daudz cilvēku, kuri to pamanīs un skaļu vēstīs, ka izcēlies ugunsgrēks. Būs mazāk cilvēku, kuri centīsies saprast, no kurienes dūmi ceļas. Iespējams, pagaidām vēl deg tikai atkritumu kaste, ko var nodzēst ar krūzi ūdens. Taču, ja šādu iniciatīvu neuzņemas neviens, pamazām izceļas nopietns ugunsgrēks. Šis piemērs ir stāsts par saimnieka sajūtu un atbildīgumu.

**Vai nav tā, ka iniciatīvas veicināšana vai slāpēšana ir atkarīga no vidējā līmeņa vadītājiem, nevis top menedžmenta?**

stratēģijai un mūsu mērķiem. Lai arī vidējais darbinieku vecums ir samazinājies, būtiskākais ir, ka šie ir atšķirīgi cilvēki ar citu pieredzi, kas spēj bagātināt mūsu Banku kā daudzu vērtīgu pieredžu kopumu. Esmu pārliecināts, ka tas ir pozitīvi. Satiekas atšķirīgi viedokļi par Bankai būtiskiem jautājumiem, – tas rada pozitīvu enerģiju, kas ir vajadzīga attīstībai. Dažādība veido mūsu spēku.

**Vai nav tā, ka jauni darbinieki nāk ar jaunām prasībām?** Protams, šie cilvēki nāk arī ar jaunu

*«Satiekas atšķirīgi viedokļi par Bankai būtiskiem jautājumiem, – tas rada pozitīvu enerģiju, kas ir vajadzīga attīstībai. Dažādība veido mūsu spēku.»*

Piekrītu, – Bankas vadība, īpašnieki, un ne jau tikai mūsu Bankas vien, jau pirms 25 gadiem saprata, ka izcils vari kļūt, ja darbinieki ir atbildīgi, uzticami, ja viņi uzņemas iniciatīvu. Tas nav nekas jauns. Sāls ir šādas kultūras un domāšanas iedzīvināšanā un te patiešām izšķirošu lomu spēlē vidējā līmeņa menedžments. Šādā kontekstā no viņiem ir atkarīgs tieši tikpat, cik, teiksim, no manis.

**Bankā ir notikusi un notiek paaudžu maiņa, tā notiek arī klientu vidū. Kas šo procesu raksturo?**

Pēdējo divu, trīs gadu laikā Bankā ir ienākuši daudz jaunu profesionāļu, kas lielā mērā atbilst Bankas attīstības

izpratni par to, kādai lielā uzņēmumā ir jābūt motivācijas sistēmai, kādai jābūt darba videi. Te nu jāsaka, ka mums būs milzīga priekšrocība, jo šobrīd attīstām jaunu Bankas biroju kompleksu Vecrīgā, Kalēju ielā, kur būs unikāls senās un modernās Rīgas apvienojums ērtā un arhitektoniski spilgtā veidolā. Tā būs mūsdienīgam darbiniekam pielāgota darba vide, – tur ļoti daudz tiek domāts par to, ka cilvēkam darba vietā ir jābūtu komfortabli un patīkami. Bet par motivācijas sistēmu runājot, – neatceros, ka mēs pēdējo gadu laikā būtu atteikuši kādam profesionālam un mums interesantam darbiniekam dēļ atalgojuma vai ar to saistītu papildus labumu prasībām. Tās ir pieaugušas, bet profesionāliem cilvēkiem šīs prasības ir adekvātas, racionālas.

### Darbinieku skaita dinamika (2014.–2019.)



**Pieminējāt tādu kvalitāti kā ambiciozitāte. Ko ar to saprotat?**

Ambiciozs cilvēks patiesi tic, ka viņam izdosies. Neapstājas pusceļā ar vārdiem, “nu, ne jau es, to nu es gan nevarēšu.” Ambiciozs cilvēks iet tālāk, meklē jaunas iespējas brīdī, kad pesimistam nolaižas rokas. Tāpēc tas pamatā ir optimistisks cilvēks, bet, protams, – racionāli optimistisks.

**Pats esat ambiciozs?**

Jā. Es ļoti, ļoti reti sev saku, ka kaut ko izdarīt nevaru. Pamata reakcija gandrīz vienmēr ir, – jā, es to varu! ☺

### Baltic International Bank darbinieku raksturojums

#### 33 JAUNI DARBINIEKI

2018. gadā Bankas kolektīvā darbu uzsāka 33 jauni, motivēti darbinieki, no kuriem 23 bija sievietes un 10 vīriši.

#### NO 20 LĪDZ 59

Jaunākajam pērn pieņemtajam Bankas darbiniekam bija 20 gadi, un viņš tika pieņemts darbā pēc veiksmīgas prakses pie mums. Savukārt vecākajam no jaunpieņemtajiem kolēžiem bija 59 gadi.

#### VIDĒJAIS VECUMS – 38,5 GADI

Bankas darbinieku vidējais vecums šobrīd ir 38 gadi un 6 mēneši (pērn – 39 gadi un 3 mēneši).

#### 26 MENTORI

Pieņemot jaunus kolēģus, būtiski ir iepazīstināt viņus ar Bankas ikdienu un veicamajiem pienākumiem, kā arī sniegt visu nepieciešamo atbalstu pirmajos darba mēnešos. Šos pienākumus 2018. gadā uzņēmās mūsu pieredzējušie kolēģi – mentori. Pagājušajā gadā 26 darbinieki saņēma mentora darba kompensāciju par jauno darbinieku apmācību 75 eiro vērtībā, vai tiesības izmantot 2 brīvdienas.

#### BANKĀ JAU 25 GADUS

2018. gada maijā 25 gadu darba stāžu Baltic International Bank sasniegza viens darbinieks, 20 gadu darba stāžu Bankā sasniegza pieci darbinieki, un vēl astoņi darbinieki sasniegza 15 gadu darba stāžu.

#### DARBA STĀŽS – 8,5 GADI

Darbinieka vidējais darba stāžs Baltic International Bank ir 8 gadi un 5 mēneši.

#### DARBINIEKU IESAISTE

2018. gadā īpašu uzmanību pievēršam darba vides uzlabošanai un dažādu Bankas iekšējo kultūru veicinošu pasākumu īstenošanai. Tikāmies Bankas darbinieku konferencē, ikgadējā Ziemassvētku pasākumā, Lielajā talkā, kur kopīgi piedalījāmies Brīvdabas muzeja sakopšanā, sniedzām atbalstu Zālītes internātpamatskolā, iesaistījāmies Asinsdonoru dienā, viesojāmies dzīvnieku patversmē “Ulubele” un daudzus citos pasākumos.

#### VESELĪBAS APDROŠINĀŠANA – 212 DARBINIEKIEM

Turpinot rūpēties par Bankas darbinieku veselību, nodrošinājām veselības apdrošināšanu. Īpašus atvieglojumus Banka piešķir darbiniekiem ar lielāku darba stāžu. Apdrošināti tika 212 darbinieki, no kuriem 140 darbiniekiem apdrošināšana tika apmaksāta 100% apmērā, 37 darbiniekiem – 80% apmērā un 35 darbiniekiem – 50% apmērā. Banka īpaši atbalstīja arī darbinieku līdzdalību veselību veicinošos pasākumos (Lattellecom Rīgas maratons, futzāla kauss u.c.)

#### 80% – LEPNI PAR DARBU BANKĀ

2018. gadā aicinājām Bankas darbiniekus piedalīties Darbinieku apmierinātības pētījumā, – tajā piedalījās 143 kolēģi, jeb 68% no visiem Bankā strādājošajiem. Darbinieku apmierinātības pētījuma rezultāti liecina, ka vairāk nekā 80% aptaujā piedalījušos darbinieku ir lepmi, ka strādā Baltic International Bank, un pozitīvi raugās uz Bankas attīstību nākotnē. Katru gadu aug to darbinieku skaits, kuri labprāt ieteiktu darbu Baltic International Bank saviem draugiem. 2018. gadā šādu apgalvojumu izteica 62% pētījuma dalībnieki.



## IESKATS BANKAS FINANŠU RĀDĪTĀJOS

**B**altijas valstu un Latvijas banku sektoros 2018. gads bija zīmīgs ar pārmaiņām. Arī Bankā Baltic International Bank noritošās pārmaiņas turpinājās. 2016. gada beigās Banka paziņoja par pāreju uz jauno biznesa modeli. Kopš tā laika Banka ir sasniegusi šajā jomā ievērojamu progresu, ieviešot nepieciešamās izmaiņas ienākumu ģenerēšanā, produktu un pakalpojumu piedāvājumu klāstā, apkalpošanas modeli, amatpersonu iecelšanas nozīmīgos amatos procesā un Bankas darbības efektivitātes paaugstināšanā. Uz investīcijām balstītais biznesa modelis, līdz ar individuālu pieeju, kuru Banka bija piekopusi vēsturiski, liek klientu un tā vajadzības uzmanības centrā. Bankas pamatmērķis ir piedāvāt esošajiem un potenciālajiem klientiem atbildīgus un mūsdienīgus investīciju risinājumus un iespējas plašā klāstā. 2018. gadā Banka ieguva biznesa modelim nepieciešamās licences, lai

sniegtu obligāciju emisijas pakalpojumus korporatīvajiem klientiem un vērtspapīru turēšanas pakalpojumus licencētām investīciju pārvaldīšanas sabiedrībām.

Banka ir pārskatījusi un revidējusi savu klientu bāzi atbilstoši uz riskiem balstītai pieejai un ir samazinājusi risku līmeni visos galvenajos parametros. Klientu vidējais risks ir Bankas vadības fokusā nolūkā nodrošināt ilgtspējīgu bilanci un veidot modeli, kas turpmāk būs balstīts uz tādu klientu bāzi, kāda ir atbilstīga gan biznesa kritērijiem, gan riska kritērijiem. 2018. gadā Bankas klientu kopējie līdzekļi pieauga līdz 301 miljonam eiro. Aktīvu pārvaldīšanā apjoms 2018. gada beigās sasniedza 74 miljonus eiro. Pozitīvi vērtējama arī brokeru apkalpošanā esošo finanšu instrumentu apjoma dinamika – 2018. gada 4. ceturkšņa beigās tā sasniedza 178 miljonus eiro, kas ir par 47% vairāk nekā 2017. gada beigās. Banka turpina iedzīvināt jauno biznesa stratēģiju, kas balstīta uz klientiem ar investīciju vajadzībām un potenciālu.

2018. gada decembra beigās Bankas aktīvu apjoms sasniedza 286 miljonus eiro, gada laikā samazinoties par 4% salīdzinājumā ar 2017. gadu. Aktīvu pārvaldīšanā apjoms 2018. gada beigās sasniedza 74 miljonus eiro, savukārt Bankas kredītportfeļa apjoms 2018. gada 31. decembrī veidoja 64,2 miljonus eiro jeb 22,5% no Bankas kopējā aktīvu apjoma.

Baltic International Bank finanšu aktīvu struktūrā 2018. gada beigās Bankas augsti likvidie aktīvi jeb aktīvi ar investīciju līmeņa reitingu un prasības pret Latvijas Banku veidoja 157,1 miljonu eiro jeb 55% no kopējiem aktīviem. Ieguldījumi valsts obligācijās veidoja 17,5 miljonus eiro jeb 6,1% no kopējiem aktīviem.

2018. gadā svarīgāko uzdevumu klāstā Bankas vadība ir iezīmējusi Bankas ienākumu struktūras transformēšanu, aizstājot ieņēmumu plūsmas, ko paredzēja iepriekšējais biznesa modelis, ar uzlabotu komisijas ienākumu struktūru, kas pilnībā atbilst jaunajam modelim un ienākumu mērķstruktūrai.

Baltic International Bank pamatdarbības ienākumi 2018. gada beigās veidoja 13,92 miljonus eiro. Bankai ir izdevies noslēgt 2018. gadu ar lielākiem pamatdarbības ieņēmumiem un mazākiem pamatdarbības izdevumiem. Tīrie komisijas ienākumi veidoja 8,45 miljonus eiro jeb par 5 miljoniem eiro vairāk nekā 2017. gadā. Tīro komisijas

KLIENTU  
KOPĒJIE LĪDZEKĻI

495M

AKTĪVI  
PĀRVALDĪŠANĀ

74M

AKTĪVI

286M

BROKERU  
APKALPOŠANĀ  
ESOŠO FINANŠU  
INSTRUMENTU  
VĒRTĪBA

178M

Nozīmīgie risku mazināšanas (de-risking) pasākumi, kā arī īpaša aktīvu kvalitātei pievērsta uzmanība ir sekmējusi Bankas pamatdarbības rezultātus 2017. gadā un 2018. gadā. Banka ir būtiski uzlabojusi komisijas ienākumu ģenerēšanas procesu un īstenojusi izmaksu efektivitātes paaugstināšanu, būtiski samazinot 2017. gadā radušos zaudējumus. Uzmanība aktīvu kvalitātei un uzkrājumiem joprojām bija Bankas tīrā rezultāta virzītājspēks. Kopējais finanšu rezultāts 2018. gadā bija zaudējumi 1,9 miljonu eiro apmērā (salīdzinājumā ar 8,1 miljonu eiro zaudējumiem 2017. gadā). Banka plāno segt zaudējumus no nākamo periodu peļņas.

Finanšu rezultātus ietekmēja arī Baltic International Bank 2018. gadā veiktās investīcijas bankas iekšējās kontroles sistēmu tālākā pilnveidošanā, informācijas tehnoloģiju, interneta bankas un infrastruktūras attīstībā, kā arī investīcijas darbinieku kvalifikācijas celšanā un ekspertīzes stiprināšanā finanšu noziedzumu apkarošanas jomā atbilstoši starptautiskajiem standartiem.

Baltic International Bank likviditātes rādītāji 2018. gada beigās pārsniedza noteiktos normatīvus – 2018. gada 31. decembrī likviditātes rādītājs bija 76,35%. Likvido aktīvu struktūra ir labi diversificēta: 12,6% veido obligācijas, 6,7% veido prasības pret kredītiestādēm, 7,7% veido prasības pret Latvijas Banku un 1% veido kase. Likviditātes seguma rādītājs (LCR, Liquidity Coverage Ratio) sasniedza 210%. Neto stabila finansējuma rādītājs (NSFR, Net Stable Funding Ratio), kas raksturo stabila finansējuma pieejamību aktīviem un ārpusbilances saistībām, 2018. gada decembra beigās sasniedza 154%. 2018. gada 31. decembrī Bankas pašu kapitāls bija 22,75 miljoni eiro. Pirmā līmeņa kapitāla pietiekamības rādītājs (Tier 1 Capital Ratio) bija 8,79%. Kopējā kapitāla pietiekamības rādītājs (Total Capital Ratio) sasniedza 12,90%.

Bankas kapitāla pozīcija nostiprināsies 2019. gada laikā, realizējot kapitāla stiprināšanas plānu, tādējādi ļaujot Bankai turpināt attīstīt savu biznesa modeli un klientu apkalpošanu. Tam ir atbalsts no Bankas vairākuma akcionāriem. ⑤

LIKVIDITĀTES  
RĀDĪTĀJS

76,35%

LIKVIDITĀTES  
SEGUMA RĀDĪTĀJS

210%

ienākumu īpatsvars kopējos ienākumos no pamatdarbības pieaudzis līdz 60,9% salīdzinājumā ar šo pašu periodu iepriekšējā gadā, kad tie veidoja 26,1%.

Komisijas ieņēmumos Bankas vadība jānodrošina, ka turpināsies tendence ieņēmumu no pārskaitījumu pakalpojumiem ārvalstu klientiem īpatsvara samazināšanā, kas būs atkarīga no Bankas biznesa modeļa pilnas ieviešanas.

Administratīvie izdevumi 2018. gada beigās sasniedza 13,39 miljonus eiro. Bankas vadība ir izdevies apvienot ieņēmumu palielināšanu ar izmaksu optimizāciju, lai sasniegtu efektīvāku darbības modeli vienlaikus rastu iespējas ieguldīt Bankas attīstībā un Klientu servisa uzlabošanā. Banka ir panākusi vērā ņemamu progresu virzienā uz lielākiem komisijas ieņēmumiem par apkalpošanu, investīciju, brokeru un aktīvu pārvaldīšanas pakalpojumiem.

# NOTIKUMI PASAULES EKONOMIKĀ UN FINANŠU TIRGOS

**KONSTANTĪNS GOLUZINS**  
BALTIC INTERNATIONAL BANK AKTĪVU  
PĀRVALDĪŠANAS NODAĻAS VADĪTĀJS



## Signāli par izaugsmes cikla noslēgumu

2018. gads finanšu tirgos bija pirmais gads kopš krīzes beigām, kad pasaules finanšu tirgi noslēdza gadu ar tik lielu kritumu, – vidēji ap 6–7% ASV tirgos un ap 14% Eiropas tirgos. Attīstības valstu tirgos kritums sasniedza pat 16,5%. Lielākais samazinājums bija vērojams gada beigās, kad arī vairāku valstu ekonomikas rādītāji norādīja uz ekonomisko lejupslīdi. Savukārt 2019. gads pasaules finanšu tirgos iesākās ļoti pozitīvi. Pirmajā ceturksnī finanšu tirgi piedzīvoja straujāko izaugsmi pēdējo 10 gadu laikā. Tiek sagaidīts, ka turpmāk pasaules tirgos entuziasms varētu mazināties un visi riski, kas saistīti ar recesijas tuvošanos atspoguļosies finanšu tirgos, samazinoties kapitāla tirgus aktīvu cenām. Jāatzīmē, ka 2018. gada beigās amerikāņu vērtspapīru (*Treasuries*) ienesīgums 2 gadu obligācijām un 10 gadu obligācijām bija vienāds, kas nozīmē, ka ienesīguma līkne bija plakana (*flat*). Tas ir viens no tirgus atdzīšanas rādītājiem. Var teikt, ka pasaules ekonomika visticamāk ir pārsniegusi šī ekonomiskā cikla izaugsmes virsotni un ir ceļā uz t.s. atdzīšanu.

## Galvenie ietekmes faktori šogad

Domājot par to, kas noteiks ekonomikas un finanšu tirgu attīstību šogad,

jāmin trīs nozīmīgākos faktorus. Pirmkārt, ASV un Ķīnas tirdzniecības nosacījumu noregulēšana. Ja starp Ķīnu un ASV netiks panākta vienošanās un turpināsies tarifu karš, tas samazinās globālo tirdzniecību un ietekmēs arī pasaules ekonomikas izaugsmi, kas negatīvi atspoguļosies finanšu tirgos. Otrkārt, *Brexit* jautājumu noregulēšana. *Brexit* nosacījumi no ES puses šobrīd definēti kā nelokāmi, bet Lielbritānijas puse nav gatava tiem piekrist. Ja līdz noteiktajiem termiņiem vienošanās netiks parakstīta, pastāv iespēja, ka Lielbritānija izstāsies bez vienošanās, proti, nebūs vienošanās par tirdzniecības, kapitāla un darbaspēka kustības nosacījumiem. Tas negatīvi ietekmēs abas puses un, protams, arī finanšu tirgus. *Brexit* var arī nenotikt, jo Lielbritānijā pieaug neapmierinātība gan par izstāšanās procesu, gan iespējamo iznākumu. Proti, cilvēkos nostiprinās sajūta, ka gaidāmais *Brexit* nav tas, par ko viņi tika balsojuši. Treškārt, Federālās rezervju sistēmas (FRS) procentu likmju celšana. FRS šogad plāno saglabāt procentu likmes, – tas nozīmē, ka ASV Centrālā banka apzinās pasaules ekonomikas riskus un ir gatava piebremzēt savus monetārās politikas ierobežojošos pasākumus. Ņemot vērā, ka pasaulē ir lieli aizņēmumi ASV dolāros, FRS likmju palielināšana nozīmētu izdevumu pieaugumu visiem pasaules uzņēmumiem, kuru aizņēmumi ir ASV dolāros. Turklāt, palielinot procentu likmes dolāriem, rodas "spiediens" uz attīstības valstu valūtām,

«*Brexit* nosacījumi no ES puses šobrīd definēti kā nelokāmi, bet Lielbritānijas puse nav gatava tiem piekrist. Ja līdz noteiktajiem termiņiem vienošanās netiks parakstīta, pastāv iespēja, ka Lielbritānija izstāsies bez vienošanās, proti, nebūs vienošanās par tirdzniecības, kapitāla un darbaspēka kustības nosacījumiem.»

kas savukārt liek palielināt likmes citās valstīs. Un biznesa izdevumi sadārdzinās arī tur. FRS ir gatavi arī samazināt procentu likmes, ja tas būs nepieciešams, kas pozitīvi ietekmētu pasaules ekonomikas izaugsmi. FRS rokās, kā vienmēr ir pasaules ekonomikas sviras un jācer, ka FRS amatpersonas pieņems pareizos lēmumus, turklāt savlaicīgi. Bez minētajiem trim pamatfaktoriem, jāpiemin arī, ka saglabājas ar augstām parādsaistībām saistīti riski noteiktās eirozonas valstīs, piemēram, Itālijā un Grieķijā. Arī Ķīnas ekonomiskās izaugsmes tempu samazinājums un parādsaistību lielais īpatsvars var būtiski ietekmēt globālās ekonomikas stāvokli.

## Dominē tehnoloģiju sektors

Apskatot galvenos pasaules ekonomikas "dzinējspēkus", jāsecina, ka turpinās informāciju tehnoloģiju sektora dominance. Lielākie notikumi visdrīzāk būs saistīti ar 5G un mākslīgā intelekta tehnoloģijām. Šajā sektorā joprojām saglabājas augsti cenas un peļņas (P/E) attiecību rādītāji, kas nozīmē, ka investori sagaida lielus ienākumus no šiem uzņēmumiem. IT sektors ir kļuvis par nozīmīgāko ekonomikas sektoru kopš 20. gadsimta beigām un turpinās tāds būt pārredzamā nākotnē. To arī parāda pasaulē vērtīgāko uzņēmumu tops, kur līderpozīcijas ieņem tieši IT uzņēmumi. Tie ir izkonkurējuši t.s. resursu uzņēmumus un pārredzamā nākotnē šīs pozīcijas saglabās. ⑤

Darba tirgus ir sasniedzis zemākos bezdarba rādītājus ilgā laika periodā. **Bezdarba līmenis eirozonā ir sasniedzis 7,8%** (tikai par 0,5 procentpunktu augstāks nekā zemākais rādītājs pirms 2008. gada krīzes). Arī ASV bezdarba līmenis sasniedzis zemākos rādītājus 21. gadsimtā – **zem 4% 2018. gada beigās. Inflācijas rādītāji 2018. gada beigās eirozonā noslīdēja līdz 1,4%** gada griezumā (būtiski zem 2%, ko sagaidīja Eiropas centrālā banka (ECB). Tas lika pārskatīt ECB plānus 2019. gadam, atkal ieviešot nestandarta monetārās politikas stimulācijas programmu). Inflācija noslīdēja **zem 2%** arī ASV, kas ASV Centrālajai bankai lika pārskatīt savus procentu likmju celšanas tempus.

2017. gadā **pasaules IKP pieauga par 3,8%**, bet 2018. gadā sagaidāms, ka pasaules ekonomika būs pieaugusi par **3,6%**, bet 2019. gadā tās izaugsmes temps samazināsies līdz **3,3%**.

# AKTUĀLĀS NORISES LATVIJAS EKONOMIKĀ

Latvijas ekonomikas pieauguma temps pakāpeniski palielinās pēdējo septiņu gadu laikā. 2011. gadā tas pārspēja vidējo ekonomikas pieauguma tempu Eiropas Savienībā (ES), 2018. gadā sasniedzot virsotni 4,8% gada griezumā, rādītāju, kas divreiz pārsniedz ES sasniegto (2,0%). Eiropas Komisijas prognozes liecina, ka turpmākajos gados Latvijas ekonomikas pieaugums palēnināsies.

OTO DAVIDOVŠ BALTIC INTERNATIONAL BANK KORPORATĪVO FINANŠU PĀRVALDES VADĪTĀJS

**P** agājušajā gadā nozīmīgākie Latvijas ekonomiku veicinošie faktori bija straujais pieaugums būvniecības sektorā un daudzsoļi investīciju apjomi no ES (Finanšu ministrija). Plaukstošā būvniecības nozare arī veicināja bezdarba līmeņa samazināšanos.

Inflācija noslīdēja līdz 2,6%, galvenokārt saistībā ar ierobežoto pārtikas produktu cenu pieaugumu. Tomēr sagaidāms, ka 2019. gadā inflācija pieaugs līdz 2,9% un atkal kritīsies 2020. gadā līdz 2,5%. Vienlaikus paredzams, ka algas saglabāsies stabilā līmenī (Latvijas Banka).

Attiecībā uz nākotnes prognozēm Eiropas Komisija paredz, ka turpmāko gadu laikā Latvijas ekonomikas izaugsme palēnināsies. Prognozētā IKP pieauguma tendence 2019. gadam ir 3,1%, kamēr 2020. gadā tā plānota 2,6% līmenī. To galvenokārt ietekmēs ārējā pieprasījuma samazināšanās un aktivitāšu palēnināšanās finanšu un transporta pakalpojumu sektoros.

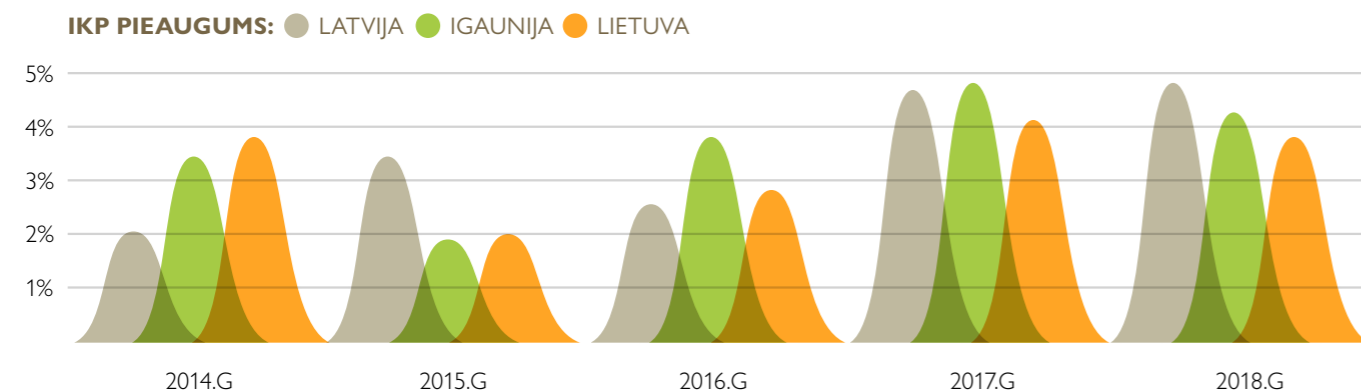
Prognozējams, ka 2019. gadā Eiropas strauji augošo un jauno ekonomiku

izaugsme palēnināsies vairāk nekā gaidīts. Galvenie iemesli ir starptautiskās tirdzniecības izaugsme, kas šobrīd atrodas stagnācijā, kā arī ievērojama neskaidrība tirdzniecības politikās, ko ietekmē dažādi īstenotie vai plānotie tirdzniecības pasākumi. Tādējādi Latvijas ekonomikas vide varētu būt mazāk labvēlīga nekā pašlaik prognozēts (Eiropas ekonomikas prognoze).

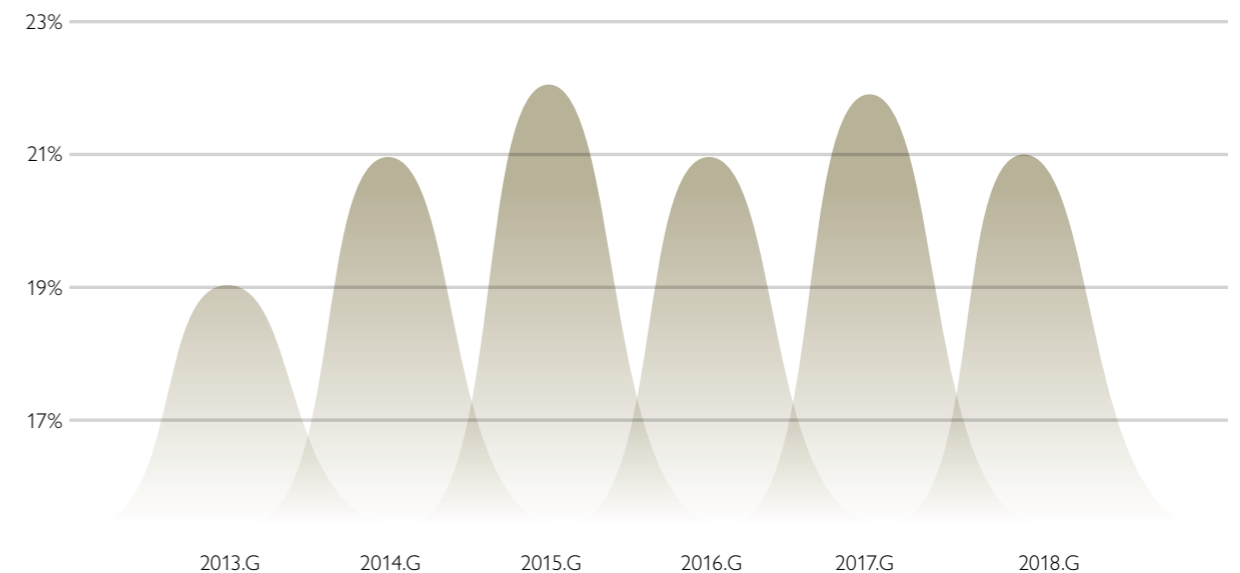
Attiecībā uz IKP pieaugumu, Latvijai ir izdevies apsteigt Igauniju un Lietuvu. 2018. gadā Igaunijas IKP pieaugums bija 3,9%, bet Lietuvas IKP palielinājās par 3,4%.

## Nozaru attīstība

IKP pieaugumu veicināja pastāvīgā pakalpojumu nozaru attīstība, starp kurām līderi ir būvniecības sektors (*produktivitātes pieaugums par 22%*), augošie informācijas un komunikāciju pakalpojumi (*produktivitātes pieaugums par 13%*) un transporta sektors (*produktivitātes pieaugums par 5% saistībā ar pasažieru skaita palielināšanos*) (Centrālā statistikas pārvalde). Pēdējo trīs gadu laikā būvniecības sektors ir piedzīvojis strauju attīstību: ievērojamu un ātru



## KAPITĀLA ATTIECĪBA LATVIJAS BANKU NOZARĒ (VIDĒJAIS SVĒRTAIS)



<sup>1</sup> LSR prasība nosaka minimālo neapgrūtināto augstas kvalitātes likvido aktīvu apjomu, kuru kredītiestādēm ir jāsaģlabā, lai segtu negaidītu īstermiņa līdzekļu aizplūšanu stresa scenārija gadījumā.

ēnu ekonomikas mazināšanos un nozīmīgu apgrozījuma kāpumu. Turklāt nekustamo īpašumu tirgus attīstība ir nodrošinājusi visstraujāko izaugsmes pieaugumu pēdējo piecu gadu laikā. Galvenais nozares attīstības veicinātājs bija Eiropas Savienības struktūrfondu projektu ieviešana (Ekonomikas ministrija).

## Eksports, imports un investīcijas

Eksporta vērtība sastādīja 12,34 miljardus eiro (*pieaugums par 7, 2%*), kamēr imports veidoja 15,46 miljardus eiro (*pieaugums par 10,1%*), radot negatīvu neto eksporta vērtību. 2018. gadā eksportētākie produkti bija kokogles, koksne un tās produkcija (*18,2% no kopējās eksporta vērtības*); elektroierīces un elektroiekārtas sastādīja 10,2% no kopējā eksporta apjoma, savukārt mehānismi un mehāniskās ierīces veidoja 8% no kopējās eksporta vērtības. Lielākie eksporta partneri bija Lietuva, Igaunija un Krievija.

Visvairāk importēti tika mehānismi un mehāniskās ierīces (*11,7% no kopējā importa*); elektroierīces un elektroiekārtas (*10,2%*); un

minerālu izstrādājumi (*9,5%*). Lielākie importētāji bija Lietuva, Vācija un Polija (Centrālā statistikas pārvalde).

Investīcijas straujāk auga preču ražošanas nevis pakalpojumu sektoros. Milzīgs investīciju pieaugums vērojams būvniecības un nekustamo īpašumu darījumos. Investīciju pieaugumu veicināja pieprasījuma pieaugums, kā arī pozitīvais uzņēmēju noskaņojums. Turklāt ES struktūrfondu pieejamība papildu pastiprina pozitīvo skatījumu uz investīciju vidi šai sektorā.

## Finanšu sektors

Saistībā ar apkalpoto nerezidentu klientu samazinājumu banku sektorā, finanšu un apdrošināšanas sektors 2018. gadā piedzīvoja kritumu par 7,3%. Tomēr šis kritums ir mazāks nekā tika prognozēts gada sākumā, kas aizsākās ar bankas ABLV Bank likvidāciju, kā arī salīdzinājumā ar 2017. gadu, kad finanšu sektors piedzīvoja kritumu par 17% (Finanšu ministrija, Centrālā statistikas pārvalde).

Kopš 2018. gada minimālās likviditātes prasības finanšu iestādēm visā ES ir vienotas ar minimālo likviditātes

seguma rādītāja (LSR) prasību, kas noteikta 100%. <sup>1</sup> No šī gada ES valstīm vairs nav iespēja izvēlēties noteikt neatkarīgus, valstij atbilstošus minimālos likviditātes seguma rādītājus, kas varētu attiekties uz visu kredītiestāžu sektoru kopumā. 2018. gadā paaugstinātais vidējais LSR 14 Latvijas bankām veidoja 252%, kas ir divreiz vairāk par minimālo prasību. Kapitāla rādītājs 14 Latvijas bankām samazinājās par 1%, salīdzinot ar iepriekšējā gada rādītāju, 2018. gadā sasniedzot 21% (vēl aizvien atbilstoši minimālajai likumdošanas prasībai 8%) (Latvijas Finanšu nozares asociācija). Neskatoties uz to, 1. līmeņa kapitāls (CET1) pieauga par 79 bāzes punktiem, sasniedzot 19,79% (Latvijas Bankas dati).

## Secinājums

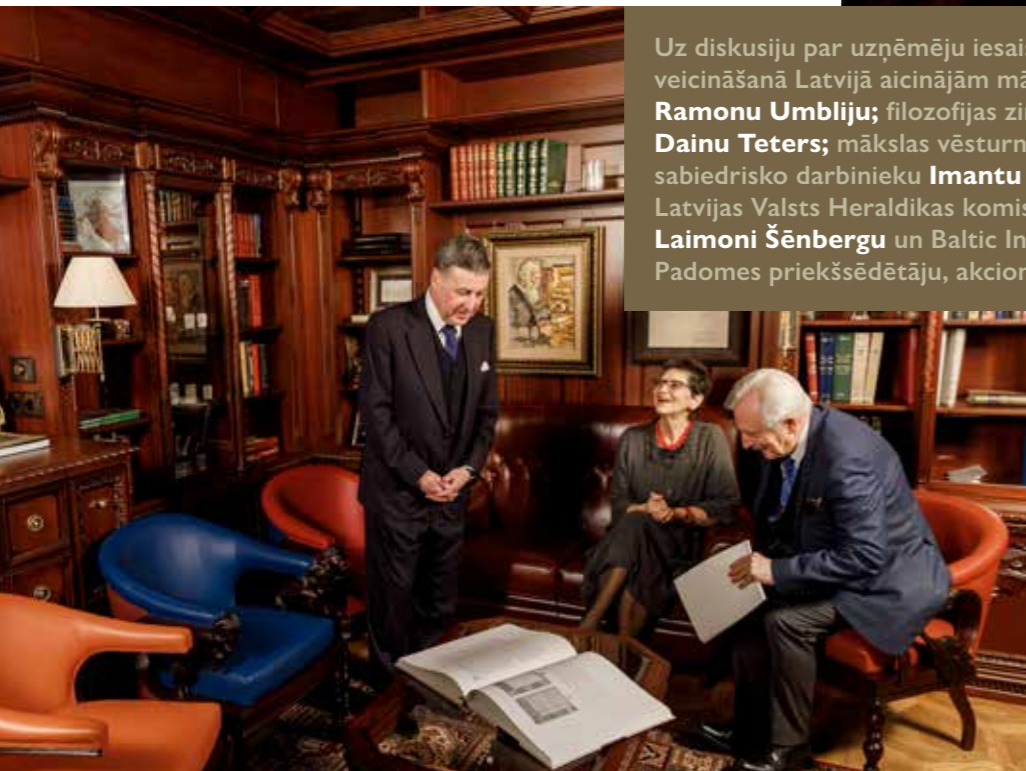
Latvijas ekonomika aug un var lepoties ar augstāko IKP pieaugumu pēdējo septiņu gadu laikā (4,8% - 2018. gadā). Neskatoties uz prognozēm par turpmākajiem gadiem, ļoti svarīgi ir koncentrēties uz finanšu sektoru, kas ir piedzīvojis grūtības, tomēr pārvarējis tās un pakāpeniski atgūstas, vienlaikus saglabājot atbilstību kapitāla un likviditātes prasībām. <sup>1</sup>

Baltic International Bank ir viens no Latvijā redzamākajiem un senākajiem kultūras procesu, zinātnes un ilgtspējīgas uzņēmējdarbības atbalstītājiem. Bankas atbalstīto iniciatīvu loks ir bijis un saglabājas tematiski ļoti plašs un daudzveidīgs – no latviešu oriģināl literatūras, Literatūras gada balvas un vēsturisko romānu sērijas “Mēs. Latvija. XX gadsimts” līdz Latvijas Nacionālā mākslas muzeja, jauno uzņēmumu izveides platformas Commercialization Reactor, izcilu skatuves mākslas iestudējumu un mākslas procesu atbalstam. Viens no aktuālajiem, pērn iesāktajiem atbalsta projektiem, kas top sadarbībā ar Kultūras ministriju, ir unikāls heraldikas izdevums “Dzintu ģerboņi mūsdienu Latvijā”.

## VEIDOJOT NĀKOTNES VIDI: DISKUSIJA PAR BIZNESA IESAISTI KULTŪRPROCESOS



Uz diskusiju par uzņēmēju iesaisti kultūrprocesu veicināšanā Latvijā aicinājām mākslas zinātnieci **Ramona Umbliju**; filozofijas zinātņu doktoru, profesori **Dainu Tetere**; mākslas vēsturnieku, gleznotāju un sabiedrisko darbinieku **Imantu Lancmani**; mākslinieku, Latvijas Valsts Heraldikas komisijas priekšsēdētāju **Laimoni Šēnbergu** un Baltic International Bank Padomes priekšsēdētāju, akcionāru **Valēriju Belokoņu**.



**Kā Jūs skaidrotu atbildības jēdzienu attiecībā uz biznesa iesaisti mecenātismā un kādai būtu jābūt valsts iesaistei šī procesa veicināšanā?**

**Daina Tetere:**

Kultūrpolitika Latvijā ne vienmēr tiek veidota un vadīta gana atbildīgi. Ne naudas piešķiršanas, ne finanšu sadales principi dažkārt nav racionāli pamatoti

un pietiekami saprotami, savukārt to piešķiršanas process – pietiekami caurspīdīgs. Tas tamdēļ, ka kultūras procesu vadība bieži ir atrauta no reālajiem, sabiedrībai aktuālajiem procesiem, tie vairāk raksturojami kā reakcija uz notikumiem. Tāpēc ir lieliski, ka ar savu ieguldījumu – ne tikai finansiālā, bet arī zināšanu un pieredzes izpratnē – kultūras dzīvē un sociālajā sfērā ienāk uzņēmēji – cilvēki, kuri zina ne tikai to, kā nauda tiek dalīta un tērēta, bet arī to, kā tā top. Tas būtiski maina skatu uz finanšu sadales principiem. Turklāt uzņēmēji ir sabiedrības daļa. Viņu pieredzi un redzējumu par atbildīgu pieeju finanšu sadalei būtu vērtīgi pārņemt arī uz valsts sektoru, kur nereti pietrūkst tālredzīga un nevis uz notikumiem orientēta kultūras procesu izvērtējuma un sabiedrībai vitālo vajadzību dziļākas sapratnes.

**Valērijs Belokoņs:**

Visi tie, kuri domā par mūsu Latvijas nākotni, vispirms jau saskaras ar jautājumu par nākotnes vides veidošanu.

Kāda būs vide, kurā mēs dzīvosim? Kādas vērtības mēs tajā ienesīsim, kāds būs nākotnes cilvēks Latvijā? Un tas ir gan atsevišķu uzņēmumu, banku nākotnes interešu jautājums, jo runa taču galu galā ir arī par mūsu nākotnes klientu, gan arī katra cilvēka interesēs, kurš dzīvos un strādās šajā vidē. Tāpēc ir vērts ieguldīt vides kvalitātē, lai veidotu mūsu kopīgo nākotni. Mums ir salīdzinoši jauna valsts, un vēl nav pieredzes minētās vides veidošanā. Pieredze veidojas pamazām, mācoties no kļūdām, cita starpā, novērtējot arī to, ko nozīmē rīkoties sabiedrības labā. Piemēram, ja mani neapmierina nodokļu politika, caur atsevišķu jomu un iniciatīvu finansēšanu savā veidā realizēju šo labuma pārdali tā, kā uzskatu par pareizu. Manuprāt, tas būtu veicināms, ka uzņēmēji var “balsot” ar saviem iekrājumiem tā, kā uzskata par pareizu. Nesaku, ka politiķi nedomā par mūsu nākotni, taču viņus parasti vada šā brīža aktualitātes, kuru termiņš ir mērāms kārtējo vēlēšanu cikla robežās. Man par Bankas attīstību ir jādodomā vismaz 25 gadu perspektīvā, un šeit ir būtiska atšķirība tajā, kā biznesa cilvēki un politiķi domā par sabiedrībai nozīmīgām lietām.

**Ramona Umblija:**

Atbildība biznesā, protams, kad runājam par nopietnu, ilgtspējīgu biznesu, ir nodrošināt sekmīgu uzņēmuma darbību, gūstot peļņu. Pēc tam var runāt par iespēju ieguldīt, atbalstīt, kādam palīdzēt. Tāpēc es primāri uzsvērtu atbildīgumu pašā biznesā, un Latvijā ir gana daudz uzņēmumu, kuri sevi ir šādā veidā pierādījuši, sekmīgi strādājot 20 un vairāk gadu garumā. Tai skaitā arī Baltic International Bank. Ar šo atbildības līmeni viss sākas, pārējās lietas tam dabiski seko.

**Kā būtu jāveicina izpratne par to, ka biznesa organizācijām ir jāiesaistās kultūras dzīvē, sabiedriskos procesos?**

**Ramona Umblija:**

Viens no būtiskiem jautājumiem ir Latvijas nodokļu sistēma. Vai un cik lielā mērā tā veicina biznesa iesaistīšanos sabiedrisku jautājumu risināšanā. Sākot no kultūras projektu finansēšanas līdz pat kādiem sociāliem jautājumiem, kur valstij nepietiek laika vai resursu. Domāju, ka šobrīd mūsu nodokļu sistēma nav tā veidota, lai veicinātu privātus ieguldījumus peļņu nenesošās, bet sabiedrībai vajadzīgās

iniciatīvās. Acīmredzot, te būtu vajadzīga sabiedrības un it īpaši jau politiķu izglītošana par to, kā šādi sabiedriski procesi būtu veicināmi. Te īpaši jāuzsaka Bankas iniciatīva, piemēram, atbalstot vēsturisko romānu sēriju, – lielisks piemērs tam, kā uzņēmums iesaistās sabiedrības izglītošanā. Tā ir sabiedriska aktivitāte, ne tikai kultūras atbalstīšana. Vienlaikus, ārkārtīgi svarīgi ir arī privātu atbalstītāju iesaistīšanās elitārākos, specifiskākos, uz profesionālu auditoriju vērstos procesos. Tas ir būtiski no ziņošās un domājošās sabiedrības veidošanas viedokļa. Ja gribam dzīvot sabiedrībā, kas neaprobežo sevi tikai ar iegūgļēšanu, izšķiroši svarīgs ir zināšanu dziļums. Abstraktā domāšana, no kuras izriet iespēja skatīt lietas kopsakarībās. Un pamatus tam ieliek tieši kultūras pieredze.

*«Mūsu nodokļu sistēma nav tā veidota, lai veicinātu privātus ieguldījumus peļņu nenesošās, bet sabiedrībai vajadzīgās iniciatīvās.»*

**Imants Lancmanis:**

Uzsvēršu, – nodokļu sistēma ir tikai daļa no tā jautājumu kopuma, ko pasaulē saprot ar kultūras atbalstu, ar iesaisti kultūrprocesos. Tā saucamajā vecajā Eiropā un arī ASV mēs varam redzēt milzīgi daudz kvalitatīvu kultūrfaktu, kuru tapšanas finansēšanā valsts nav bijusi iesaistīta. Uzņēmēji to uzskata par savu goda lietu, es pat teiktu, – tā ir pašsaprotama lieta, ka iesaistās lielas biznesa organizācijas. Aiz muzejiem, mākslas kolekcijām, performancēm bieži stāv veiksmīgi uzņēmēji, tā ir normāla, organiska sabiedrības struktūra. Es īpaši uzsvēru tieši biznesa iesaisti kultūrtelpā, jo valsts pamatmisija tomēr ir sociālu funkciju veikšana. Protams, arī kultūras finansēšana, taču bez biznesa organizāciju atbalsta, mēs adekvātu, daudzveidīgu un spilgtu kultūrprocesu nenodrošināsim. Kā šo iesaisti veicināt? Manuprāt, viens būtisks faktors ir labo piemēru rādīšana. No tiem var mācīties. Baltic International Bank ir viens šāds paraugs, un Bankas piemērs taču uzskatāmi pierāda, ka smalku, elitāru iniciatīvu finansēšana, atbalsts literatūrai un citām jomām ir sekmējis Bankas reputāciju. Un šādā izpratnē var runāt arī par mecenātisma atdevi. Savukārt, biznesa



«Nedzīvojam tikai šim brīdim vien. Naudai parādās jēga tad, ja tā tiek ieguldīta pārļaicīgās, mūžīgās lietās.»

organizāciju iekšienē visu izšķir vadības gaume un sajūta, ka nedzīvojam tikai šim brīdim vien. Naudai parādās jēga tad, ja tā tiek ieguldīta pārļaicīgās, mūžīgās lietās.

#### Laimonis Šēnbergs:

Piekrītu Lančmaņa kunga teiktajam, ka izpratni par kultūras finansēšanu var veicināt labo piemēru popularizēšana. Īpaši gribu uzsvērt biznesa atbalstu mazāk populāriem un pamanītiem kultūrprocesiem. Labs piemērs ir izdevums, pie kā mēs šobrīd strādājam ar Bankas un Kultūras ministrijas atbalstu. Runa ir par izdevumu "Dzimtu ģerboņi mūsdienu Latvijā", – šis būs unikāls, ļoti kvalitatīvs un grezns izdevums par to, kā un kāpēc ir veidojušies dzimtu ģerboņi. Tas ir jautājums par mūsu saknēm. Ir jāsaņem liels paldies visiem tiem uzņēmējiem, kuri ir atbalstījuši kādas norises kultūrā, sociālajā sfērā un citās, un aicinu pievērst uzmanību profesionālām, kvalitatīvi augstvērtīgām, taču pagaidām varbūt ne tik populārām iniciatīvām.

#### Valērijs Belokoņs:

Mums ir jārūnā par domāšanas, uztveres maiņu attiecībā uz biznesa organizāciju iesaisti sociālu un kultūras procesu finansēšanā. Uzņēmumi un bankas pašas par sevi šo pārmaiņu paveikt nespēs. Viens piemērs. Ja vēlos iegādāties ēku Bankas vajadzībām, varu to izdarīt salīdzinoši vienkārši. Ja Banka vēlas iegādāties vai izbūvēt ēku muzeja vajadzībām, – tas jau ir krietni sarežģītāk un dārgāk, jo būs jāsamaksā lielāki nodokļi. Manuprāt, ja uzņēmējam ir šāda iniciatīva, vajadzētu būt tieši pretēji, jo top taču sabiedriski pieejama un nozīmīga vieta – muzejs. Es taču to neaiznesīšu pāri robežai, pat, ja nolemšu mainīt dzīvesvietu! Lūk, te ļoti būtu vajadzīga Latvijas inteliģences

iesaiste, kas varētu izteikties par šiem jautājumiem, tostarp, vērstoties arī pie politiķiem. Jo labi saprotu, ka arī viņiem ne visi jautājumi un kopsakarības ir saprotamas, tas ir jāskaidro. Taču vēlreiz atgriežoties pie atbildības jautājuma, proti, kāpēc Bankai ir svarīgi atbalstīt literatūru, zinātni, mākslas projektus. Mēs skatāmies uz šo procesu mazliet plašāk, no visas sabiedrības interešu viedokļa, nevis tikai no vienas kultūras nozares viedokļa. Tehnoloģijas samazina kvalitatīvu, cilvēku pilnveidojošu interešu telpu. Mani biedē mazie ekrāni modernajos saziņas līdzekļos, kur mēs sazināties īsos, aprautos teikumos, un mūsu domāšana pamazām kļūst tikpat aprauta, sekla. Ir vajadzīgs impulss pretējā virzienā, – cilvēkam ir jāpalīdz izglītoties un augt, lai varētu pilnvērtīgi baudīt to, ko spēj sniegt kultūra. Tā ir mūsu atbildība – palīdzēt cilvēkam šajā augšanā. Tāpēc Banka atbalsta un turpinās atbalstīt kvalitatīvus, dziļus un izglītojošus kultūrprocesus. 5

64 000 €

Bankas ieguldījuma apjoms dažādos atbalsta projektos 2018. gadā.

## ĢIMENE, LITERATŪRA, GARĪGUMS, VESELĪGS DZĪVESVEIDS UN ATBILDĪBA PAR SOCIĀLI NEAIZSARGĀTAJEM: 5 BANKAS ATBALSTA VIRZIENI

**B**altic International Bank ir viens no Latvijā redzamākajiem un senākajiem kultūras procesu, zinātnes un ilgtspējīgas uzņēmējdarbības atbalstītājiem. Arī 2018. gadā Bankas atbalstīto iniciatīvu loks ir bijis tematiski plašs un daudzveidīgs, – esam iesaistījušies un atbalstījuši sociāla rakstura projektus; iniciatīvas, kas vērstas uz kultūrvēsturisku un garīgu vērtību saglabāšanu; projektus oriģinālliteratūras tapšanai un lasīšanas popularizēšanai, uz ģimeniskumu un tradīcijām vērstus projektus; iniciatīvas veselīga dzīvesveida stiprināšanai.

### SOCIĀLA RAKSTURA INICIATĪVAS



Atbalsts Zālītes internātpamatskolai

Baltic International Bank un tās darbinieki ik gadu piedalās un atbalsta dažādas labdarības akcijas. Šoreiz Bankas darbinieki prieku dāvāja Zālītes speciālās internātpamatskolas bērniem. Labdarības akcijas "Uzdāvini bērnam smaidu" ietvaros kopīgi sarūpējām apavus, drēbes, spēles un sporta inventāru un citas bērniem noderīgas lietas.



Atbalsts "Ulubele"

Bankas darbinieki sarūpēja ziedojamu dzīvnieku patversmei "Ulubele", – dzīvnieku labsajūtai un ikdienai nepieciešamās lietas. Patversmes apmeklējums vienā no pavasara sestdienām radīja pozitīvas emocijas un lika pārdomāt, ko mēs katrs varam darīt, lai vairotu labestību un rūpes par dzīvniekiem.



Donoru diena

Donoru diena ir nozīmīgs notikums ne tikai visā Latvijā, bet arī Bankā. Viena ziedotā asins deva palīdz trim cilvēkiem un kopš Baltic International Bank tiek rīkota Donoru diena, pēdējo divu gadu laikā ar ziedotajām asinīm spējam palīdzēt 121 cilvēkam.

KULTŪRVĒSTURISKA  
UN GARĪGU VĒRTĪBU SAGLABĀŠANA

**Atbalsts Dzimtas ģerboņu grāmatas izdošanā**

Bankas Padomes priekšsēdētājs un akcionārs Valērijs Belokoņš ir heraldikas izdevuma – “Dzimtas ģerboņi mūsdienā Latvijā” – iniciators. Unikālais heraldikas izdevums vienkopus apkopos vairāk nekā 70 Latvijas dzimtu ģerboņus, kuru skaitā ir Vaira Viķe-Freiberga, Justs Karlsons, Ivars Jakovels, Valters Kronbergs, Valērijs Belokoņš, Bīriņu, Peniķes dzimtas un daudzas citas. Projekts top ar Bankas un Kultūras ministrijas atbalstu un iesaisti.

**Atbalsts Rīgas Metropolijas Romas katoļu kūrījai**



Veicinot garīgu vērtību attīstību Latvijā, Baltic International Bank jau vairākus gadus atbalsta Rīgas Metropolijas Romas katoļu kūrījas darbību. Esam pārliecināti, ka garīguma stiprināšana visā pasaulē mūsdienās kļūst arvien svarīgāka.



**Atbalsts Svētās Ģimenes mājai**

Svētās Ģimenes māja ir daudzfunkcionāls ģimenes atbalsta centrs, kas ļauj ģimenēm ar bērniem, pieaugušajiem, senioriem, kā arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām saņemt garīgu, sociālu, psiholoģisku un izglītojošu atbalstu, integrējot kristīgās vērtības sabiedrībā.

## VESELĪGS DZĪVESVEIDS

**Atbalsts biedrībai Dzintara līga**

Atbalstot Latvijas jauno futbola paaudzi, Baltic International Bank sniedza finansiālu ieguldījumu sportistu talanta attīstīšanai. Jaunie sportisti ir mērķtiecīgi, enerģiski un uz sasniegumiem orientēti.



**Atbalsts darbinieku dalībai maratonā, Bankas futbola komanda**

Atbalstot dalību Latttelecom Rīgas maratonā un veicinot aktīvu, veselīgu dzīvesveidu, Baltic International Bank komanda 34 kolēģu sastāvā piedalījās maratonā. Dalība maratonā kļuvusi par Bankas tradīciju, ik gadu papildinot maratonistu pulku ar aptuveni 30 Bankas darbiniekiem. Daļa no maronistiem ir arī aktīvi Bankas futbola komandas biedri, kas 2018. gada 21. novembrī atzīmēja Baltic International Bank futbola komandas 15 gadu jubileju.



**Atbalsts Artura Vaidera fondam**

Starptautiskais mediju futbola turnīrs “Artura Vaidera kauss” Latvijā tiek organizēts jau divus gadus. Futbola kauss apvieno Baltijas vadošos sporta žurnālistus, kas turpina Artura Vaidera uzsāktu darbu – veido

atbildīgu sporta žurnālistiku un popularizē futbolu. Godinot Artura Vaidera piemiņu un atbalstot aktīvu dzīvesveidu, Baltic International Bank sniedz ieguldījumu pasākuma organizēšanā.

## ĢIMENE KĀ VĒRTĪBA



**Zīmēšanas konkurss bērniem**

Baltic International Bank viena no vērtībām ir pārmantojamība, kas simbolizē ģimenes nozīmi. Bērni ir mūsu nākotne, mūsu iespēja, tāpēc ik gadu, jūnija sākumā, Starptautiskajā Bērnu aizsardzības dienā tiek organizēti Bērnu zīmēšanas svētki, kuru galvenā tematika ir “Monēta”. Bērniem tiek dota iespēja izpausties radoši un radīt savus unikālos monētu dizainus.



**Atbalsts grāmatai “Kā gūt panākumus Latvijā”**

Grāmatā apkopoti 14 izcilie panākumiem bagātu Latvijas personību pieredzes stāsti, kas iedvesmo un sniedz iespēju saprast, kā panākumus veido

vienkārši ikdienas soļi. Viens no pieredzes stāstiem – intervija ar uzņēmēju, autosportistu un Baltic International Bank līdzīpašnieka Vilorija Belokoņa dēlu – vēsta par ģimenes tradīciju pārmantošanu un drosmi, izvirzot un sasniegto ambiciozus mērķus.



**Atbalsts Eiropas bērnu mūzikas centram un Rīga Symphony**

Ar Baltic International Bank atbalstu tika aizvadīts brīnišķīgs vokālās skolas “Pumpuriņi” 25 gadu jubilejas un “Rīga Symphony 2018 Galā koncerts”. Mums bija gods pasniegt vienu no Grand Prix balvām festivāla labākajam dalībniekam.

ORIGINĀLLITERATŪRAS TAPŠANA  
UN LASĪŠANAS POPULARIZĒŠANA

**Atbalsts LaLiGaBa balvas pasniegšanai**

Latvijas Literatūras gada balva (LaLiGaBa) ir nozīmīgākais gada notikums literatūras nozarē Latvijā, kas nodrošina literāro darbu profesionālo izvērtējumu un atzinības izteikšanu izcilākajiem darbiem, kuri gada laikā nākuši klajā Latvijas rakstniecībā. 2018. gadā Mūža balvu Latvijas literatūrā saņēma literatūrvēsturniece Līvija Volkova, – balvu pasniedza Baltic International Bank Valdes priekšsēdētājs Viktors Bolbats.



**Projekts “Bibliotēka”, manabiblioteka.lv**

Rudenī Baltic International Bank uzsāka jaunu projektu “Bibliotēka,” kas aktualizē literatūras un grāmatu nozīmi cilvēka dzīvē. Projekta ietvaros piedāvājam ielūkoties augsti vērtētu personību bibliotēkās un noskatīties video stāstus par to, kā veidojušās viņu ģimenes bibliotēkas, kādu ietekmi grāmatas atstājušas uz viņu dzīvi. Projekts “Bibliotēka” akcentē paaudžu saikni, pieredzes nodošanu un ģimenes lomu personības veidošanā caur grāmatām.

**Baltic International Bank Barometrs**

Iedzīvotāju viedokļa un noskaņojuma izpēti ir neatņemama katras valsts stratēģiskās plānošanas sastāvdaļa, un Baltic International Bank Latvijas Barometrs ir valstiski vērtīgs projekts, kas ļauj sekot līdzi izmaiņām Latvijas iedzīvotāju noskaņojumam, kā arī pēta un analizē aktuālākos tautsaimniecības un sociālos procesus. Šobrīd visā pasaulē aizvien plašāk tiek izmantota atjaunojamā enerģija, tā nodrošinot enerģētiskas ilgtspējību, gan saudzīgāku attieksmi pret vidi, tāpēc ir svarīgi sabiedrībai skaidrot atjaunojamās enerģijas ražošanas nepieciešamību, vienlaikus attīstoties kopā ar moderno pasauli.



# SOCIĀLĀS ATBILDĪBAS UN ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS PĀRSKATS

## S Sociālā atbildība

Bankas darbība balstās uz sociālās atbildības principiem – Banka aktīvi iniciē un iesaistās sabiedriski nozīmīgās norisēs, kā arī atbalsta Latvijas kultūras, mākslas un literatūras vērtību attīstību un nodošanu nākamajām paaudzēm. Banka veicina arī jaunu darba vietu izveidi, gan izsniedzot finansējumu citu uzņēmumu attīstībai, gan arī Bankai pašai pastāvīgi attīstoties.

## S4 Dzimumu dažādība

Gender diversity

Sieviešu skaits dažādos Bankas darbības līmeņos:

42%

Uzņēmuma augstākā līmeņa vadībā (padome, valde, valdes kandidāti)

54%

Uzņēmuma vidējā līmeņa vadībā

66%

Darbinieku vidū kopumā

## S5 Pagaidu darbinieku rādītājs

Temporary worker ratio

Pagaidu darbinieku īpatsvars demonstrē organizācijas personāla struktūru, lai ieviestu savu stratēģiju. Tas rada ieskatu arī organizācijas biznesa modelī un darba stabilitātē. Banku sfērā netiek praktizēta pagaidu darbinieku nodarbināšana, Bankā nav liels pagaidu darbinieku īpatsvars: 2017. gadā tas bija 0,7%, 2018. gadā – 2%. Tas liecina par to, ka lielākā daļa darbinieku saņem pilnu Bankas definēto labumu klāstu, piemēram, veselības apdrošināšanu u.c. labumus.

## S6 Anti-diskriminācijas nostāja

Non-discrimination policy

Banka nediskriminē un nediskriminēs cilvēkus, balstoties uz to vecumu, invaliditāti, etnisko piederību, dzimumu, rasi, politiskiem uzskatiem, reliģisko piederību un seksuālo orientāciju. Banka ievēro šos antidiskriminācijas principus visās savās darbībās, t.sk. darbinieku pieņemšanā un atļaišanā, karjeras plānošanā, atalgojuma noteikšanā, brīvprātīgo un piegādātāju izvēlē. Banka kā darba devējs, atbalsta vienādas iespējas un veido darba vidi, kurā ikviens darbinieks jūtas labi, kā arī nekavējoties rīkojas, lai novērstu jebkādas atklātas diskriminācijas gadījumus.

Informācija publiskajā telpā: <https://bib.eu/uploads/2017/02/Korporativas-parvaldibas-pamatprincipi-Baltic-International-Bank-2018.pdf>

## S7 Ievainojumu līmenis

Injury rate

Banka rūpējas par darbinieku drošību un veselību tās ēkās un darba telpās. Tās mērķi ir:

- nepieļaut neviena darbinieka ievainojumu, kas radies Bankas aktivitātēs;
- veidot kultūru, kurā katrs darbinieks proaktīvi darbojas, lai uzlabotu drošību un veselību kolēģiem, klientiem un sadarbības partneriem;
- nemitīgi uzlabot drošu un veselīgu vidi;
- uzturēt kultūru, kas iedrošina ziņošanu, atskaitīšanos, analīzi un efektīvu drošības un veselības jautājumu pārvaldīšanu.

Bankā 2017. un 2018. gadā nav bijuši darbinieku ievainojumi, veicot darba pienākumus.

## S8 Veselības politika

Global health policy

Banka īsteno veselības politiku, īstenojot valsts noteiktās darba aizsardzības normas. Bankā ir izstrādāta "Darba aizsardzības procedūra" un darba drošības instrukcijas vairākās jomās, piemēram, pirmās palīdzības sniegšanai, darbam ar biroja tehniku, elektrodrošībai, ugunsdrošībai, darbam ar datoru, u.c.. Ir darba drošības instrukcijas dažādu jomu speciālistiem (piemēram, tehniskajiem darbiniekiem, autovadītājiem).

Drošas darba vides uzturēšanā Banka izmanto dažādas pieejas:

- Bankā regulāri tiek veikti darba vides auditi un pārvaldīti darba vides riski;
- bīstamās situācijas tiek identificētas, novērtētas un pārvaldītas;
- darbinieki ir instruēti un rīkojas atbilstoši noteikumiem;
- ir noteikti drošas darba vides mērķi;
- darbinieki tiek apmācīti un brīdināti par iespējamām briesmām, riskiem, kontrolēm;
- darba vides riski tiek novērtēti un ieviesti nepieciešamie kontroles mehānismi;
- darba drošības dokumentācija ir nodrošināta un pieejama darbiniekiem;
- drošības riski tiek apsvērti jebkurā procesā un projektā;
- darba drošības incidenti tiek dokumentēti un izmeklēti;
- tiek noteiktas darbības, kā rīkoties bīstamās situācijās.

Lai arī Bankā darbs galvenokārt notiek birojos, novērtējot reālo situāciju, tiek ņemti vērā vairāki darba vides faktori:

- ķīmiskie faktori (dažādu ķīmisku vielu ietekme uz cilvēku);
- fizikālie faktori (troksnis, vibrācija, apgaismojums, elektromagnētiskie lauki);
- bioloģiskie faktori (mikroorganismi, alergēni, toksīni);
- mehāniskie faktori (saskare ar mehāniskām ierīcēm);
- psihosociālie un organizatoriskie faktori;
- ergonomiskie faktori.

Informācija publiskajā telpā: <https://bib.eu/uploads/2017/02/Korporativas-parvaldibas-pamatprincipi-Baltic-International-Bank-2018.pdf>

## S9 Bērnu un piespiedu darba politika

Child and forced labor policy

Banka atbalsta likumīgu un ētisku nodarbinātības praksi un ievēro šādus principus:

- Banka nodarbina cilvēkus, kuru vecums atbilst Darba likumā noteiktajam ierobežojumam un neatbalsta bērnu nodarbināšanu;
- Banka neatbalsta piespiedu darbu, t.i. tādu darbu, kas netiek veikts brīvprātīgi, kas tiek veikts draudu vai soda rezultātā;
- Banka nesadarbojas (neiepērk produktus un pakalpojumus) ar tādiem partneriem, kuru nodarbinātības paradumi paredz izmantot bērnu vai piespiedu darbu.

Informācija publiskajā telpā: <https://bib.eu/uploads/2017/02/Korporativas-parvaldibas-pamatprincipi-Baltic-International-Bank-2018.pdf>

## S10 Cilvēktiesības

Human rights

Banka savā darbībā respektē un ievēro cilvēktiesības atbilstoši Apvienoto Nāciju Vispārējai cilvēktiesību deklarācijai (Universal Declaration of Human Rights). Bankas uzmanības lokā ir vairāki cilvēktiesību aspekti:

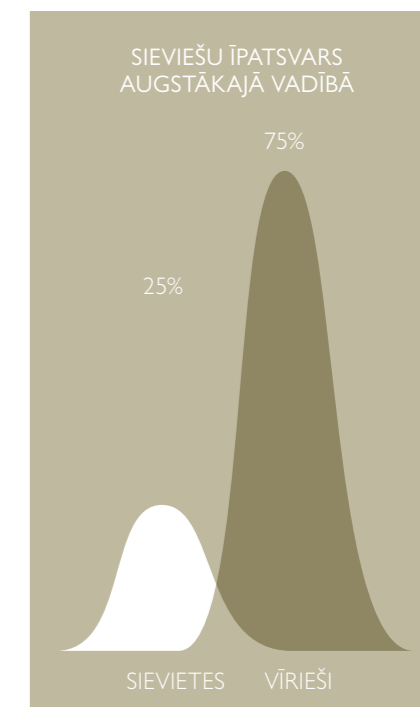
- Vienlīdzīga un humāna attieksme pret visiem darbiniekiem;
- Antidiskriminācija;
- Privātuma respektēšana;
- Domas izpausmes un izteikšanās brīvības;
- Biedrošanās brīvība, t.sk. arodbiedrībās;
- Vienlīdzīga darba samaksa;
- Darba laika un atpūtas sabalansēšana, apmaksātas brīvdienas/atvaļinājums;
- Atbalsts vecākiem ar bērniem
- Izglītošanās atbalsts.

Informācija publiskajā telpā: <https://bib.eu/uploads/2017/02/Korporativas-parvaldibas-pamatprincipi-Baltic-International-Bank-2018.pdf>

## S12 Dažādība vadībā

Board diversity

Domu, uzskatu un talantu daudzveidība veicina tādu organizācijas kultūru, kas ilgtermiņā nodrošina sabalansētu attīstību. Tas attiecas gan uz atšķirīgas pieredzes un pārliecības, gan arī uz dzimumu dažādību. Kā izriet no starptautiskiem pētījumiem, sieviešu klātbūtne augstākajā vadībā palielina organizācijas biznesa rezultātus.



## ATTĪSTĪBAS BALSTI – ATBILDĪGUMS PRET VIDI, LABA PĀRVALDĪBA, IESAISTE SABIEDRĪBĀ

**2017. gadā Baltic International Bank sāka ieviest ESG (Environmental. Social. Governance.) modeli – biznesa ilgtspējas pieeju, kas ir kļuvusi par Bankas attīstības stratēģijas vadmotīvu un pērn iedzīvināta galvenajos Bankas darbības procesos.**

**B**ankas stratēģiskās plānošanas vadītāja Jekaterina Kuzņecova, kura Bankā strādā jau 10 gadus, ir viena no pasaulē atzītās ESG pieejas ieviesējiem Baltic International Bank. Viņa uzsver, – atbildīga attieksme pret Bankas darbību, resursu patēriņu un īpašas uzmanības veltīšana Bankas finansēto projektu ilgtspējai ir tikai daļa no ESG pieejas. Lielākais efekts slēpjas sabiedrības ieradumu un domāšanas maiņā, kur Banka saskata misiju būt labam piemēram un sabiedrības izglītoņam.

**Kā Banka nonāca līdz domai par ESG standarta ieviešanu?**

Viss sākās ar stratēģisku skatu uz Bankas iespējamo attīstību nākamajā desmitgadē. Atskatoties netālā pagātnē – laikā pirms aptuveni četriem gadiem, –varu teikt, ka esam pieņēmuši lēmumus un rīkojušies tā, kā būtu zinājuši, kādi notikumi būs gaidāmi. Varētu domāt, ka lēmumu pieņēmēju rīcībā ir bijusi par nākotni vēstoša kristāla bumba. Ir virkne jaunu prasību, kas šo gadu laikā ir ieviestas attiecībā uz finanšu tirgus regulāciju, un liela daļa no tām skar banku darbības caurskatāmību, ilgtspējas jautājumus, labu biznesa pārvaldību, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu. Par šīm lietām Bankā sākām domāt jau pirms vairākiem gadiem, vēl pirms daudzas no tām kļuva par finanšu nozari regulējošām normām. Tā bija apsteidzoša rīcība, ņemot vērā to, kādas pārmaiņas notiek pasaulē un, domājot par to, kāda būs finanšu pakalpojumu nozare un mūsu vieta tajā. Bija skaidrs ka vienīgais veids, kā bankas varēs attīstīties, ir atbildīga biznesa ceļš. Uzsvēršu, – nevis deklaratīvi runājot par atbildīgumu, bet reāli izmainot konkrētus darbības procesus, koriģējot struktūru, piesaistot jaunus cilvēkus. Mums šāda – uz atbildīgu biznesa praksi vērsta – pieeja nebija sveša, atlika izraudzīties piemērotāko modeli. ESG pieeja ir atbilstoša mūsu domāšanai, jo aptver visas trīs jomas, par kurām Banka jau bija domājusi kā par savas attīstības balstiem.

**Ar ko skaidrojama spēja saskatīt banku sfēras potenciālo attīstību?**

Banka vienmēr ir piederējusi un pieder vietējiem uzņēmējiem, kuriem ir nenovērtējama pieredze un zināšanas par to, kā ir veidojies un attīstījies Latvijas finanšu tirgus. Domāju, šis ir viens no galvenajiem faktoriem, kas ļāvis un ļauj Bankai pieņemt izvērtus un apsteidzošus lēmumus. Otra lieta ir Bankas vadības attieksme pret uzņēmumu, pret klientiem un partneriem, pret darbiniekiem. To raksturo viens atslēgas vārds – „atbildīgums“. Tā ir vēsturiska vērtība, kas bijusi klātesoša Bankas darbā vienmēr. Galvenā pārmaiņa ir šo jautājumu prioritizēšanā un dziļā integrēšanā Bankas biznesā.

**Kas ir mainījies Bankas ikdienā kopš ESG pieejas ieviešanas?**

Līdz ar ESG pieejas ieviešanu savā darbībā, Banka ir likusi īpašu akcentu uz trim faktoriem: pirmkārt, tie ir vides ilgtspējas jautājumi. Skatāmies, kādu ietekmi uz vidi atstāj Bankas darbība, mūsu sadarbības partneru darbība, kāda ir mūsu finansēto projektu ietekme uz vidi. Otrkārt, tā ir Bankas iesaiste sabiedrības norisēs, un tas ir gana plašs jautājumu loks – no mūsu finansētajiem kultūras un sociālā rakstura projektiem līdz pat darba videi Bankā, darbinieku politikai. Treškārt, tā ir Bankas pārvaldība un struktūra, kuru veidojam saskaņā ar labas pārvaldības principiem. Un praktiski visi biznesa procesi Bankā tiek skatīti un vērtēti caur šiem trim faktoriem. Sākot no kredītēšanas un investīcijām, klientu apkalpošanas un Bankas produktu attīstības līdz saimnieciskiem jautājumiem, personāla vadībai, mārketingam. Tas attiecas uz ikvienu.

**Kā notiek šīs ESG pieejas ieviešana?**

Vispirms jau tas ir darbs ar mūsu komandu, jo darbinieki ir tie, kuri šos principus iedzīvina ikdienas darbā. Visi Bankas darbinieki tiek apmācīti par to, kas ir ESG pieeja un kā tā tiek ieviesta Bankā. Lai procesu koordinētu, ir izveidota ESG pieejas īstenošanas komisija, kurā strādā cilvēki no dažādām jomām,



«Mums šāda – uz atbildīgu biznesa praksi vērsta – pieeja nebija sveša, atlika izraudzīties piemērotāko modeli.»

praktiski pārstāvēt visus Bankas darbības virzienus. Ja runā par laika skalu, – esam vēl ceļa sākumā. ESG pieeja tika integrēta 2016. gadā apstiprinātajā Bankas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam. Pirmajā posmā, līdz 2018. gadam, izvērtējām, ko Bankai praktiski nozīmē ieviest ESG pieeju un sākām tās ieviešanu. Līdz 2020. gadam noslēgsies ieviešanas posms un paralēli tam pilnveidosim to, kā apkopojam informāciju par ESG pieejas īstenošanas efektu. Esam uzsākuši monitorēt savu resursu patēriņu, lai redzētu, kas un kā mainās. Pirmajā gadā pēc ESG ieviešanas novērojām, kā samazinājās elektrības, siltuma, ūdens un papīra patēriņš, – darbinieki to novērtē, jo redz, ka tā nav tikai politika, apņemšanās “uz papīra”, tam ir taustāmi rezultāti.

**Kādas praktiskas lietas esat ieviesuši vides ilgtspējas jomā?**  
Vispirms jāsaka, ka par vides jautājumiem Banka domā jau krietni sen, – nav gluži tā, ka ESG modelis būtu mūs pēkšņi mudinājis pievērst uzmanību vides ilgtspējai. Pirms pieciem gadiem sākām iesaistīties Ilgtspējas indeksā (novērtējumā,

ko Latvijā organizē Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts), tāpēc šī joma jau bija mums pazīstama. Ar laiku ilgtspējīga attīstība kļūst par domāšanas veidu, kas ietekmē katru ikdienas brīdi. Mēs domājam, kā samazināt papīra, ūdens un enerģijas patēriņu Bankas darbā – vairs nepērkam ūdeni pudelēs, apdrukājam papīru no abām pusēm, pārdomājam, vai tiešām mums vajag visus dokumentus drukāt. Šķirojam atkritumus, pareizi utilizējam baterijas, spuldzes un elektroiekārtas. Domājam, kā un ko var tērēt mazāk. Ir vesela virkne lietu, ko mēs jau darām un vēl darīsim citādāk, atbildīgāk. Lai arī neesam ražošanas uzņēmums, kas, izmainot vienu procesu, var panākt būtisku CO2 izmešu samazinājumu, Bankas ietekme var būt mazliet citādāka, taču ne mazāk būtiska. Izglītojot darbiniekus un savus partnerus, mēs pamazām virzāmies uz attieksmes, domāšanas un pēc tam arī ikdienas ieradumu maiņu. Jo atbildīgums taču nebeidzas šeit, birojā. Tas darbiniekam “iet līdz uz mājām”, un te mēs saskatām savu misiju – būt pārmaiņu rosinātājam, labajam piemēram.



**OLGA MELŅIČENKO**  
vides eksperte  
Ilgtspējas indeksā  
SIA Estonian, Latvian and  
Lithuanian Environment

## Vides ilgtspēja – arī uzņēmēju atbildība

Atbildīga attieksme pret vidi veidojas un nostiprinās pamazām. Šajā ceļā ir platāki soļi, kad par vides jautājumiem aizdomājas un attieksmi maina, piemēram, lieli ražošanas vai transporta uzņēmumi, un šķietami mazāki solīši, kad savus ikdienas ieradumus kaut nedaudz izmaina katrs no mums. Un šī – nosacīti mazo solīšu summa – veido lielāko efektu vides ilgtspējas virzienā. Jo industriālo uzņēmumu vides “nospiedums” tiek kontrolēts nacionālā un ES līmenī, bet pārējiem tā lielākoties ir un paliek mūsu katra individuālā atbildība.

Tāpēc milzīga nozīme ir sabiedrības izpratnei par vides jautājumiem un izglītošanas darbam, ko veic gan valsts, gan biznesa organizācijas un NVO. Izpratne pēdējo gadu laikā uzlabojas – Eurobarometra sabiedriskās domas aptaujas Nr. 81.3 dati liecina, ka Latvijā aptuveni 78% cilvēku ir gatavi maksāt nedaudz augstāku cenu par produktiem un pakalpojumiem, kas tapuši videi nekaitīgā vai mazāk kaitīgā veidā.

Uzņēmumiem, tostarp bankām, ir īpaša loma iedzīvotāju izglītošanā un vides ilgtspējas veicināšanā. Pirmkārt, banka ir daudzu

cilvēku “kontaktpunkts”, ko var izmantot komunikācijā par ilgtspējas jautājumiem. Otrkārt, banka ar savu kredīvērtēšanas politiku var veicināt pret vidi atbildīgus projektus. Treškārt, banka vai uzņēmums ar savu rīcību var rādīt piemēru, kā samazināt enerģijas un ūdens patēriņu, kā uzlabot atkritumu apsaimniekošanu un izraudzīties videi draudzīgāku transportu. Baltic International Bank šajā ziņā ir viens no labajiem piemēriem, jo strādā visos trijos minētajos virzienos. Tieši šādi piemēri bieži vien ir pirmais solis attieksmes maiņas un rīcības virzienā.

«ESG pieeja tika integrēta 2016. gadā apstiprinātajā Bankas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam.»

Šādu principu ieviešana ir zināms “rāmis” ikdienas darbā. Vai neizjūtat to kā biznesa ierobežojumu? Mēs neuztveram šo kā ietvaru, kas ierobežo Bankas biznesu. Tieši pretēji. Jā, ESG pieejas ieviešana prasa laiku un zināmus ieguldījumus, bet tam būs atdeve ilgtermiņā. Tas ir veids, kā savādāk strukturēt mums labi zināmu biznesu. Var teikt, tas ir veids, kā ar jaunu skatu raudzīties uz mums pazīstamām lietām – novērtējot atbildīguma komponenti arī mūsu partneru un klientu biznesā. Nav runa par to, ka Banka tagad mehāniski “šķirotu” savus klientus, aplūkojot viņu darbību caur ilgtspējas prizmu. Mēs mēģinām parādīt šīs pieejas priekšrocības. Izglītot. Pēc tam vērtējam, kas un kā mainās. Turklāt, visiem uzņēmumiem nevar piemērot pilnībā vienādu mērauklu, jo, piemēram, ne jau visi šobrīd var atļauties ieguldīt kādās sociālās vai kultūras iniciatīvās. Tas nekas. Ja redzam, ka bizness ir ilgtspējīgs, zinām, ka agri vai vēlū tas iesaistīsies arī sociālās aktivitātēs. Par to ir jārunā, jāskaidro. Jo mērķis mums visiem ir viens –, lai mūsu bērni dzīvotu labāk. Par to ir vērts pacīnīties.

Ar ko vēsturiski aizsākās šo ilgtspējas un atbildīguma principu ieviešana finanšu sfērā pasaulē? Domāju, ka vēsturiski viens no būtiskiem lūzuma punktiem bija terorisma globālās izpausmes pēc 2001. gada 11. septembra traģēdijas ASV. Tas aizsāka daudz plašāku un koordinētāku cīņu pret terorisma finansēšanu, noziedzīgi iegūtas naudas legalizāciju, un finanšu sistēmas dalībnieki, protams, bija vieni no pirmajiem, kuri saskārās ar šīm pārmaiņām. ESG pieejas vai līdzīgu principu ieviešana, ilgtspējīgas investīcijas un atbildīgums Bankas darbā ir jau nākamie attīstības posmi. Tas nebūt nenozīmē, ka agrāk visi bija bezatbildīgi, bet tagad kļuvuši atbildīgi. Nenoliedzami, ir strukturētāks skats uz šiem jautājumiem un globāli šī tendence atbildīguma virzienā ir izteikta. Latvijā mēs bijām vieni no pirmajiem banku vidū, kas pēdējo gadu laikā savu darbību vērtē caur ESG prizmu. Eiropas Savienības līmenī šobrīd notiek darbs pie finanšu nozares ilgtspējas jautājumiem. Nevar izslēgt, ka ESG principu ieviešana un nefinanšu ziņošana ar laiku kļūst par nozarei saistošu prasību. Mēs šo darbu jau būsim paveikuši. ☺

# SOCIĀLĀS ATBILDĪBAS UN ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS PĀRSKATS

## E Ietekme uz vidi

Baltic International Bank kopā ar klientiem īsteno ar energoefektivitātes veicināšanu un atjaunojamās enerģijas ražošanas un izmantošanas attīstību saistītus investīciju projektus. Tādējādi Banka dod iespēju klientiem gūt ienesīgumu no kapitāla, rūpējās par apkārtējo vidi un sabiedrības labklājību šodien un nākotnē.

Arī savā ikdienā Banka cenšas mazināt negatīvo ietekmi uz vidi. 2017. un 2018. gadā paveiktais:

- Regulētas ēku tehniskās iekārtas (ventilācija, siltums, ūdens), lai samazinātu resursu patēriņu;
- Saglabājot optimālu apgaismojumu, telpās atslēgtas dažas lampu grupas;
- Izdegušās spuldzes nomainītas ar LED spuldzēm;
- Ierīkots kustību detektors gaismas ieslēgšanai vienā telpā;
- Ekoloģiskie tīrīšanas līdzekļi tiek izmantoti 100% gadījumu cieta virsmu tīrīšanā (grīda, logi, sanitārie mezgli);
- Visi roku dvieļi vienā no Bankas divām ēkām ir 100% no pārstrādāta papīra;
- Biroju telpās izvietoti konteineri papīra savākšanai;
- Atkritumi tiek šķiroti un 42% tiek nodoti pārstrādei;
- Ievērojami samazināts ūdens patēriņš stikla pudelēs;
- Ūdens patēriņa samazinājums par 9% (2018. gadā, salīdzinot ar 2017. gadu);
- Iepirkta no atjaunojamiem resursiem iegūta elektroenerģija;
- CO2 izmešu samazinājums par 5% (2018. gadā, salīdzinot ar 2017. gadu).

## E1 Tieša un netieša siltumnīcefekta gāzu emisija

Direct and indirect GHG emissions

CO2 gāzes emisija atstāj vislielāko ietekmi uz klimata pārmaiņām pasaulē. Tās izmešu samazināšana ir vitāli svarīga, lai tālāk nosargātu planētas globālās vides veselību.

2016. gadā Banka uzsāka monitorēt CO2 izmešu daudzumu, kas rodas patērējot elektrību, siltumu un izmantojot transportu, arī biznesa ceļošanā (lidojumi). Lielāko īpatsvaru uz CO2 gāzes rašanos atstāj siltuma izmantošana un transports, arī biznesa ceļošana, mazāk elektrības patērišana. Lielā mērā pateicoties biznesa ceļojumu samazinājumam, ir samazinājies Bankas CO2 izmešu apjoms.

## E2 CO<sup>2</sup> intensitāte

Carbon intensity

Šis rādītājs sniedz ieskatu par organizācijas vispārējo efektivitāti (eko-efektivitāti). 2017. gadā CO2 intensitāte bija 0,0198 kg uz vienu operatīvā ienākuma eiro, bet 2018. gadā – 0,0188 kg.

## E3 Tiešs un netiešs enerģijas patēriņš

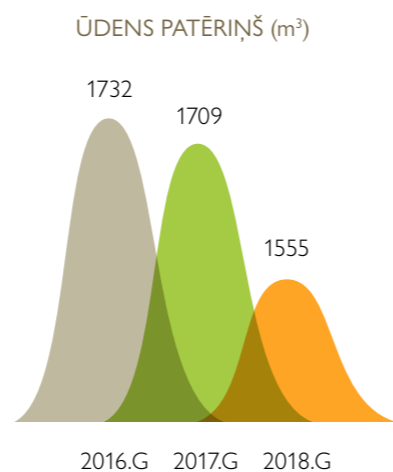
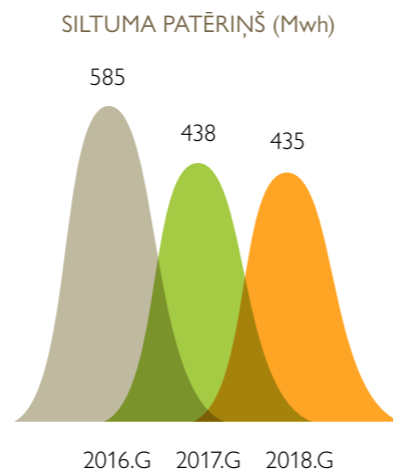
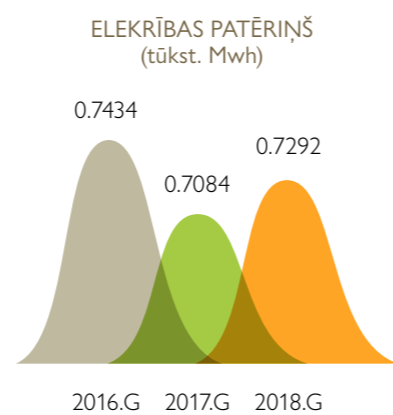
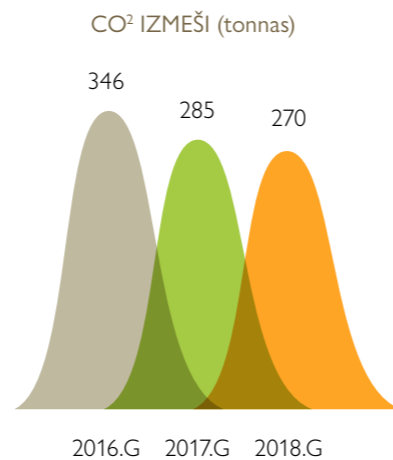
Direct and indirect energy consumption

Enerģijas patēriņa apjoms būtiski ietekmē radīto CO2 izmešu apjomu un to ietekmi uz klimatu. Kopš 2016. gada Banka sāka monitorēt elektrības patēriņu, un izvirzīja sev mērķi to samazināt. 2017. gadā patēriņš uz vienu darbinieku samazinājās par 5%, bet kopumā par 4,7%. Tika veikti darbinieku izglītošanas pasākumi, kā arī optimizēts apgaismojums, daļa spuldžu nomainītas ar LED spuldzēm, ierīkots kustību detektors gaismas ieslēgšanai. Arī siltuma patēriņš samazinājās, pateicoties rūpīgi veiktajai iekārtu pieregulēšanai atbilstoši darbinieku vajadzībām, kā arī izslēdzot nevajadzīgu patēriņu.

## E4 Enerģijas izmantošanas intensitāte

Energy intensity

Enerģijas izmantošanas intensitāte raksturo organizācijas vispārējo efektivitāti. Rādītāji sniedz iespēju salīdzināt sevi ar citām organizācijām.



## Bankas ESG pieejas īstenošanas gaita

Banka ir noteikusi galvenos ESG pieejas ieviešanas atskaites punktus, kas raksturo sasniedzamo ESG pieejas ieviešanas līmeni:

Kritērijs	Sākuma posms (paveikts) 2017-2018	Gatavība 2025	Briedums 2030
Apzināšanās un prasmes	Veidojas sapratne par ESG pieejas īstenošanu Bankas darbībā	Ir laba sapratne par ESG pieejas īstenošanu	Banka pilnībā spēj īstenot savas vēlmes ESG pieejas īstenošanā savā darbībā
Produkti/ pakalpojumi	Tiek pielietotas zināšanas un piedāvāti daži ESG pieejai atbilstoši Bankas produkti	Attīstīta diezgan laba prakse ESG pieejai atbilstošu produktu un pakalpojumu veidošanā	Produktu un pakalpojumu izstrādē tiek ņemti vērā ESG pieejas principi
Klienti	Tiek uzsākts veidot klientiem sapratni par ESG pieeju un Bankas izvēli to īstenot	Klienti ļoti labi informēti par Bankas ESG pieeju	Klienti izvēlas Banku, jo tos piesaista Bankas prakse ESG pieejas īstenošanā
Iekšējie procesi	Uzsākta Bankas iekšējo procesu sakārtošana saskaņā ar ESG pieeju	ESG pieeja ir īstenota Bankas darbībā saskaņā ar izvēlēto stratēģiju	ESG pieeja ir īstenota Bankas darbībā saskaņā ar izvēlēto stratēģiju
Atpazīstamība	Banka publiskajā telpā sevi pozicionē kā ESG pieejas īstenošanu	Banku atpazīst Latvijā kā ESG pieejai atbilstošu investīciju atbalstītāju	Banku atpazīst Baltijā kā ESG pieejai atbilstošu investīciju atbalstītāju
Informēšana	Informācija par ESG pieejas īstenošanu akcionāriem un citām ietekmes pusēm	Bankas gada pārskatā integrēta sadaļa „Ilgtspējas pārskats” (Sustainability report)	Bankas gada „Ilgtspējas pārskats” (Sustainability report) tiek ievietots Global Reporting Initiative organizācijas datu bāzē

## ESG pieejas īstenošanas pakāpi mēs novērtējam katru gadu, tiek salīdzināti mērķi un sasniegtais.

Novērtējums	Kritērijs				
	Ietvars (scope)	Ieviešanas līmenis	Kontroles	Resursi	
1	Neaptver nevienu jomu / produktu grupu	Nav ieviests nevienā jomā	Nedarbojas vai netiek pielietotas	Resursi nav atvēlēti / piešķirti	
2	Aptver dažas jomas / produktu grupas	Ieviests dažās jomās, notiek ESG kontrole (skenēšana), bet uz tās nebalstās lēmuma pieņemšana	Daļēji darbojas vai ne visur	Resursi ir ierobežoti, to ir nepietiekami	
3	Aptver vairumu jomas / produktu grupas	Ieviests vairākās jomās, notiek ESG kontrole, uz tās balstās lēmuma pieņemšana	Pārsvārā darbojas labi	Resursi ir ierobežoti, to ir gandrīz pietiekami	Sasniegtais 2018. gadā
4	Aptver visas plānotās jomas	Ieviests visās plānotajās jomās, process notiek labās prakses līmenī	Darbojas ļoti labi	Resursi ir nepieciešamajā apjomā	Plānotais 2030. gadā

Bankā enerģijas patēriņš 2017. gadā uz vienu telpas m<sup>2</sup> bija 444 MJ, bet 2018. gadā – 440 MJ.

## E5 Galvenie enerģijas avoti

Primary energy source

Šis rādītājs ataino galvenos izmantotās enerģijas ražošanas avotus. Visbiežāk enerģiju ražo, izmantojot gāzi, akmeņogles, ūdens, saules, vēja enerģiju, kodolenerģiju. Neatjaunojamo resursu izmantošana rada CO<sub>2</sub> gāzes izmešus, tādējādi ietekmējot klimatu, savukārt atjaunojamo resursu izmantošana ir videi draudzīgāka. Banka izmanto no atjaunojamiem resursiem Latvijā ražotu “zaļu” elektroenerģiju, par ko ir saņēmusi apliecinājumu no Latvenergo.

## E7 Ūdens patēriņš

Water management

Ūdens ir vitāli svarīgs resurss. Banka izmanto ūdeni tīrīšanas/higiēnas procesos. Ieviešot taupības režīmu, ūdens patēriņš, rēķinot uz vienu darbinieku Bankā 2017. gadā un salīdzinot ar 2016. gadu, samazinājās par 1,7%, bet 2018. gadā, salīdzinot ar 2017. gadu – par 9,9%.

## E8 Atkritumu apsaimniekošana

Waste management

Bankā saimnieciskie atkritumi tiek šķīroti – atsevišķi tiek nodoti papīrs un stikls. Kopējais nodotais atkritumu apjoms 2017. gadā bija 286 m<sup>3</sup>, 2018. gadā – 261 m<sup>3</sup>. Pārstrādei tiek nodoti 42% atkritumu. Banka savā darbībā nerada daudz atkritumus. To daudzums uz 1000 EUR operacionālajām izmaksām ir 0,017 m<sup>3</sup> (2017.g.) un 0,019 m<sup>3</sup> (2018.g.). Banka ir krasi samazinājusi biroja papīra izlietojumu. 2017. gadā, salīdzinot ar 2016. gadu, papīra patēriņš samazinājās par 37%. Tas noticis, pateicoties darbinieku izglītošanas kampaņai un taupīga drukāšanas režīma ieviešanai.

Banka ir atteikusies no stikla pudelēs iepakota ūdens lietošanas. Dzeramais ūdens tiek lietots no liela apjoma traukiem.

## E9 Vides politika

Environmental policy

Bankā ir apstiprināta “Baltic International Bank vides aizsardzības politika”. Politikas galvenais mērķis ir panākt efektīvu un ilgtspējīgu dabas resursu izmantošanu, un saskaņā ar Latvijas un ES vides aizsardzības normatīvajiem aktiem – palīdzēt mazināt negatīvo ietekmi uz vidi, nodrošināt iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē. Bankas vides aizsardzības politika izstrādāta saskaņā ar Bankas stratēģiju laika posmam līdz 2030. gadam, kas t.sk. paredz Bankas darbībā īstenot ESG pieeju. ESG pieejas īstenošanai ir apstiprinātas “ESG pieejas īstenošanas vadlīnijas” un “ESG pieejas īstenošanas

noteikumi”. Bankā izveidota un darbojas ESG pieejas īstenošanas komisija. Tās darbības mērķis ir koordinēt ESG pieejas īstenošanu Bankā.

Vides aizsardzības politika publiski pieejama: <https://bib.eu/uploads/2017/02/vides-aizsardzibas-politika.pdf>

## E10 Ietekme uz vidi

Environmental impacts

Šis rādītājs atklāj, vai un cik lielā mērā pastāv uz organizāciju attiecināmu vides regulējumu vai standartu (valstisku, starptautisku) pārkāpumi. Bankas darbībā nav konstatēti pārkāpumi un tai nav piemēroti sodi.

Tabula ar norādēm uz rādītājiem saskaņā ar «NASDAQ ESG Reporting guide for Nordic and Baltic countries»

Kods	Rādītāja nosaukums	Lpp.
E1	Direct and indirect GhG emissions	52
E2	Carbon intensity	52
E3	Direct and indirect energy consumption	52
E4	Energy intensity	54
E5	Primary energy source	54
E7	Water management	54
E8	Waste management	54
E9	Environmental policy	54
E10	Environmental impact	54
S4	Gender diversity	46
S5	Temporary worker ratio	46
S6	Non-discrimination policy	46
S7	Injury rate	46
S8	Global health policy	47
S9	Child and forced labor policy	47
S10	Human rights policy	47
S12	Board diversity	47
G1	Board - separation of powers	20
G2	Board - transparent practices	20
G3	Incentivized pay	20
G4	Fair labor practices	20
G5	Supplier code of conduct	21
G6	Ethics code of conduct	21
G7	Bribery - anticorruption act	21
G8	Tax transparency	21

# ESG



ESG.BIB.EU